

9346

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5.
సంపుటము. ౫

జెన్మ పట్టణము 1918 సం. ఏప్రిల్ నెల 13 వ తేది శనివారము
కాళియక్తి నాను సంవత్సర వైశాఖ శుక్ల ౨

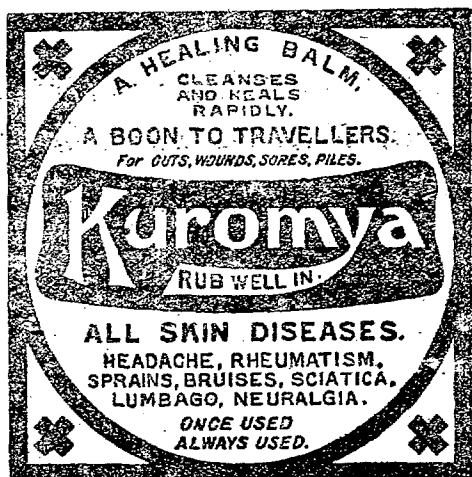
No. II

సంచిక ౧౧

కురోమియా

నవనీతము

(1044)

PRICE - ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖి,
తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు
మొన్నగువాటికి సిద్ధాపథము.
పలువురు పయోగించి, పెక్కు
సంతానపత్రములనందియున్నారు.
ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని
అమృతోపయోగము మీకే

తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేచ్ఛరు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తములన జనించు బాధ్యులకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండచూలమును
పుండ్లను, ప్రాంతశోషలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షుత్త కాచి

కక్షావదిసార్పికిల్లా నొక మిచ్చుట నిస్సంకోచము, ఎవరైనను కక్షుత్తమును అన్ని విధములైన దివ్యములను
పోగొట్టును. నీరంబునందలి పాచికరవోమలను, మలబద్ధకమును శాస్త్రసంబంధమును పోషించు పోగొట్టి కక్షుత్తమును
కుక్షుత్తమును. కక్షుత్తమును గలగడయును. 16 రోజులవరకు ఉంటుంటే 4 రోజులలో అంతయు బయటపడును.

(ప్రొవై)టరు: డి. డి. సావంత్, 144, ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

దీక్షాపాదపీఠ ప్రశంస

దీక్షాపాదపీఠ ప్రశంస
దీక్షాపాదపీఠ ప్రశంస

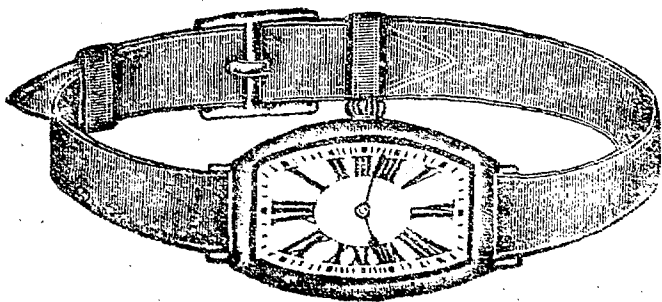
అంధనర్మకళాలనిద్యా ప్రశ్న

అంధనర్మకళాలనిద్యా ప్రశ్న
అంధనర్మకళాలనిద్యా ప్రశ్న

అంధనర్మకళాలనిద్యా ప్రశ్న, 7 తింబుకొట్టి వీధి, మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను!

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే!

(1049)

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు.
సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టియు సరియైనకాలమును చూపునట్టియు గడియారములను సప్లయి
చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున
కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

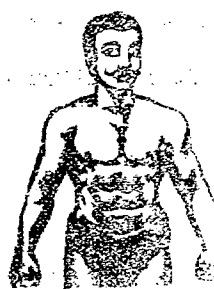
అందఱి వద్దను దొరుకగలవు.

ఏజంట్లు: జి. థి. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎన్ ప్లనేడు, మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్యకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుచు పిలువబడే శుద్ధ వనమాలిక
అంతో తయారు చేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధి
ధులు నివారణ కాగలను. ప్రపంచమున
సుఖసంబంధమైన మేహ రోగములచే
యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు.
అట్లేవారి కిది దేశతామ ప్రసాదము.
దీనిని సేవించిన కక్షుత్తములైన, పుష్టి
నిచ్చు నరములకు కలుత్యమును కలుగ
జేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని శ్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (536)
4తి దినములు సేవించు లేహ్యము, గ్రాహకముగల శెట్టు 2-కి 3-8-0
2కి దినములు సేవించుగల శెట్టు 1-కి 1-12-0
1 శెట్టుకు వాస్తవ 0-4-0. 2 శెట్టు కొనవారలకు వాస్తవ
: కా. విరూపాక్ష: లేహ్యము డిపో,
క. 6 వేంకటేశమే శ్రీ, వీధి, సావలకారు పేట, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని రోగములకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా దీని 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్యును
పాద్యపు నొప్పిల బాధ
వోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
నవనీతము లిది యందును.
ప్రయోగములనుండుదగినది.

దామరాలిలకు సాంధ్య శోకమును

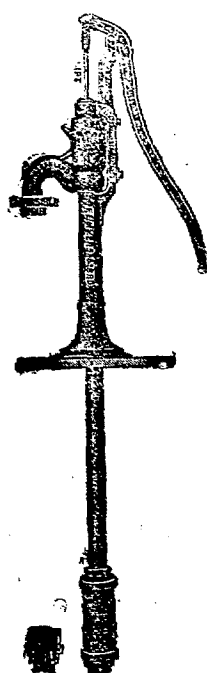
కయారలెయ్యును ముడిమందు.

దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నారు
మందును పుష్టి గులకు 1-కి 2-0-0
అమృతాంజనము డిపో, 108, ప్రేరకొట్టి, బొంబాయి,
క. 6 వేంకటేశమే శ్రీ, వీధి, సావలకారు పేట, మదరాసు.

Mayer's Hand Pump

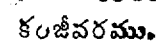
537

మయర్స్ హ్యాండు పంపు

గంజాముజిల్లా పెద్ద డా సంస్థానపు
ఇంజనీరు జె. బర్మెట్టుగారు ఇట్లు వ్రా
యుచున్నారు. "మీరు సంతృప్తిచేసిన
పంపు 50 అడుగులలోపు కదు సంతృ
ప్తికరముగ నున్నది."
ఇంటియందును, తోటయందును, నీటి
కష్టములను బాధకొనకుటకు
మయర్స్ హ్యాండు పంపు
ను వ్యాపకము.
దీని నతి సులభముగ అవర్చనలను.
ప్రయాసము లేక పనిచేయవచ్చును.
150 అడుగుల లోతుకడకు ఎంత లో
తునకైనను ఉపయోగింపవచ్చును.
వివరములకొరకు వేడి ఈ క్రింది
చిరునామాకు వ్రాయుడు.

K. B. JOSHI & Co,
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

కర్ణాటరాష్ట్రము

జి. అన్నాజీరావుగారు "ఎప్రిమాన్సు రెవ్యూ" అను పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

తూర్పు తీరమున తమ ఆంధ్ర సోదరుల ననుకరించి కర్ణాటకు కూడ తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును, ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును వలయునని యిప్పుడు కోరుచున్నారు. కన్నడ యను నామాంతరము గల వివిధ కర్ణాటమండలములలోని ప్రజల నేకప్రదేశములందు తెదజల్లబడియున్నారు. కర్ణాట భాషను వాడు ప్రజలు గల నాలుగు మండలములు బొంబాయి రాజధానియందును, రెండు చెన్నరాజధానియందును గలవు. పర్యవేక్షణకై మై కర్ణాటము మాతృభాషగా గల కూర్చు ప్రత్యేకపాలనాభాగముగ నున్నది. ఇంకను, కర్ణాటము మాతృభాషగా గలవారధికసంఖ్యాకులుగ నున్న ప్రదేశములు బొంబాయి, చెన్నరాష్ట్రములయందు నేకములు ఉన్నవి. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజన కాలమున కర్ణాటకు కోరికల దృఢీకరించుట దుస్సాధ్యము. మై నూరు, మైదరావుదునున్న కర్ణాటకుగాక, బ్రిటిషుపాలనముక్రింద నున్నవారి సంఖ్య 80 లక్షలు. ఈ రెండు స్వదేశ సంస్థానములలో వీరు 70 లక్షలమందియున్నారు. ఈవిధముగ 150 లక్షలు జనసంఖ్యగల కర్ణాటకుకు ఏకపరిపాలనము గాని, రాజకీయకార్యము గాని లేదు. వారివిద్య, రాజకీయాశయములు మూడు బ్రిటిషురాష్ట్రప్రభుత్వముల బట్టియు, రెండు స్వదేశసంస్థానపాలనముల బట్టియు విభజింపబడినవి. స్వదేశ సంస్థానాధిపత్యమునట్లున్న కర్ణాటకు! విషయమై యేమి చేయుటకును వీలులేకున్నను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున వివిధ భాగములయందు చెల్లాచెదురైన కర్ణాటకు నొక ప్రదేశమున ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ జేర్చి, ప్రత్యేకరాజధానియు, ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును నొసంగుట త్యక్తపరమని బ్రిటిషువారి కొక నిశ్చయమును బంపు తెంతయు సమంజసము.

ప్రస్తుత రాష్ట్రనిర్మాణమున బట్టి కర్ణాటమండలములు తమతమ రాజధానుల కతిమారమున నుండి యున్నవి. వారికి విద్య రాజకీయసౌకర్యములు నున్న. వీరినుండుదప్పించు ప్రతిభాశాలు కూడ తమకంటె అభివృద్ధిగాంచు తెక్కుడవకాదు. కర్ణాటకుల చుట్టూ, ద్రవిడ సోదరులతో పోటీ చేయ జాలక వెనుకబడియుండకలసివచ్చుచున్నది. వీరు రాజధానులకును విశ్వవిద్యాలయస్థానములకును అతిమారమున నుండుటచే ప్రభుత్వమువారి విషయమున గావించు సహాయమును సంపూర్ణముగ నందజాలకున్నారు. ఇందు కొన్ని మండలములు రైలు, కాలువమార్గము, రోడ్లు, వంతెనలు యిన్నిగు ప్రయాణసౌఖ్యములేక కష్టముల ననుభవింపచున్నవి. రైలుమార్గము మున్నగు ప్రయాణసౌకర్యములకు, విశాలమగు సముద్ర తీరమును గల ఆంధ్రదేశవాసులే తమకు ప్రత్యేకరాష్ట్రమును, పాలనాస్వాతంత్య్రమును కావలెనని యిలుకెత్తి పలుకుచుండ, కష్టములపాలై ఇంతవఱకు తృప్తికరంపబడుచున్న కర్ణాటకు తమకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము వాంఛనీయమని ఆంగ్లేయము సలుపుటయందు దివ్యాయ మెద్దియు లేదు.

ఇట్టి ఐక్యతైత్వ మత్యవసరము. భీసంపన్నులగు తమిళ జాతులతో సమ్మిలితమై, తమ వ్యక్తిత్వమును నశింపజేసికొన కర్ణాటకు లభింపించు చుండిన దక్క కర్ణాట జాత్యభిమానులందరును అట్టి యుపద్రవమును తొలగించుటకును, వారి యాశయములు సఫలీకృతము లగుటకును ఐక్యమత్యముతో ప్రయత్నించుట త్యక్తమని గ్రహింపకపోదు.

కాని "కొలది దినములకు బూర్వము మీరు భారత జాతీయంతయు ముక్కంటె యని పలుకుచు నున్నారు. నేడు ఆంధ్ర, కర్ణాట, కంక, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రముద్భవించిన యేకజాతీయతాభావములగతి యేమి?" అని జాతీయవాదులు ప్రశ్నించుచున్నారు.

ఇట్టి దురభిప్రాయములతోడనే మా! శత్రుగారి తీర్మానము తిరస్కృతమైనట్లు తోచుచున్నది. కాని యిట్టికార్యము నకు బాధ్యులగు వారలు కేవలనిందారోపణముపలన జాతీయతా దావానలము చల్లారునని తెలంచుట పొరబాటు. అది నిజమగుదావానల మైనచో నెన్నటికియినను ప్రజ్వలంపక మానదు. లేకున్న తృణముకూడ దానిని గప్పినేయ శక్తియంతమై యుండును.

ఈ స్వజాతీయతాస్థానము బూటకము గాదనియు, అది నిజమగు బడబాసలమనియు, దానిని తృణీకరించుట విచారహీనుమగుననియు నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు.

మనజాతి శక్తిహీన మగుచున్నదా? రాజ్యమును గాని, ఉద్యమమును గాని అంత్యదశయందు గాననగు విభేద చిహ్నములకు మన మెరయగుచున్నారమా? లేదు; ముమ్మాటికిని లేదు. భారతీయులందరును ఏకజాతీయులు. కాని మన కందరకును ప్రత్యేకగృహములు కలవు. ఎవరి గృహములవారు చక్క తెట్టుకొని, స్వపరిపాలనానుసమయము సుప్రతిష్ఠించు నపుడు సంసిద్ధులై యుండుట మనవిధి.

ఉద్యోగవాంఛన, కర్ణాటకు నిట్టి యుద్యమమునకు ప్రేరేపించుచున్నది తెలంచుట భావ్యముకాదు. ఉత్తర, దక్షిణ రాష్ట్రములయందున్న నాగరకముతో సంస్కర్మ గలిగి తగిన పోరాత్మాహము లేమిచే కర్ణాట నాగరకమును, కర్ణాట భాషయు కర్ణాట సాంస్కృతికమును నామమాత్రావశిష్టము. లగునని భీతి జనించుచున్నది. విదేశప్రభుత్వముచే మాత్రమే గాక, దేశపుత్రులచేతను కర్ణాటభాష నిరసంపదకు తెంతయు విచారదాయకము. రెండు విశ్వవిద్యాలయములయందును పట్టపరీక్షలయందు దాని తేరిన 5, 6 గురు కర్ణాటకును తమ దేశజాలకు మాతృభాషలో నుపన్యసింపజాలని దుస్థితియందు నున్నారనుట కంటె ఎక్కుడు విమోదనమాచారము నేరొందుండజాలదు. ఇందు మూలమున క్రియాశక్తి అంతమందుచున్నది; గంభీర లుద్భవంపడుచున్నది. అచ్చటచ్చట నున్న దేశభక్త సంఘములు, యుక్తసహాయవిరహితములగుటచే కర్ణాటభాషాధరణమునకు దోడ్పడజాలకున్నది. కర్ణాటరాష్ట్రనిర్మాణము వలన మన మాతృభాష తెలయై తెగలదనుటకు సందియములేదు. ఇది జాతీయప్రతికూల నుని ప్రమింపరాదు. తన సంతానమంతయు సౌఖ్యమునందవలెనని అభిలషించు భారతమాత తక్కినవారెల్లరకును తన ఘనతను స్తుతింప నవకాశముగ గడిగియుండ, కర్ణాటకుమాత్రము గృహచ్చిద్రములచే నటుల గావంపజాలకుండుట జూచి సహింపగలుగునా?

కర్ణాటోద్యమవాదులలో గొందరు కనరా, బళ్ళారి, కూర్చు మండలములను బొంబాయిరాష్ట్రమున సమ్మిలితము గావంప నంగీకరింతురు. దక్షిణకనరాప్రజలు మదరాసుకంటె బొంబాయిరాష్ట్రమునందుంటుంటే అభిలషింతురు. కాని దక్షిణ కనరాప్రజలు తెలంచినదానికంటె బొంబాయిరాష్ట్రమున గల కొన్ని ప్రదేశములలో ఆంగ్ల విద్యాసౌకర్యములు చాల తక్కువగనున్నవి. కూర్చుకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముండుటచే నీవిషయమున మార్పుల నభిలషింపదు. ఇంతేగాక, మదరాసువాసులతో విజ్ఞానవిషయకపోటీకి బదులు, మరాటా, పార్సీవారలతో పోటీని దెచ్చుకొను తెంతయు అనర్థదాయకము. కావున, చెన్నరాజధానినుండి బొంబాయిరాష్ట్రమునకు మారుట లాభకరముకాదు. అందుచే, ప్రత్యేక కర్ణాటరాష్ట్రమును నిర్మించి మైసూరు రెసిడెంటుగా నున్నవారిని దీనికి రెసిడెంటు గన్నరుగ నియమించి, భావికాలమున నీ సమస్యకు తన పరిష్కారము లభించుదనకు నీవిధానము నవలంబించిన బాగుండును. కాని, మనభాష వృద్ధిగాంచవలయునెడల, మన మితికాజుల వ్యక్తిత్వసంస్థాపనముచే మూలబడియుండునెడల తప్పించుకొని వలయునెడల, ప్రత్యేక కర్ణాటరాష్ట్రనిర్మాణ మత్యవసరము. ఇట్టి దురవస్థకు నివారించుటకును, దేశభక్తియుతులగు కర్ణాటకు తెల్లరును నాతో నేకీకరింతురని నమ్మెదను.

కర్ణాటకులకు ముద్రసిద్ధ ప్రాచీనచారిత్ర సాంప్రదాయములు కలవు. పశ్చిమ చాళుఖ్యులు కర్ణాటకు. లింగాయత మతస్థాపకుడు బసవ ఆనందరు కర్ణాటరాజ్య ముచ్చదశయందున్నప్పుడే యుద్భవించెను. కడపటి విజయనగరరాజులు

కర్ణాట భాషాపోషకులు. వీరు కర్ణాటవంశోద్భవులు. తరికొట యుద్ధముతో కర్ణాటభాషాదస్తమించెను. రామరాజునుబట్టి ఇచ్చిన రాజ్యవంశమును కర్ణాటదేశము నేటివరకు అనుభవించుచున్నది. 1565 వత్సరములనుండియు పోలెడువలె కర్ణాటదేశము కూడ ఆనేక యిక్కట్లు పాలయెను. పోలెడువలెనేకీ యీ దేశమును బలసంపన్నములగు రాజ్యములవారి బడి, విభజింపబడెను. ఉత్తరకర్ణాటము భామినీ వంశస్థుల వశమయెను. దెడన్నూరు, మూనూరు, శ్రీరంగపట్టణము లందలి చిన్నరాజులు చాళుక్య, విజయనగరాధీశులవలె తమవంశముల స్థాపింపనెంచి తమ రాజ్యముల నెలకొల్పిరి. మైదరావీ దెడన్నూరు, హోనూరు ప్రదేశముల నేకము చేసి, ప్రస్తుత మైసూరు రాష్ట్రనిర్మాత యాయెను. కొంతకాలమువరకు మహమ్మదీయరాజు క్రింద కర్ణాటబిజ్జుంధణము నుసాధ్యమని తోచెను. కాని 1799 సంవత్సరమున శ్రీరంగపట్టణము పడిపోయిన తోడనే ఆ ఆశలు నిరాశలయెను. అటుపిమ్మట మరాఠులు, నిజాము, కంవెనీ ప్రభుత్వము అద్భుతహీన యగు కర్ణాట రాష్ట్రమును విభజించుకొనిరి. ఇందుచే కర్ణాట రాజ్యమునకు పోలెడు విభజనము కంటె నెక్కుడు కీడు వాటిలెను. అప్పటినుండియు నొక శతాబ్దము నిద్రావస్థలో నుండి కర్ణాటరాజ్య మింకను మేల్కొన జాలకున్నది. కర్ణాటరాష్ట్రపునరుద్ధరణమునకును, ఐక్యమత్యమునకును అంగ్లవిద్యాధికులు శక్తివంచన లేక పాటుపడుట త్యక్తపరము.

కోర్టు నోటీసు.

నర్సారావుపేట డి. మునసుబుకోర్టులో ఆ 666 రు 1917

వాది: దర్బాహును మయ్య,
ప్రతివాది: జంధ్యాల లక్ష్మీనారాయణ.
ఈ నెంబరున ఆనగా, వాదిపేర ప్రతివాది నెల 1-కి 100-కి 1 రూ.య చొ.న వడ్డీతో రు 150 లకు, 15-9-1910 తేదీన వ్రాయించియిచ్చిన రిజిస్టరు తాకట్టు దస్తావేజునుబట్టి ప్రతివాదిపైని వాది రు 275-8-0 లకు దావా దాఖలుచేసి యున్నాడు. సదరు యీదావా ప్రతివాది ఆక్షేపణ నోటీసు నిమిత్తం 19-6-18 తేదీకి వాయిదాఅయ్యున్నది. గనుక ప్రతివాదికి యీదావాలో ఆక్షేపణ లున్నయెడల ఆ వాయిదా రోజున హాజరై ప్రతివాది స్వయంగాగాని వకీలుద్వారాగాని కోర్టువారితో మనవిచేసికొనుటకు యిందుమూలముగా తెలియ పరచడమైనది.

Narasaraopet, } A. Venkata Rao,
9-4-1918. } Pleader.

సావరన్ అండుకం పెని వారి
తా మ ర తై ల ము.
ఈతైలము 2 రోజులు తామర, ఏనుగగడ్డి,
దురద, తీల ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు వైస రాచిన
యెడల మాయమై పోవును. గుణములేదనిన డబ్బు
వాధను చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12.
3 బుడ్డుకు పోస్టుఖర్చులు కరైరా లేవు
సావరన్ అండుకం పెని.
(1189) కచ్చారేశ్వర అగ్రహారం, మదరాసు.

జై గు భ య ము లే దు.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
జై గు జై గు
ని వార కౌ వ ధ ము లు
నూ మందులు గడచిన రుదది వత్సరములకు ఇండియా, నిర్మా, సిల్వాజ్ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల
యందును ఆనేక జైగు గోకులను కాపాడుట లోకవిదిరిము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
జై గు సో క దు.
మైసూరిపానకము 6 బౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | శ్రీరామేశ్వరం 1 బౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౦-౦
డిటో 8 | " " ౦-౧౦-౦ | డిటో 1 | " " ౦-౦-౦
పాకింగు పోస్టేజీవేలు. కోరువారికి మావెద్ద క్యాటాగ్ గుచితముగ పంపబడును.
తంతి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.
ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, శిశి, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి, మదరాసు.

తెలకుగారు ఆంగ్ల దేశమునకు రాగాడదని యుద్ధమంత్రి వర్గమునా రాజ్యాసించుట సింహళ దోరణమునాటి కార్యదర్శి లోక మాన్యతలకు వర్గమునా తిల్లు లింతివార్తలవలన 12 వ తేదీన కలకత్తాను తంత్రీవార్త వచ్చింది. ఇండియా మంత్రిగారు పంపిణీతంత్రీవార్త అధిని వేశముల మంత్రివార్త నేడుదయమున కొలిం బోకుచేరినది. "మీరు ఇంగ్లాండుదేశమునకు రాగాడదని యుద్ధమంత్రివర్గమునా ఖండితముగ నిర్ధారణజేసిరి. కాన ఇటీవల చేయబడిన 'ఎడార్లు మెంటు'ను రద్దపరచుటకు మీ పానుబోధలను మా కార్యాలయమునకు పంపిగోరెదను. నేర్పూ వ్రాయవలసినవచ్చుటకు చిత్తులున్నను."

ఆంధ్రపత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 13-న తేది

శనివారము.

ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము

హిందూదేశ మితరుణమున నడుముగట్ట వలసినదని, ప్రధానమంత్రిగారు సందేశ మిచ్చి యుండిరి. ఎక్కడనో, యని దలచుచుండిన జర్మను యువద్రవము హిందూదేశమునకు గూడ దాపరింపనుండ, దేశ మితరుణము నొక్కరారు తన విధ్యుక్త మెద్దియో సంస్కరించుకొని, కార్యభారము వహించుట ప్రధానకర్తవ్యము. తమ ధర్మమునుగూర్చి అన్ని దిశములందలి భారతీయులను తీవ్రముగ నాలోచించుచున్నారు. భారతీయుల తోబాటు ప్రభుత్వమునాడును సంచలనము జూపుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారును, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారును, సిన్హాలో ప్రస్తుత స్థితి గూర్చి యోచించుటకు సమావేశము సమకూర్చెదలని తెలియుచున్నది. సంగదేశీయులపుడే, మేల్కొని బహిరంగపథ గావించిరి. తమచేత నైసంతవరకు సంగ్రాహమునకు నాయముగావించుటకు, తీర్మానించుటయే గాక, బ్రజలలో సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలముగా రాజకీయనిర్బంధతుల కందరకును స్వాతంత్ర్య మొసగవలయు నని గూడ గోరిరి. ఇందులో విపరీత మెద్దియు గాన్నింపదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకే మాన్యు దెచ్చివెట్టి, జర్మనులు యోచించుచున్నపుడు, సామ్రాజ్యవాదులెల్లరు గలసి తనతమ విభేదముల నావలద్రోసి ఏకసంకల్పముతో నెడుట నున్న నువద్రవమును బోద్రోలుట మాఖ్యధర్మము. ఈ తరుణమున ప్రజల నుత్సాహపూర్వకముగా వించుటకేయే మార్గముల ననుసరింపవలయునో పాటి నన్నిటిని వెన్నెంటునే ప్రభుత్వము రవలంపింపవలయును. భారతీయులయెడ, అధికారవర్గమునానికి తగిన విశ్వాసము లేదని ప్రజలలో నమ్మకము బాగుగ వ్యాపించియున్నది. ఆనమ్మకమును బోనాడుట కింత కన్నను, మంచిపయమునందునని యూహించుటకు వీలుండదు. అసమానముమీద నిర్బంధతులయిన తమ సోదరులు కారాగృహశిక్షల ననుభవించుచుండ, భారతీయులలో ప్రబలత్సాహము జనించుట కష్టపాధ్యమగును. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు గూడ, నైసికులు దొరకకబోరు గాని, ర్బంధము దొరికినపిమ్మట ప్రజలలో నతిశయి

చు నుత్సాహమునకు మేర యుండదు. ఇందుకు దోడు రాజ్యాంగ సంస్కరణ సమస్య పరిష్కారమునకు ప్రధానమంత్రిగారు త్వరలో గడంగినచో, నిర్బంధనైసిక విధానమున కయినను ప్రజలు సంతోషపూర్వకముగ సంసిద్ధులగుదురు. సంగ్రామ సాహాయ్యమునకు మారుగ సంస్కరణముల నొసగకుని మేము బేరమాడుట లేదు. కాని ప్రజలలో ప్రబలత్సాహమును జనింపజేయుటకు ఉదారభావభరితములగు కార్యములే నెక్కుడుగ తోడ్పడునని మేము విశ్వసించుచున్నాము. ఇప్పుడు దేశమునం దుద్భవించి పలసిన శౌర్యధైర్య ప్రతాపము లసామాన్యములుగ నుండవలయును. శత్రువిజృంభణమును మొదలగుట షోకివేయ శక్తిగలిగి యుండవలయును. అసాధారణ పరిస్థితులలో యసాధారణ ప్రతిక్రియల నవలంబించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మము. రానున్న సిన్హా సమావేశములో ప్రభుత్వము వారు దూర మాలోచించి తగిన ప్రతిక్రియలను సూచింప గోరుచున్నారము.

సామ్రాజ్యము నొకవంక మహాపదవ మెదుర్కొనుచున్నను, ఆంగ్లోప్రాండవులు తమ ప్రాత సిద్ధాంతముల విడనాడకుండుట శోచనీయము. సి. ఆర్. దాసుగారు కలకత్తాలో నిర్బంధతుల విమోచనము గూర్చి యుపపాదించిన తీర్మానము మెయిలుపత్రిక మాసపమును తలక్రిందులు జేసినది. హిందూదేశము నెడల ప్రభుత్వ మాదార్యము జూపుట మెయిలుపత్రికకు కంటకముగ నుండును. ఆపత్తమయమందయినను, మెయిలుపత్రిక భారతీయులయెడ భ్రాతృభావము జూపుటకు బూనుకొనలేదు. శత్రువిదాళమును ప్రధానముగ జూచికొనువా రెవరును, సామ్రాజ్య దాద్యమున కుపయోగింపవలసిన సాధనముల గూర్చి యీసమయమునం దభ్యంతరముల సూచిచారు. కాని భారతీయుల సంఖ్యాకులను నైస్యమున జేర్చకొనుటచే, హిందూదేశమున కెక్కుడు వరము లొసగినవలసినప్పు నేమోయని మెయిలుపత్రిక వెఱపుజూపుచున్నది. అనుగొనినంత విశేషముగ హిందూదేశమునుండి సంగ్రామసాహాయ్యమును బడయుటకు వీలు లేదట. ఇందుకు మెయిలుపత్రిక రెండుకారణముల సూచించినది. హిందూదేశమున లభించే మనుష్యులకు తగినటుల సంగ్రామ పరికరముల గూర్చుటకు ఏ బుండకబోవుట మొదటి కారణము. రెండవ కారణ మింతకన్నను విచిత్రముగ నున్నది. ప్రాండవ నైస్యముల నడపుటకు తగినంతమంది బ్రిటీషు ఉద్యోగులు లభించరనుట రెండవకారణము. ఈ రెండుకారణములను ఏ పసిబాలునికైనను, విపరీతముగ దోచకమానపు, ఆంగ్లోయోద్యోగులు లభింపక బోయిచో ప్రాండవోద్యోగుల తయారుజేయుట కభ్యంతరమేమో దోచుచున్నది. భారతీయుల నున్నతదపుల కన్నకు లగు సిద్ధా తమును విస్మించుట కికనయినను, మెయిలుపత్రికకు మన సాష్టకున డి. భారతీయనైసికులే యంతవరకును పశ్చిమేతర రంగములలో శత్రువిజృంభణను నాపివైచుచున్నారని లాయడు జాజ్జిగారి యుపన్యాసమున స్పష్టముగ గాననగును. నేటి రూటులంత్రీవార్తలలో భారతీయుల యమూల్య సాయము గూర్చి ప్రధాన మంత్రిగారి ప్రశంస యీ తీరున గాననగును.

"మెసపోటేమియాలో ఒక్క శ్వేతపతాలము మాత్రమే యున్నది. ఈజిప్టు, పాలెస్టీనులలో శ్వేత నైస్యములు మూడు మాత్రమే గలవు. మిగిలిన వన్నియు భారతీయ నైస్యములు గాని, యుధయులు గలసిన నైస్యములు గాని,

యై యున్నవి. ఈ సందిగ్ధస్థితిలో హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున కద్భుతముగ దోడ్పడి నందులకు ప్రధానమంత్రిగారు తమ కృతజ్ఞతను దెలిపిరి. ఈజిప్టునందును, పాలెస్టీను నందును మననైస్యములు మూడును, మెసపోటేమియాలో నొకపతాలమును, ఉండుటచే మాత్రమే మన మీ రంగములను నిర్వహించి కొనగలిగితిమని తెలచుట సత్యవిరుద్ధము. యుద్ధారంభమునకు పిమ్మట హిందూదేశమునుండి వచ్చిన నైసికుల సాయము చేతనే మన కీ రంగములందు శుభ ము చేకూరెను. భారతీయు లీ రంగములలో తుర్కివారిని మించి పోరాడిరి." కొలదిమంది భారతీయ నైసికులే, ఈజిప్టు, పాలెస్టీన్, మెసపోటేమియా రంగములలో నమ్మత పరాక్రమముతో పోరాడి శత్రువులపై జయప్రదముగ విజృంభింప గలిగినపుడు, తరుగని నైస్యబలము హిందూదేశమునుండి లభించేనని, శత్రుభయమును సులభముగ భాద్రోలవచ్చును. కాని మెయిలుపత్రిక ప్రధాన మంత్రిగారి యుపన్యాస మొకసారి జదివిన, భారతీయుల సామర్థ్యము గూర్చి సంశయములు వీడవచ్చును. ఇదే సమయమని, మెయిలు పత్రిక తన ప్రాచీన సిద్ధాంతములను నెలకొల్పి జూచుచున్నది. రాజకీయోద్యమముల గూర్చి భారతీయు లికమీద నోరెత్త గూడదట! హిందూదేశములోని అశాంతి జూచి యే, శత్రువులు హిందూదేశము వంకకుతమదృష్టిని మరలించిరట! అందుచే సందిగ్ధతరుణమున రాజకీయ వరముల గోరుచున్నారని, శత్రువులు దలచు నటుల హిందూదేశము ప్రవర్తింప గూడదట! ఏమి యీ కుతర్కము? శత్రువులు హిందూదేశము వంకకు దృష్టిని మరలించుచో, ప్రజలు రాజకీయ వరముల గోరుచున్నారని ఎంత మాత్రమును గారు. హిందూదేశము బలహీనముగ నుండుట చేతనే శత్రువుల దృష్టి యీవంకకు మరలియుండవచ్చును. ఇందుకు ప్రతిక్రియ ఎన్ని? హిందూదేశమును సాష్టవముగ భాగముగ వెన్నెంటునే గావించి, భారతీయుల ప్రతాపమును విజృంభింపజేయవలయును. అటుల గావించుచో, శత్రువు లీ వంకకు తిరిగి జూచుటకయినను ప్రయత్నింపరు. రాజకీయవరములను హిందూదేశమున కొసగుట శత్రువులకు దుర్భరముగ నుండునుగాని సంతస ప్రసముగ నుండదు. ఇర్రెండు స్వపరిపాలనా సమస్య ప్రధానమంత్రిగారి దూరదృష్టిచే వెన్నెంటునే పరిష్కరింపబడుచున్నది. ఇక్కార్యముచే, ఇర్రెండు ఇంగ్లాండులకు శాశ్వతమైతి సమకూరి సంగ్రామమునకయి, విరిపునైస్యముల సాయము బడయుటకు వీలగును. ఏ స్వాతంత్ర్యసూత్రమునకే ఆంగ్లేయులు పోరాడుచున్నారో, ఆ సూత్రమును ఇర్రెండుగోగూడ ప్రవేశపెట్టుట భావ్యము. లాయడు జాజ్జిగారు తమ ఉపన్యాసమున స్పష్టీకరించిరి అట్టి యుద్ధారభావములనే, హిందూదేశమునెడ గూడ లాయడుజాజ్జిగారు వ్యాపింపజేసి, కామ్యార్థసిద్ధి బడయుదురని గోరుచున్నారము. సంకుచిత దృష్టితో బ్రవర్తించువారి సూచనల నావలకు ద్రోసి, పాలకపాలితులలో నన్యోన్య విశ్వాసమును ప్రేమను పురికొల్పి, హిందూదేశపు సాయమును బడయుచో, ఆంగ్లసామ్రాజ్య మజేయమై, స్వాతంత్ర్యమునకు నిలయుమై, విలసిల్లుచు క్రష్యకు నిరంకుశ వినాశమును పూర్తి గావించగలదు.

ఆటవ ఆంధ్ర మహాసభ

ప్రథమాంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ

సందిగ్ధ సమయమునందు చిత్తస్థైర్యమును

లిగి కార్యభార నిర్వహణమునకు బూనుకొనుట కలక్షణము. అవ్యాజాభి మానమునకు నిదర్శము. కార్య మహాత్మ్యమునకు ప్రమాణము. ఆటవ ఆంధ్రమహాసభ కర్మాలు మండలంబునందు జరుపుటకు నిర్ణయించబడినది. కాని కర్మాలు సంధ్యాలు పట్టణంబులందు స్టేగుజాడ్యము వ్యాపించుట వలనను నినిర్ణయము సఫలమగుటకు ఆటంకము లేర్పడినవి. దత్తమండలములలోనికొన్ని ప్రాంతములందు పవిత్రమైన యాంధ్రోద్యమము పట్ల ప్రతికూలభావ మేర్పడినది. ఆంధ్రమండలములందు ప్రత్యేక రాష్ట్రోపసంఘ నిర్మాణము ఈ ప్రతిఘటన భావమునకు దోహదంబు నొసంగినది. మహానైభవముతో పురోగమనము జేయుచున్న యాంధ్రోద్యమమునందు తరోగమున దశ సంప్రాప్తమైనదను భయము ఆంధ్ర దేశాభిమానులను బాధించినది. ఆటవ యాంధ్రమహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నము లేల జరుగుటలేదను ప్రశ్నల కవకాశము గలిగినది. ఈ సందిగ్ధ సమయమునందు కడపమండల వాస్తవ్యులు ఆటవ ఆంధ్రమహాసభను నిర్వహించుటకు బూనుకొని వారి గాఢమైన ఆంధ్రోద్యమాభిమానమును వెల్లడిచేసి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. కడప వాస్తవ్యులు శ్రీయత కొకూరు శ్రీనివాసరావు గారు కార్యదర్శి కొండ వేంకటప్పయ్య వంతులు గారికి వ్రాసిన లేఖను జదివినపుడు ఈ మహాకార్యమును కడప వాస్తవ్యులు నిర్వహించుట యందుగల బాధకములు విడితముగాగలవు.

“నేను వ్యాధిశిగి కష్టముల నెందుచున్న వైనను ఈకడప పురము వ్యవధి చాలకున్నను ఆకసంపాక్షితుల వలన ఈమహాసభలను ఆహ్వానింప బూనుకొనినది. ఈమహాభారమును సక్రమముగా నిర్వహించుటకును మేము కృషిశక్తుల మైతిమి.”

ఆంధ్రమహాసభను ఆంధ్రరాష్ట్ర సభను జరుపుటకు తగిన వ్యవధిలేదు. మండలమునకు ప్రధాన స్థానమైన కడపయందు స్టేగువ్యాధి గలదు. ప్రజలు సలక్షణముగ ప్రయత్నములను జేయుట యసాధ్యము. కాని ఆంధ్రోద్యమాభ్యుదయమునకు దత్తమండలంబులందీ యే డాంధ్రమహాసభ గూడుట యనివార్యమైనది. ఈయవసరమును గ్రహించి కష్టమైనను ఆంధ్రమహాసభను నాంధ్రరాష్ట్ర సభను కడప పట్టణమునందు జరుపుటకు నిశ్చయించిన కడప వాస్తవ్యులు ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు.

గత సంవత్సరమునందు కడప వాస్తవ్యులు వారిపట్టణమునందు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు సభనుజేసి వారి యవ్యాజ్యమైన మాతృభాషాభిమానమును ప్రకటించిరి. ఈ సంవత్సరమునందు ఆంధ్రమహాసభను జయప్రదముగ జరిపి వారి మాతృదేశాభిమానమును దైవానుగ్రహమువలన ప్రకటించ గలరు. ఆంధ్రులు సకల నిధముల కడప పురవాస్తవ్యుల సత్ప్రియత్నములకు దోడ్పడి తమ మాతృదేశ సేవాధ్యము సప్రసత్తులయి నిర్వహించుటకు ప్రార్థితులు. భిన్న భాగములందు గల యాంధ్రపుత్రుల భాషాభాంధవ్యము దేశ భాంధవ్యము వర్ధిలుటకు సమావేశము సాహచర్యము సాధనములు. ఏకోదరులును, పరిచయము సాహచర్యము లేనపుడు, పరాయలుగ నుండురు. కడపమండల సోదరులు గలుగ జేసిన

యవకాశములు ఫలదాయకము లగుటకై ఆంధ్రదేశ భాంధవ్యులు బహుజనులు రాగల సమావేశమునకు వెడలుటకు ప్రయత్నములను జేయుదురు గాత! ఆంధ్రోద్యమము సత్వరముగ సఫలమగుట కాంధ్ర దేశాభిమానులు దత్త మండలంబులందు పాటుపడుట యవసరము. దత్తమండలములలోని సోదగులకు పవిత్రమైన యాంధ్రోద్యమత్వమును పడేశించుటకై యాంధ్రదేశోద్ధారకులు దత్త మండలములందు సంచారమును జేసి ప్రతిపక్షుల నరభివ్రాజములను తొలగించి కడప వాస్తవ్యుల సత్ప్రియత్నంబులను సఫలము చేయుదురు గాత! సందిగ్ధ సమయమునందు దేశావసరంబులను గ్రహించి ఆటవ ఆంధ్రమహాసభను మొదటి ఆంధ్రరాష్ట్ర సభను జరుపుటకు బూనుకొనిన కడప సోదరులకు మా యభివందనంబుల దెలుపుచున్నారము.

మతము: రాజకీయాందోళనము

సుబోధ పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. “ఏ యుద్యమ మయినను, ఆధ్యాత్మిక మగునపుడే ప్రజల హృదయమున బ్రవేశించును. మారు స్వరాజ్యోపన్యాసము లయినను మదరాసునుండి వెడలునపుడు తిలకుగా రొసగిన అంత్యసందేశము సకు సరిరావు. భగవంతుని ఆదేశముచే ప్రేరేపించబడి ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుచున్నామని వారు దెలిసినపుడు, తమకన్న నతీతుడగు నొక మహాశక్తి యొక్క ఆజ్ఞ ఆయనకు వివబడుచుండెను. ఇట్టి భావ ప్రకటనమే, రాజకీయ విషయముల నున్నత స్థానమునకు గొంపోవును. రాజకీయ సంస్కర్తలు మతమును జూచి వెక్కిరింపవచ్చును గాని, భగవంతునిపై తా మాధారపడియున్నటుల యొకప్పుడైనను అంగీకరించు సమయము లరుదెంచుచుండును. గాంధీగారిశక్తి యంతయు, ఆత నెలపుడును భగవంతునిపై నాధారపడి యుండుటచేతనే యుద్భవింపుచున్నది. మనరాజకీయ సంస్కర్తలు వారి మార్గము ద్రోక్కి, రాజకీయ విషయముల నుండి మతమును విడవీయక, మతము మూలమున రాజకీయాందోళనమును ప్రకాశవంతము గావించెదరని, గోరుచున్నారము.”

రాజీ పద్ధతి

సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు లండను విలేఖరి సంస్కరణవిధానము గూర్చి ఆంగ్లేయాభిప్రాయము దెలిపెను. సిడెహాంగారి ప్రతికూలాందోళన మొకవంకను కర్మసువిధాన మొక వంకను ఆంగ్లదేశదృష్టి నాకర్షించు చుండుటచే, ఆంగ్లదేశీయులు కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నంగీకరింపకబోవచ్చు సనియు, అట్టితరీ ఏదో రాజీకంగీకరించి ఇచ్చిన దానితో సంతృప్తిజెంది ఆశాభంగము దెలుపకుండుట శ్రేయస్కరమనియు యీ విలేఖరి దెలుపుచున్నాడు. వీరి హితము మితవాదుల కనుకూలముగ నుండవచ్చును. భారతీయులు గోరిన సంస్కరణము లత్యల్పములని లేబరుసంఘము వారే నాశ్చర్యము దెల్పిరట. అట్టితరీ, కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో గూడ రాజీయవసరముగూడ, స్వపరిపాలనము లభించుటకు మార్గమే గాన్పింపదు. భారతీయులందరు నేకసంకల్పముతో రాజ్యాంగ సంస్కరణములవసరమని గోరుచో, సంకల్పసిద్ధి లభింపకుండుటకు సాధ్యపడదు. సంశయాత్ముల కన్నియు విఘ్నములుగనే కన్పట్టును.

హైందవవార్తాపత్రికలు

“ఆప్టు యుద్ధములు హిందూ దేశమున చెలరేగుచున్న సమయమున (1878-81) ఒక్క హైందవ వార్తా పత్రికయైనను ప్రభుత్వమువారిని చీకాకు పరచెడి గాని, శత్రువులకు సాయము జేసెడి గాని యొక్క వ్యాసము నైనను వ్రాసి యుండలేదు. ఆ సందిగ్ధ తరుణమున హైందవవార్తా పత్రికలకన్న యుద్ధమును గూర్చి సయ్యక్తముగను, రాజభక్తి పూరితముగను వ్రాసిన వార్తాపత్రికలు వేరొందు గాన్పింపవు” అని రోపరులెత్ బ్రిడ్జి గారు “కెన్సిన్సెంచరీ అండు ఆప్టు” అను ఆంగ్లేయ మాసపత్రికలో వ్రాసిరి. ఇప్పుడు గూడ హైందవ పత్రిక లయితే గావించు చున్నవి. ప్రభుత్వము వారు పత్రికలం దుంచిన విశ్వాసమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట లేదు. పత్రికాశాసనము నికనయినను దీనినై చుట సమాజవము గాదా?

మాతృభాష: విద్య

విద్య మాతృభాషలో గరువబడవలెనని, నుడువునది భారతీయులే గాదు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముగూర్చి విచారించుట కేతెంచిన డాక్టరు సాడ్లరు గారుగూడ, గురుకుల సంవత్సరోత్సవ సందర్భమున “ప్రతిభాషాడును బాలికయు మాతృభాషాభ్యాసము గావించవలయునని మిగుల గల సమ్యక్మే నాకును గలదు. భౌతిక విశాసమునకు భావప్రకర్షమునకును, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికిని, విద్యలో మాతృభాష కగ్రస్థాన మిచ్చుటయే పరమసాధనము. మాతృభాషలోనే విధముగ శిక్ష బడయుట విదేశ భాషాభ్యాసమునకు విఘాతము గలిగింప సవసరములేదు. ఆంగ్లభాషను రెండవ భాషగ నెర్పవచ్చును. మున్నూడు గురుకుల ప్రతిష్ఠాపనము ప్రభుత్వమువారి పోషణ బడయు విశ్వవిద్యాలయముగ మారునని నాకు విశ్వాసము గల” దని నుడివిని.

కలియుగార్జునుడు

గుంటూరుజిల్లావాస్తవ్యులగు గుండవరపు వెంకటప్పారావుగారు నిన్నటిదిన మాంధ్రసభాభవనమున, సంవత్సరాది మహోత్సవ సందర్భమున గావించిన ధనుర్విద్యాప్రదర్శనము, ప్రేక్షకులకు ప్రాచీనుల ధనుర్విద్యా నైపుణ్యము నొక్కమాట దృగ్గోచరముగావించెను. వీరికి తగు ప్రోత్సాహ మొసగి, ఆంధ్రులు చిత్తరీతిని సన్మానించెదరిని యూహించుచున్నారము.

రాజకీయ సంస్కరణములు

ద్రావిడ జాతులు

ఆంధ్ర ప్రముఖ లోక రిల్లు వ్రాయుచున్నారు. బ్రిటిషు పరిపాలనమున హిందూ దేశమునకు ప్రసాదింపబడిన రాజకీయ సంస్కరణములయొక్క చరిత్రను కొంత పరికించినయెడల 1908 వ సంవత్సరమునకు పూర్వము దయ్యబడిన హక్కులు వివిధరాష్ట్రములకు సమానముగనే ఒసంగబడినవి చెప్పవచ్చును. కాని మాన్వేగారి సంస్కరణల కాలము నుండియు మాతనమార్గ మవలంబింపబడినది. దేశ మొత్తమునకు ఏకవిధముగ సంస్కరణము లిచ్చుట మాని ఆయా రాష్ట్రములకు వారియొక్క యర్హతను బట్టి మాత్రమే హక్కు లివ్వబడెను. మాన్వే సంస్కరణల కాలమున జరుగుచున్న ప్రబలాందోళనమునుబట్టి కాబోలు బంగాళీయులకు అధికముగ సంస్కరణము లీంపబడెను. మహారాష్ట్రము కొంచె మెక్కువ తక్కువగ సమాన స్వత్వములే పొంది యుండిరి. కన్నడ జాతి వారు తమ యదృష్టముచే మహారాష్ట్రలోతో బాటు బొంబాయి రాజ్యమున జేరియుండుటచే సమాన హక్కులనే పొందియుండిరి. ఆ కాలమున నిద్రమత్తురాష్ట్రమని ప్రసిద్ధిగాంచిన మదరాసు రాజధాని మాత్రము

తన యలన భావమునకు దగిన విధముననే సత్కరింప బడెను. మదరాసు కాసున నిర్మాణ సభలో తక్కిన రాష్ట్రములలో కంటే ఎన్నికసభ్యులసంఖ్య తక్కువగ నున్నది. ఆ స్వల్పసంఖ్యలయినను నున స్వప్రయోజకత్వమున గాక బంగారీల యొక్కయు మహారాష్ట్రీలయొక్కయు కృషివలననే లభించిన వని చెప్పవచ్చును. ఒక వటుంబముగో కొండలు సోదరులు ప్రయోజకులై నుటికొండ అప్రయోజకులుగ నున్నచో ప్రయోజకులకు జ్యేష్ఠభాగము లీయబడుచున్నను వారి కృషివలనలాభము నందరును పొందుచునే యుండును. అటులనే స్వయంకృషివలనను స్వాస్థ్యత్యాగము వలనను జైత్రరే యలగు ఆర్యభాతులు సంస్కరణముల సంపాదించినను నిద్ర మత్తునను ద్రావిడభాతులు ఆ లాభమును కొంతవరకు పొందినవి.

మనకు ఈమధ్య ద్రావిడభాతులలో కొంత సంచలనము కలిగినది. అది మంచికా చెడుగునకా యని స్పష్టముగ జెప్ప వీలులేదు. విషయ చంద్రుని గడ్డానినాదము ఆంధ్రులకు ప్రబోధము గలిగించెను. అని బెసంట్లమ్మ వీణారవముని విని తమిళులు తలయూచ నారంభించిరి. డ్రావిడీతులకు పుష్కలసాధనము దొరకిన తోడనే అనేక దుర్భాషలు పుట్టు తీరున ఆంధ్ర తమిళ భాతులలో కొంచెము సంచలనము గలిగినతోడనే బహుజనుల సహజమయిన నిద్దురను వీడి కలవరములతోడనే దుర్భాషలు గడంగిరి. ఆంధ్రులలోకంటే ఆరవలలో దేశద్రోహభావము సామాన్యజనులలో ఎక్కువ వ్యాపించినది. ఆంధ్రప్రకాశిక కన్న ద్రావిడపత్రికకుగల వ్యాపకమే దీనికి దారాణము. ఈ దేశద్రోహోద్వేగమున ఆరవలకంటే ఆంధ్రులు వెనుకబడి రని మూఢభావముగాదు. ఆంధ్రబ్రాహ్మణేతరులలో క్షత్రియ వైశ్యభాతులు విముఖులై యుండుటయు తక్కినవారిలో జన సామ్యమునందును యావనలయందును దేశభావమును పొదుకొని యుండుటయు ఆనందజనక మైయున్నది. ఈయిద్వయమునకు రాజధానియంతయు నాయుటలు ఆంధ్రులేయగుట ఆంధ్రీప్రతిభను ఆంధ్రుల పూర్వచారిత్వమునకు కళంకము చేకూరదు. మహారాష్ట్రీమతయొక్క స్వాతంత్ర్యచరిత్రమును వ్రాయు భావించిత్రకారుడు ఈవిషయము నెత్తిచూపి ఆంధ్రుల నీసడించునని, మానవంతుడగు ఏయాంధ్ర దేశభావమాని శోకింపకుండున? ద్వితీయరాంధ్రులు మనయాంధ్ర దేశముయొక్క చరిత్ర సూరంధ్రమై పట్టించిడియు మీరులై దేశపాలకులై కార్యభివృద్ధిమాలకులై యుండియు, ఒక్కయాంధ్ర దేశమునకే గాక హిందూ దేశమునకంతయు స్వరాజ్యముకూడ దని ఆందోళనము కలిగించుటయే గాక స్వరాజ్యప్రదానోన్ముఖులగు లండన్యులను సహితము దూషింపసాగిరి. ఆరవ దేశములో జనసామాన్యమునందు స్వరాజ్యప్రతిముఖులు పలువురున్నను బెసంట్లమ్మయొక్క సామర్థ్యమునో విద్యవలన గలిగినలాభముచేతనో వారిలో ఉన్నతవిద్యావంతులును ప్రముఖులును ఈయిద్వయమునకు నాయకత్వమునహింపలేదు. నాయరుగారు ఆదమశయాళమునకు జెంది, యిచ్చట నేమియు పరపతి లేకున్నవారు. దక్షిణదేశమున ఈయిద్వయమునకు నాయకులులేని లోపము మనయాంధ్రము దీర్చినది. ద్వితీయతరులలో విద్యావంతులై ప్రముఖులైన వారెల్లరును ఈ యిద్వయమునజేరినవారయిరి. కమ్మవారిలో కుమారరాజుగారును గోపాలకృష్ణయ్యగారును రెడ్లలో ఆదిరాాయణరెడ్డిగారును సుబ్బారెడ్డిగారును వెలమలలో రామారాయణగారును వేంకటగిరి తెలగలలో జువీరాదాసులును, తెలగలలో వేంకటరెడ్డి నాయుడుగారును వేంకటరత్నము నాయుడుగారును పార్థసారథినాయుడుగారును ఇతరులలో కుమారము రాజుగారు మున్నగు ప్రభువులును మోధానుమోధులై కారవ నాయకులవలె ప్రకాశించుచున్నారు. కేశవపిళ్లగారు రాజధాని సభమునకు నాయకులైనను వాస్తవమువిపక్షమున నున్నదోస్పష్టముగ జెప్పవీలుపడదు. వై జెప్పిన ఆంధ్రీనాయకులు దప్ప ద్వితీయతరులలో ఇదివరకు పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించినారు దేశభావమానోద్వేగమునందు ఒక్కరైనను గలరా? బెజవాడలో జరిగిన దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరసభా నిర్వహణమునకు తమిళుడగు కేశవ పిళ్లగారిని ఎరువు దీసికొన వలసిన దుస్థితి సంభవించెను. వారు బెజవాడకు రానిచో బెజవాడసభ యెటులయ్యెడిదో మనము సులభముగా గ్రహింపవచ్చును. ద్వితీయతరులైన యావనలలో రామస్వామి చౌదరిగారు మున్నగువారు కొండ లుత్సాహము గలవారున్నను, దేశభావశక్తియు మీద తగినంత పరపతిగాని జనసామాన్యము యొక్క యభిప్రాయము దేశభావమానపూరితమై యున్నదని వ్యక్తీకరిం

చుటకు అభిలాషగాని వారు కనుబడివలేదు. ఈమధ్యజరిగిన ద్వితీయ సభలన్నిటియందును వైజెప్పిన నాయకులు స్వతమ యభిప్రాయములనే వ్యక్తీకరింప జేయవలయునని యభిలషించినను జనసామాన్యము యొక్క అభిప్రాయము తమకు త్యతిరేకమగునని భీతిల్లి తమ సభలలో రాజకీయాభిప్రాయములను ప్రకటింపరానని ఆనాడుకులై యున్న జనులచే నెప్పించి మహాజనుల నిజాభిప్రాయములను కప్పిపుచ్చిరి. మొత్తముమీద ఆంధ్రద్వితీయతరులలో నాయకులందఱును స్వరాజ్యమునకు ప్రతిముఖులని స్పష్టమయినది. జనసామాన్యము దేశ హితమును గోరుచున్నదని మాత్రము గాకమునకు వెల్లడికాలేను.

ద్రావిడభాతులయొక్క స్వరాజ్యప్రతిముఖతను జూచి ఇతరభాతులు అది తమలాభములకు వ్యతిరేక మగు నేమో యని భీతిజెంద నారంభించిరి. కదలక పడియుండు శవమునైనను మోసికొనుటోపుట సులభముగాని తన్నుకొనుచుండు రోగిని మోయుట దుర్లభముగగా. పూర్వముకలె మనభాతులు నిద్రించుచుండినను కొంత జేవుమే యని ఉత్తరహిందూస్థానభాతులు తలచుచుండురుగాబోలు. మనలో గలిగిన చలనమునకు సంబంధించుటకుమాత్రముగా వారు దుఃఖింప మొదలిడిరి. ఆమెరికాయొక్క సంయుక్తరాష్ట్రములలో దక్షిణ మండలముల యందు కోట్లకొలది నీగ్రోలు బానిసలుగనుండిరి. ఉత్తరమండలములలో వారిసంఖ్య తక్కువ. ఉత్తరమండలములవా రెల్లరును ఏకమై నీగ్రోలను దాస్య విముక్తుల జేయవలయునని పోరాడుటకు ప్రాగంభింపగా, నీగ్రోలనే కులు సభలు జేసి తమకు పిమ్మటల చెయగూడదనియు తమకు దాస్యమే బాగున్నదనియు అది లేనిచో తాము వినాశము జెందుమనియు తీర్మానములు జేయుచు స్వాతంత్ర్యోద్యమమున ప్రతిఘటించిరి. కాని మహానీయుడైన లింకను, అబ్రహము “మీరు మనుష్యులు మీకుదాస్యము పనికిరాదు స్వాతంత్ర్యము వలన మీరు వినాశము జెందరని” చెప్పి వారు వలదన్నను వారికి స్వాతంత్ర్యము నొసంగెను. లింకను వలెనే ప్రజాస్వామిక సత్తువారైన మన మాంటేగ్యుమంత్రి స్వాతంత్ర్య విముఖులైన మన సోదరులకు మీరు మానవులు. మానవులకు స్వరాజ్యము జన్మహక్కు. మీరు పుట్టుకతోడనే ఆ హక్కునకు అర్హులై యున్నారు.” అని చెప్పినో లేక మీ కన్నత లేని యధాస్థితియందే యుండుదని యూరకుండునో చూడవలసియున్నది.

బంగాళీలు మున్నగువారు మన దుస్థితికి చింతిల్లియు చేయునది లేక బేలతనము వలన తమకు మాత్రము నష్టము రాకుండునట్లు ఏ యే రాష్ట్రములకు దగినట్లు వాటికి హక్కుల నియ్యవలసినదని కోరుచు బంగాళా రాష్ట్రము రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు దగియున్నదనియు సంపూర్ణమయిన రాష్ట్రీయస్వరాజ్య మీయవలసినదని జమీదారులును, విద్యావంతులును సామాన్యులునుకలిసి మాంటేగ్యుమంత్రికి నిన్ను విందుటయే గాక మీరుమిక్కిలి సభలజేసి తీర్మానములు జేయుచు ఆందోళనము గావించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో మనయాంధ్రుల కద్యవేమి? ఆర్య భాసులతో జేర్చబడి హింసితమియందుండవలసినదా? సమద్రక్షణము స్వాహా యని తత్కురునితోబాటు ఇంగ్లండుకు నశింపవలసినదేనా? స్వరాజ్య ప్రతిముఖులగు ద్వితీయతరులతోబాటు తక్కిన వారును యధాస్థితి యందుండి నశించవలయునా లేక ఆంధ్రులలోపలరనేదియో దైవికమయిన సంచలనముగలిగి బంగాళీయులవలె పూర్ణస్వరాజ్యమును గోరుగురా? ఈ సాప్రశ్నకు ఆంధ్రులిచ్చు జవాబుమీద మన భావిస్థితి నిలచియుండును.

దారుల జ్ఞాపకచిహ్నము.

లండను, ఏప్రిల్ 10:—యుద్ధసమయమున వివిధకారణములవలన మరణించిన దారులజ్ఞాపకార్థము నెటుపాల్గు గుడిలో నేను బాగుగ, ప్రార్థనాముల సుఖపడినది. అలగ్జాండా, రాణిగారు నింక ననేక రాజకుటుంబములును వచ్చిరి. ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలండు, దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా, ఇండియా నైనికపుదారుల పేరులును ఉదాహరింప బడినవి.

అమెరికావారి నొకల నాక్రమించుట వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 12:—ఈ నెల 13 వ తేదీని శేవుల పులహనున్న నాకలనన్నిటిని ఆక్రమించి యుద్ధము ముగియువరకును వానిని సేనలను పంపుట కుపయోగింపవలెనని ప్రెసిడెంటు విల్సను గారాజ్ఞాపించిరి.

కర్జనుప్రభుని ప్రసంగము
లండను, ఏప్రిల్ 10:—ప్రజా సభయందు ప్రధానమంత్రి వచించిన తీరుననె, ప్రభువుల సభయందు కర్జను ప్రభువు ప్రసంగించెను. “సంధిగానస్థ సంప్రాప్తమైనతోడనే ప్రాప్త దేశమున కింగ్లామనుండి సేన లంపబడినవి. దినమునకు 80 వేల చొ॥ వైశ్యము లంపబడెను”ని కర్జను ప్రభువు నడివెను.

హిందూ దేశమునకును, అధినివేశములకును ప్రధానమంత్రి యిరిగిన సందేశమును గూర్చియు ఆయా రాష్ట్రముల నుండి వచ్చిన భక్తి పూర్వకమై నిరసనకలకు ప్రభుత్వతరములను గూర్చియు కర్జను ప్రభువిట్ల నెను. రణరంగమునకు సమాపముననుండి యుద్ధ మూలమున కలుగునష్టముల కనుక్షణమును పాల్పడుచున్న మిశ్రదేశముల యువకుల వైశ్యసాహసములకు యిందుకయే తీసికొని వైశ్యసాహసములతో రణరంగమున కతిహారముననుండి యుద్ధశ్రమల నంతగా రుచిచూడక సుఖజీవనమై కాలముగడపు అధినివేశములలోని ఆంగ్లయువకులుగూడ పారితంబున కాయితంబగుచుండుట యాసంగరమునందలి ముఖ్యవిశేషములలో నొక్కటియై యున్నది. సామ్రాజ్య వివిధభాగములనుండి వచ్చిన ప్రభుత్వతరములు, ఏమియును ఉపద్రవసారము నాయూరాష్ట్రీయులు మనవలె గ్రహించినారు, ఎట్టికష్టములకైననోచ్చిచిపులుగా నాయూరాష్ట్రీయులు తోడ్పడుదురనియు విదితమొనర్చుచున్నవి. అమెరికావారు సాదరవృద్ధములై తక్షణ మనహాయము సెనర్పిరి. అమెరికావారు ప్రతిమాసమును పంపు వైశ్యములు వైశ్యసామగ్రియు ప్రత్యేకముగ శత్రు దుర్భేద్యులకు నొకవైశ్యము నేర్పాటుచేయుటకు తగియున్నవి. ఇంతవరకును, యుద్ధము 1919 సంవత్సరమునకు నూడ వ్యాపించునని మన మనుకొనుచుంటిమి. మన యూహను మార్పుకొన నవసరములేదని కర్జనుప్రభువు నడివెను.

నైనికబలశాసనము.

ప్రతికాభిప్రాయములు.
లండను ఏప్రిల్ 11:— పశుమహాండ్రను రణరంగమునకు పంపిన మధ్యవయసువాండ్లు సిద్ధముగ వానిని నిర్వహింప లభించెదరని పత్రికలు వ్రాసినవిగాని విర్రండువిషయమున ప్రతికాభిప్రాయములు వ్యతిరేకముగా నున్నవి.

విర్రండుజాతీయతాభివృద్ధి కారకములగువానికి దేశీయులు ప్రతికూలురగుట హానికరమని ట్రెయ్యు డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో వ్రాసినవి.

లాయుడుజార్జి గారు విర్రండువారితో పందెముజేయునట్లున్నది. ఇది పిచ్చితన మనదగునని డెయిలీ న్యూస్ వ్రాసినది. ఇతడు విర్రండులో నిర్బంధమును విధించుట సముచితముగాదని డెయిలీ క్రానికలుపత్రిక వ్రాసినది.

పార్లమెంటులోని జాతీయవాది సభ్యు శ్రీవారమున ఆయిర్లండుకు వెళ్లెదరని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు వ్రాసినది.

జాతీయవాదులకును సిమఫీనుకులకును సాయరస్యము కలుగునని కొన్ని పత్రికలు వ్రాసినది.

విర్రండులో నిర్బంధము నేర్పరుచుట కక్షలకు నూచకమని విర్రండుపత్రికలు వ్రాసినవి.

ఆయిర్లండువారిని సేనలో చేరవండ పూర్తిగా వదలి వేయుటవలె వారకొరకు స్పృహను ప్రకటించి! మరలవారి బెదరింపులకు జడిసి ఆచులుజవపండుట గూడ ననర్థకమే యగునని విశిష్టమైన వ్రాసినది.

విర్రండులో నిర్బంధమును విధించుట కేవలము పారబాటని విర్రండు కాథలిక్ సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 12:—గతరాత్రి మెర్సిల్లూబర్గిను ప్రాంతములందు పోరుజరిగినది. శత్రువులు రెండువోట్లను ముందుకువచ్చి రాత్రి మెర్సిల్లూబర్గినిని ప్లోగుస్టీటుపాంత్రమున బాగుగా పోరి ముమ్మలను శత్రువులుపెనుకకు నడపిరి. మేమున్యూగ్లాగ్గేను వంకకు పోతిమి. తక్కిన వోట్ల మార్పులేదు. ఫెడ్డుబరుటకు తరమున కొంతభాగమున మేము మరల వశపరుకొంటిమి, లోనినలాంగమున శత్రువులను తరిమితిమిలాబెస్సీకాలనకు తరమున, హాలీబెరువరకును పోరుజరిగినది. న్యూలిల్లివిటసీనద్ద, తలపడిశత్రువులబడిరి. శత్రువులు టిల్లితెనుముల ఫీల్డువద్ద ముందుకు రాగా తరిమితిమి. సోమునద్ద శత్రువులు ఫిరంగులనదికముగా కాలిరి.

కాశ్యపు సంవత్సరాదిమహోత్సవము

స్వాగతగీతమాలిక

[కాశ్యపు గోపాలరావు గారు]

స్వాగతం బాంధవమాతమ! స్వాగతంబు!!
 స్వాగతం బాంధవమాతమ! స్వాగతంబు!!
 స్వాగతము చెన్నకరాంధ్రపాతకము!
 స్వాగతం బియ్యంబు సభాసదుల కెల్ల!
 ఆంధ్రసంవత్సరాదిమహోత్సవము
 ఆంధ్రమాతృభావసమయంబు గాన
 ఆంధ్రమాతృసంతతివార మైన మనకు
 ఇంత కుతూహలకర మైన జేమి కలుగు?
 వ్యక్తమైనకాంత మీ యుత్సవంబు నిరడు
 చెన్నపుర్రాంధ్రసభవారిచేతఁ బడియె
 సభ్యవరులు కొందఱిచేత జరపబడియె;
 ప్రతిభలాపేక్ష లేనివారల వదాన్య
 గుణవిశేషంబు వర్ణింప ననువుపడునె?
 అట్టి యుత్సవకార్యభారాతికక
 మిథును సభ పక్షమున సుకృత వహించు
 టాంధ్రసాంఘికాభ్యుదయచిహ్నం బటంచు
 నేతల చెప్పకేటికి? సభాప్రాజ్ఞులార!
 ఏకసంఘభావము మన కేర్పడునెడ
 మనము నిర్వహింపఁగలమనిది యన్నె?
 ఆంధ్రసాంఘికాభ్యుదయకార్యముల నెల్ల
 సులువజాలిన సంఘ యీ సభయే కాన,
 ఆంధ్రులకు మన కెల్ల నీ యాంధ్రసభయే
 దానధర్మకార్యస్థాన మానగాత!
 అట్టి కేంద్రీకృత్యోద్యమం బలికయించి
 ఆంధ్రజాతులన్నిటికీ సహాయపడఁగూత!
 ఇదియే సంకల్ప మీ భ్రాతృ కెప్పటికిని.
 అదృశ్యముగ సంకల్పించునంత మూత్ర
 అల్లడే యాంధ్రమాత ప్రత్యక్ష మయ్యె!
 కన్నతల్లి ప్రసన్న యై కానిపించె!
 ఎమి! ఈ పుత్రప్రాప్త్యల్య మెన్నఁదరమె!
 నూతనాబ్దాయంబున నూత్నకళలు
 మించి మిలుమిలు కొలువంగ మేరు వెక్కి
 లొకసంగీతమాధురీ మేళనంగ
 అమృతమయ మైన యగ్రపాత్రము నొసంగు
 చున్నయది, భ్రాతృలార! కన్గొన్నవారె?
 దానిఁ బైకొను నాంధ్రుండే ధన్యతముడు!
 సంకుచిత మయి కాంతి తళంబు లేని
 గృహములందును మాస్థిమూర్తి కల, దైన
 కాంతి లేమిచే నది యెఁగ గావరాక
 విశ్వముఖ మైన యీ సమావేశమందు
 ఎంత సులభము గా గోచరించె గడుడు!
 సంఘసేవయే మాత్మిపూజకు పథంబు—
 ఈ యథార్థంబు మనమునం దిడుకొనుండు!
 తల్లిగో! యుగయుగములు చెల్లుచున్న
 నిన్ను నేవించి పూజించుచున్నవారె;
 మైన, మే మించుకయు తృప్తి నందలేదు;
 ఆ యత్నప్రీతి పూజామతి యలికయించె,
 వింత యుద్యోగ మొకఁ డుద్భవంపఁజొచ్చె,
 ఎచట చూచిన నీ వరాక్రమియి తోచి
 అర్చనాతత్పరత్వంబు నలవరించె;
 ఇటే సదా నిన్ను పూజించి యెలమి మీఱ
 సార్థకములఁ జేసెదము మా జన్మములను!
 నిన్ను నేవించు మాగ్ధంబు లేన్నె కలవు,
 అగ్ధులకు నసంఖ్యాకులై యవనిఁ గలరు;
 కాని, మా మాగ్ధ మని కడు కర్మశంబు
 దీర్ఘకమ మయి మమ్మ బాధించుచున్న,
 నిన్ను చేరుమనున్నారె మన్న యాన
 తల్లిగో! లక్ష్యపెట్టు దాని నెపుడు,
 దుర్బలత్వము కతిముగా త్రుళ్లిపడుచు
 విడిచినను సంఘమర్యాద విడుతు మేమొ,
 కోలుపోయిన సర్వంబు కోలుసోదు
 మేమొ, అంతయే కాని మే మెన్నఁటికిని
 నీదు పూజను మఱనము నిర్మలంబు.
 ఈ సమర్పనాపరతనె యిమరుదించి
 నీదు సంపూర్ణరూపంబు నెమ్మిఁ జూచు
 భాగ్యమును సదా మాకు లభ్యం బొసర్చి
 అమృతో! మమ్ము దీవించి యంపుమన్న!
 ఇదియే మా నమస్కారంబు లియ్యకొమ్మ!

స్థానిక వార్తలు

తెలిగ్రాపు నోటీసు:—కనాదాకును, వెస్టుఇండీయన్ టెలిగ్రాములు మఱల సక్రమముగా పంపబడుచున్నవి.

చెన్నపురి లైతువారి భూస్వాముల సంఘము:—సంఘకార్య నిర్వాహక సంఘమువారు ఈనెల 20-వ తేదీ శనివార మదినము 8 గంటలకు రిదరుడెక్ హోసులో సమావేశమై మొదటి సమావేశములలో జరుగు కార్యక్రమమును తీర్మానించెదరు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—రేపు (ఆదివారము) సాయంత్రము 8 గంటలకు పెరంబూరులో నొక ప్రార్థన సభ జరుగును. చి॥ కృష్ణమూర్తిగారు తెనుఁగున ప్రార్థన నల్పుదురు. ఎం.వి.ఈశ్వరయ్యగారు ఆంగ్లేయభాషయందు “జీవితోద్దేశము” గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధి:—ఎలిమెంటరీ బాలపాఠశాల ఉపాధ్యాయుని జీతమును 10-నుండి 11 రూ॥ కెక్కువ చేయుటకును, బాలికాపాఠశాల ఉపాధ్యాయునికి 12 రూ॥ ల కంటకు జీతమును కృద్ధిచేయుటకును, ప్రభుత్వము వారు 122881 రూ॥ లను, జిల్లాబోర్డులకును పురపాలకసంఘములకును పంచివెట్టిరి. అందు ఆంధ్రప్రదేశ్ములం దీక్రింది విధమున పంచివెట్టబడినది.

జిల్లాబోర్డులు.	బాలపాఠశాలలు	బాలికాపాఠశాలలు
అనంతపురము	3204	312
ఉత్తరాఘాటము	4439	216
బళ్లారి	3700	240
చిత్తూరు	2328	48
కడప	3084	96
గంజాము	1859	...
గోదావరి	8553	96
గుంటూరు	6500	96
కృష్ణ	9633	120
కర్నూలు	3600	...
నెల్లూరు	5888	336
విశాఖపట్నము	7225	...
పురపాలక సంఘములు	బాల పాఠశాలలు	బాలికా పాఠశాలలు
అనంతపురము	84	...
అద్దోని	168	...
బళ్లారి	348	48
హోన్నేట	96	...
తిరుపతి	96	144
చిత్తూరు	96	...
ధర్మపురం	60	...
కడప	132	...
ప్రాద్దుటూరు	36	72
బరంపురం	300	...
శ్రీకాకుళం	132	24
పద్మాకిమిడి	108	...
కాకినాడ	433	24
రాజమహేంద్రవరం	204	24
నెల్లూరు	12	...
గుంటూరు	204	...
ఒంగోలు	120	...
తెనాలి	192	...
నరసారావుపేట	36	...
తెజవాడ	216	...
ఏలూరు	180	...
బందరు	260	...
కర్నూలు	...	48
నంద్యాల	120	24
నెల్లూరు	252	24
తిరువళ్లూరు	96	24
అనకాపల్లి	84	...
భీమునపట్నం	72	...
విశాఖపట్నం	60	...
విజయనగరం	144	...

ఆంధ్రసంవత్సరాది ఉత్సవము.

నిన్నటి దినము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఆంధ్ర సంవత్సరాది యుత్సవము, (ఆంధ్రసభయందు జయప్రథముగ జరిగినది. చ॥ శ్రీకాతా నూర్యనారాయణరావుగారు ఆతిథ్య ప్రదాతగనుండిరి. సభయందు ఎన్. రామస్వామిగుప్తగారు ఆంధ్రులవిద్యను గూర్చియు, ఆంధ్రులధర్మమును గూర్చియు ఆంధ్రభావయం దుపన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీ కాశ్యపు గోపాలరావుగారిచే విరచితము లైన స్వాగతపద్యములను శ్రీ వెంకటాచారి శేషగిరిరావుగారు మనోహరముగ జదివిరి. తరువాత ఆతిథ్యప్రదాత యగు కాతా నూర్యనారాయణ రావుగారిచే అల్పాహారపు విందు గావింపబడినది. అనంతరము కలియుగార్జున బిరుదాంకితులగు గుండవరపు వేంకటస్వామిరావు పంతులుగారు తమ అపారధాని శత్రువిద్యావైపుణ్యమును వెల్లడించి, ఆంధ్రులెల్లరను సంతోషపూరితులగావించెను. పిమ్మట శ్రీ వెంకటేశ్వరులవై రెండురూపాయల బెట్టికన్నులకు తగులకుండ బాణముతో కొట్టిరి. ఇట్టి అద్భుతకార్యము లనేకముల పిరు గావించిరి. పిరి నైపుణ్యమునకు ఆంధ్రదేశ మెంతయు గర్వపడవలసియున్నది. పిమ్మట పిరి కొకబంగారు పతకమును సమర్పించెదమని శ్రీటంగు టూరిప్రకాశము బారు-అటు-లా గారు వాదనము గావించిరి. పండిత డి. గోపాలాచార్యగారు 10 రూపాయలను, కృష్ణమాచార్యగారు 5 రూపాయలను బహుమానముగ నొసంగిరి. పిమ్మట శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు ఆతిథ్యప్రదాతకుఁగూ, ఆతిథులకును వందనము లర్పించుచు, అస్పృశ్యులగు చరిత్రమును, వారుపడిన కష్టములను వివరించిరి. అస్పృశ్యుల గారు పుష్పమాలాలంకృతులు గావింపబడినపిమ్మట సభ ముగిసెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

ఆంధ్ర మహాసభసభ.

ఈక్రింది యుత్తరమును కడపనుండి కవులూర్ శ్రీనివాసరావు బి. ఏ. బి. ఎల్ " గారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ " ఆంధ్రమహాసభా సంఘకార్య దర్శికి ఈక్రిందియుత్తరమును వ్రాసిరి.

కడపయందు ఈనెల 1 వ తేదీన జరిగిన పాఠసభలో ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభను, ఆంధ్ర మహాసభసభను ఈ సంవత్సరము కడపపురమున కాన్వోనింప " వీర్మానించిరి. " ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభను, ఆంధ్రమహాసభను నిబంధనాను సరణముగా కడప కాన్వోనించుటకు ఈ సభాధ్యక్షుని కధికార మొనగుటకును " వీర్మానింపబడినది. స విషయమును నీసమావేశము నంగీకరించెదరని విశ్వసించుచున్నాను. ప్లేగువ్యాధి గలిగి కష్టముల నొందుచున్న దైనను ఈ కడపపురము వ్యవధి చాలకున్నను ఆనెల పరిస్థితుల వలన ఈ మహాసభలను ఆన్వోనింప బూనుకొనినది. ఈ మహాభారమును సక్రమముగా నిర్వహించుటకును మేము కృతనిశ్చయుల మైతిమి." మాయాన్వోనిము నంగీకరించెదరుగాక యని మరలమరల ప్రార్థించుచున్నాము.

ఆంధ్రవిద్యానిధి

శ్రీకాశ్యపు సంవత్సరము

1918-19 సం॥ వసూళ్లు

ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందా సాము రు 360-6-7 మద్దుల వెకంటచినరాజ శ్రేష్ఠిగారు, ఏలూరు 100-0-0 మొత్తము రు 460-6-7 ఏలూరు కాపురస్థులగు మద్దుల రామయ్యగారి కుమారుడు వెకంటచినరాజ శ్రేష్ఠిగారు ఆంధ్రవిద్యానిధికి 100 రూపములను చందాను పంపుచు కార్యదర్శుల పేర నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

అయ్యా, తాము ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధి సంఘమునకు చేయుచున్న ప్రయత్నములగాంచి మిక్కిలి సంతసించినాము. ఇట్టి పరిస్థితులలో దేశమునందెల్లడల నూతనవికాసము ప్రారంభమై ప్రజలమానసంబుల నాకర్షింప జేయుచున్నపుడు ఆంధ్రులు కూడ యుత్సాహపూరితమనములై తమజాతివారికి విద్యాభివృద్ధి గావించుటకు కృషిసల్పుటెంతయు శుభసూచకము. కాబట్టి ఆంధ్రవిద్యానిధికి నాయథాశక్తిని తోడ్పడవలయునని కుతూహల మగుచున్నది. కాన నిందుమూలమున యిన్నా రెన్ను ద్వారాపంపిన 100 రూపములను జనుకట్టి నన్ను కాశ్యపుగోపాచారిగా కేర్పరచి గోరుచున్నాను. ఆంధ్రులందరును యీ నూతనోద్యమమునకు తమ యథాశక్తిని తోడ్పడి సంఘోద్యోగముల సఫలీకృతముచేసెదరు గాక యని విశ్వసించుచున్నాను.

(రెవెన్యూ విభాగం)

విశిష్టవాది పరియుద్ధము

యొద్దకా ర్థాలయ పకటనము.

అందఱు, ఏప్రిలు 10:— యుద్ధ కావ్యాలయమువారికిఁ
ప్రకటించిరి:— ఇటీవలి పింగోళునకుఁ జాతనివైదికల తీసి
వేయు మానదేశములు కొన్ని శత్రువుల చేతులలోఁ బడినవి.
అందఱు వైద్యులును, దారులును, కోటలును, సురక్షితముగ
నింకాకపోతేకీ నాంహముడిరి. లోపములన్నియు భర్తీచేసి
కొనబడినవి. దేశంతుమంది వైద్యులను దారులను ఇచ్చుచు
ఆస్ట్రేలియా కేవడావైద్యోవ్యోగులు విశేషసహాయము నొన
రించిరి. ఆపదేశమును వినుచుందునపుడు శత్రువులు భయం
కరముగ ఖరంగుల గాల్చుచుంటువలన వైద్యవృద్ధమునను,
దానులవృద్ధమునను కొంతమంది చరణించిరి. కొందఱికిఁ బెళ్ళులు
తగినవి.

భయంకర ఫిరంగియుద్ధము.

అంబకు, ఏప్రిల్ 11:—పరశు ప్రకటనము. మాంటి
ఫేటరున వుత్తమున, ఓరుడ కాలవలో కేరంగి యొద్దము
శ్రీకృష్ణున నుండెడు, నన్న సాయంకాలపు యొద్దమున మేము
30 గుర్ర మైట్లను బట్టించితిమి.

శ్రీతృపులు లోనఁ పవేశింపఁ పయత్నించుట.

అందును, విశిష్ట 10:— బ్రహ్మ ప్రధాన కావ్యాల
యమునకు మన్ననలు కలిగించుటకు నేటిట్లు కంటి నం
పెను. అనాటి, పూర్వమునకు మధ్య నిన్నటి రోజున
ఎనిమిది గంటలపు డారంభించుచున్న యుద్ధ మింక నట్లిన
భయంకరముగ జరుగుచున్నది. పరంగి యుద్ధము
అర్రాసు దక్షిణ తటము పోతు న్యాపించెను ఆర్మె
టియర్సు పునీనీసుల మధ్య ప్రనేకమును గూడ శత్రువు లది
రించుచున్నారు. అగ్ని పర్యవేక్షకుల లెడలెగతుండ నెగయు
నప్పుడతల భూమి భయంకరముగ కంపింపసాగెను. శత్రువులు
తమపరంగుల నన్నిటి నతిభయంకరముగ కేంద్రీకరించిరి. పదా
తిదళములను గుంపులుగుంపులుగ వారు యుద్ధమున కంపుయం
డిరి. మన పండ్రికి బాగుగ కేంద్రీకరింపవలయునను నుద్దేశ్యముతో
శత్రువులు మరల నతిసాహసముతో కడసారి ప్రయత్నము
జూపించుచున్నారు. ఆర్మెటియర్సు దెహ్యులమధ్యవారు
మాపండ్రికి కొంచెము ఒడ్డిదేగలిగించి లోపునకు బోవునట్లు
చేసిరి. మానైనికులు విశేష దైర్యముతో పోరాడిరి; పోరాడు
చున్నారు. తిరిగిమనమున ప్రతియడుగును వారలినశ్యుల
భావముతో గమనించుచున్నారు. పీ లొకయడుగు వెనుక
నేసిన శత్రువుల కెంతయో యపారనష్టము గలిగినవీధనే
జరుగుచుండెడిది.

గివెంచినవద్ద నుంచు ముఖ్యప్రదేశమును మరల మేము స్పాన్డీనుము గావించుకొనుట నిన్నటి యుద్ధప్రాశస్త్య గుణములం దొకటి, మాప్రతియుద్ధ పనివార్యము. ఆగ్రానుము ను మరల బిడ్చుకొనుటయే గాక 800 శత్రువైదికులను బంధించి తిమి. యుద్ధారంభమున పోర్చుగీసువారికి ప్రబలవస్థములు గలిగినవి. కాని అతివారుణముగ శత్రువుల దాగ్ధ్యానిరి. శత్రువైదికులసంఖ్య చాల అధికముగ నుండుటవలననే వారు కొంచెము వెనుకకు మరలిరి. బ్రిటిషు యుద్ధరంగమువానిది కవుడే అమెరికాదళములు వచ్చినవని తెలుపుటకు నాకధికారమియబడెను. వారు ప్రవేశించిన ఫలితమింతలానే తెలియగలదు. శత్రువుల ఉత్తరదిశాదళములు లీకునడిసనున రించి పనిచేయుచున్నవి. కాని దక్షిణది సంగతియు, అందువారెంతవూరముపోయిననియు తెలియకున్నది. ఎదిరించువారలకు స్థితిగతు లాచూలముగ లేవు. నేల ఏమియుబాగులేదు. అందుచేత ప్రపక్షులకేమియువీలుకాదు. శత్రువులపైకు నుత్తరప్రత్యుత్తర సంబాధముల నడుపుటకు ముఖ్యులుగు సాధన మేమియులేదు.

పసుతసితివిమర్శనము.

అందున, ఏప్రిలు 20 :—ఈ త్రవ్వబడిన పైనికాధి
కారి యొక డిల్లు విమర్శించుచున్నాడు.—సోమున కుత్తర
మునన దక్షిణమునను మేము స్థానికములు విశేషముగ బల
పడుచుకొంటిమి. సోమునకు దక్షిణమున ఆప్టోలియును మరల
బూజింకొనును ఆక్రమించుకొనిరి. ల్యూసీకుత్తరమున హంగా
ర్లవద్ద నన్ని రాత్రి భయంకరముగ యుద్ధముజరిగెను. దాని జన్మ
ములు పడుకొనిరి; పరమవారు మరలవశ్యము గావించుకొనిరి.

పూర్వమున్నప్పుడు మనకు తూర్పున పరాసువారు మ
రియొక బలవత్తర ప్రదేశమున కరిగిరి. ఇది ఎయిరెన్సీవద్దనుం
డు ప్రదేశము కంటె ననేక విధముల శ్రేష్ఠముగ నున్నది.
పోమున కుత్తరమున శత్రువులు దృఢపక్షరముగ మూడవ నై
న్యము నెరుక్కొనిరి. దానిమీద శత్రువు లనేకసారులు ఖి
రంగుల సుఖమొగించిరిగాని కార్యము లేక పోయెను.
పోమునకు దక్షిణమున పరాసుమూల దళములు శత్రువుల
నిరోధించినవి. అందుచే శత్రువులు నిన్నటియుద్ధ
రంగము నుమాన్చి ఆరెన్సీ యెరిసు బెన్యాము
లవద్ద వారు యుద్ధము నారంభించిరి. అందు హార్బుగీను
వారెక్కుడు ధాటి కొరవలసినవారైరి. శత్రువు లాక్ర
మించుకొనిన ప్రదేశ మంతలాభకరమైనది కాదు. అయినను
ఆతడవటి నుండి బెన్యాము ఆరెన్సీయేరిసుల మధ్య మరల
గొప్ప యవస్థుండనము నారంభింపవచ్చును. దాని పునస్సీక
రణము చాల లాభకరము. 10000 గజముల పొడవుగల రంగ
మున నుమారు 5000 గజముల మేరను శత్రువులు మోది శే
తెంచటలో మేము నిశ్చయముగ కొన్ని తుపాకుల గోల్పో
యితిమి. హార్బుగీనువారి ఖిరంగులు కొన్ని పోయినవరుటయు
స్పష్టము. చాలలోన నేకమంది ఖైదీలుగనూడ పట్టువడిరి. బ్రిటిషు
వారును కొంతమందిని గోల్పోయి నుండవలయును. జర్మనులు
విశేష దౌర్భత్యములతో బోరిరి. అందుపటాలములు గుర్తిం
బడినవి. 8 పటాలములు ఎరిరించుచుండనోవు. ఆరెన్సీయేరి
సునకు త్తరమున మెసిసిసువరకును నేటియందయును శత్రువులు
నరల నెదిరింపసాగిరి. మధ్యాహ్నము సరి కతకు లీకు
వేయఁగల మధ్యనుండు రణమున ప్రవేశించెనదియు, స్టా
యిగ్ స్పాబువనమున కొంతభాగమును స్వాధీనము చేసికొ
యెనదియు మేమెఱుఁగుదుము. మెసిసిసురంగమున మేముశత్రు
వును లేదమితిమి. ఉన్నతి ప్రదేశమున శత్రువున కొక భాగమైన
చిక్కలేదు. అంత నతి దార్శ్మిణీయరీతునకు బోయెను. అచట
ఉత్తరదక్షిణములం దతడనందగ్భస్మితి నుండిన. ఆరెన్సీయేరి
సు నిజముగ ఓడితిభూతముగ నున్నది. దాని రాధారు లెచ్చట
కిని పోజాలవు. దానివద్ద మంతయుభ్యుముకాదు. శత్రువులు శ్రీ
టిషునైరిటల నలియబెట్టుట కిది మొక కార్యతంత్రమును బన్ని
రి. బ్రిటిషు పరాసునైనముల ఎడబగచవలయునను యత్న
ము పరాసువనుగుటచే నత దిపుడెచటకొరకన నచటనే య
మితముగ నునసెనిటల జంపవలయునని చూచుచున్నాడు.

అంధను, ఏప్రిలు 11:— క్రిందటివారము పరాసు శేవుల జేరిన ఓడలు 1045. అచటినుండి బయలుదేరినవి 1045, 1600 టన్నుల కెక్కుగ్రామ బరువుగల స్త్రీయరులు రెండు ముంచివేయబడినవి. ఒకదానిని శత్రువులు ముంచివేయ నెంచి నిపున తైరి.

భోలోగారి రహస్యములు.

అండను, ఏప్రిల్ 10:— బోలోగారి మరణ దండ నము నింక మరికొంత కాలమువరకును నిలిపివేయుట పూర్తినులో నట్లకట్లోలము గలిగించుచున్నది. ఆతచ్ఛతకరములగు రహస్యములదెలిసెనని చెప్పబడుచున్నది. బోలోగారి యాలోగ్యము బాగులేదండెను. న్యాయాధికారులు నిన్నటిదినముతని గుహలో సంగతిసందర్భముల ప్రశ్నించిరి.

విలేజ్ కుని | పకటనము.

అంధము, పిల్లలు 10:— నేను బెత్తూనకు ప్రరమున సమ
రము మందగించినది. దక్షిణమున ఫిరంగులు కాల్పువడెను. చి
ట్టుచేటుప్రాంతమున పదాతులు తలపడెడి. జర్జన సేనలన్నియు
వారంగముననున్నవి. ఎవట నైన మనసేనలకు చీల్చుతలెనని వా
రు పోరుచున్నారు. రెండుకోజులపోరులో మేము కొంత వెు
కకుపోతిమి. మరల కొన్ని చోట్ల పత్తిని సవరింపవలసినవ్విడి.
శత్రువులు సర్వవైద్యమును రణముఖమున
కంపి బ్రతికా సేనను వాశేనము చేయుట కతి తీవ్రముగా పో
రుచున్నారు. నేనుదయమున శత్రువులు మెససి ప్లోగ్వర్థపుదు
గ్రామములో నున్నారని తెలిసినది. కొద్ది సంఖ్యయై యుం
డవచ్చును. వారు ఎన్నేర్పులో కూడ ప్రవేసింపగా మనవారు
మరల తరిమిరని తెలిసినది. మన సేనలు పరాక్రమముతో పోరు
చున్నవి. ఫిరంగి దళ సహాయ మధికముగా నున్నది.
శత్రువులు కిడివిజనులకు తక్కువ తేరుండవలసిరి.
పోర్చుగీసురంగమున శత్రువుల ధాటిపెచ్చుగా నున్నది.
మందులో శత్రువులు లోనికి చొరుచుకొని గాగలిగిరి గాన
వారు వెనుకకు ముందునుగూడ తలపడిరి. పోర్చుగీసువారు వె
నుకకుపోయిరి. వారెంత తక్కువపోయినను వెనుకకుపోక తప్ప
లేదు. ముఖ్యస్థానమగు గివెంచీజర్జనల వశమైనది. మనసేన
దానిని మరల నాక్రమించెనుగాని నిలుపుకొనవాలకపోయెను.
అథమయ సమయమున లాంకమైన సేన గివెంచీని మరల
నాక్రమించెను. నేను దక్షిణమున శత్రువులు తలపడలేదు
ఉత్తరమునకు పోయి తలపడిరి వారు దూ
రముననున్న పట్టణములపైనను మార్గములపైనను గూర్చగిం
డ్లను వదలుచున్నారు. మందు విమానముల కభ్యంతరమును
కలిగించుచున్నది మేము ప్రబలమగు శత్రుసేనతో పోరుమం
టిమి. శత్రువులు ఫలితమును తేల్చుటకు పోరుచున్నారు. వారి
శక్తియునుగు వరకునుమనము వైరింపవలెను. యాక్తివలన
వారికివిజయము కలిగినది గాని లభిస్తూజ్యము. మన మచట
నచట బహుశెబ్బుదిగ కడుస్వల్పముగా స్థలమును వదలు
చున్నాము. మనసేనలు మెసిననుచుండి శత్రువులు తరిమెను.

వార్యేల్పు సంఘము

అండను, చీప్లు 11:—రానిప్పును గాని స్థానమున మేలి
రుజనరలు సావనీలివ్వె గారు బ్రతిమ్మ ప్రతినిధిగా నియమించి
బడెరని బోనరా గారు పూర మెండునుభవలో నుడివరి.

ముద్రాంతి.

అందును, ఏప్రిల్ 11:— లాభెస్సీకాటవనుండి ఇప్పొన
కాటవనరవును రణరంగమునందంతటను పోరుజరుగుచున్నది.
లాల్సికాకాటవయొద్ద వెస్ట్రేముమొదట ఆర్మంటునునరవును
తీవ్రమగు పోరుజరుగుచున్నది. ఆర్మంటుకినులో విషవాయు
సభకముగా నుండుటచే మేముటనుండి నులిపోతిమి. ఆర్మంటు
కిను కుత్తరమున మార్పులేదు. ప్లాగ్ ఫ్రీటు - మెస్సీను
విన్నెటు (పాంతములందు చాల రాత్రివరము పోరుజరిగినది.

స్వాకలను ముంచుట.

అందును, ఏప్రిల్ 11.—శ్రీశ్రీమంతుల మన శాకల నధికముగా ముంచుకుంటుంటు సమగ్రతీత్రచేతే శాకలముని తెలియచున్నది. అంతగ్రాములవలన ఫలముకలగలేదు. ప్రాస్తుదేశముయందుమువలన తప్పుక కలుగ గలదని హిందెముబద్ధ ఇటీవల బెనులో నుడివెని తెలియచున్నది. జర్మనులలో 4 లక్షలమంది మాతలగుదురు గాని అగ్రస్తునెలలో సంధిజరుగును. అది హిందెముబద్ధ నుడివెని తెలిసినది. అంతగ్రాములవలననే ముఖ్యముగా విజయము త్వరలో కలుగునని అతడు 1917 ఫిబ్రవరిలో చెప్పెనని యింకొక వార్తగలదు. ఇదిచెందును పరస్పరవిరుద్ధముగానున్నవి. అవస్థానంద మారంభమైన పిమ్మట 2 లక్షలమంది వైనిటలు సముద్రప్రయాణము చేసిరి జర్మనులు యుచ్చక్తిని భయమును పరామరంగమున వినియోగించు చుండుట చేతను అంగ్లానాకాదశము ద్వీగుణముగ అంతగ్రాములను రూపమాపుచుండుట చేతను అంతగ్రాముల ప్రయోజన మగుపడుట లేదు.

హానువారి ప్రకటనము

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:—మంగళవారమునాడు, శ్రీకృష్ణుల
ప్రతినిధులైన డి.వి.ఎస్.ఆర్. వారికి దీనిని ప్రకటించితిమి.

హానువారి ప్రకటనము

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:—మాంటిడింగు నోయిలకు నడు
మ యధికముగ ఫిరంగులను కాల్చితిమి. గ్రీన్ లీగ్ సోరెల
మధ్య కత్తువుల పొరలతోలితిమి. మంపేనులో సోయనవద్ద
కత్తువులు వెనుకకు పోవలసి వచ్చినది అప్రిమాంటు ఆడవిలో
గూడ వారు విఫలమైరి. రెండు కత్తులమీదను నేల గూలి
వలసి పరాసువాడు తెలిపిరి.

హానువారి ప్రకటనము

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:—ఇది ప్రబలుచున్నది. కత్తువుల
విమానము లధికముగ పరిచేయుచున్నది. నిన్ను కత్తువులు
ప్రేమలతోడ కనబడిరి. ఈ ప్రేమలతోడ పాస్పాండేలు వరుస
ఫిరంగులను హెచ్చుగా కాల్చిరి. మేము మెస్సి నువద్ద మా
స్థానములను నిలుపుకొన గలిగితిమి.

నిన్న రాత్రి 2 గంటలకు మాపట్టి పోగట్టిగ్రామ
మునకు హెచ్చుగా ఆడవిగూడ నెండుకొత్తు కత్తులముగా
జుట్టుటవరకు మీదుగా హెచ్చుగా వరుస వ్యాపించినది.
నిన్న సాయంకాలమున కత్తువులు హెచ్చుగా దిగువను తలప
డి కొంతసేపు నాకమించిరి. మాపట్టి వంకరటింకరమైనది
గాని జర్మను సేన ఎంత హెచ్చుగా యున్నను వారు మమ్ము
లను రణరంగ సీమనుండి ఎవలనుగూడ కదలించగలిగి యుండ
లేదు. 60 వ గుట్ట కత్తులమున మాపట్టి. తెల్లవారుజుల్ము
మేము కత్తువులు రాకున్న రంగములయందు ఫిరంగులను కా
ల్చితిమి. అర్రాసుకు దిగువ కత్తువులు తలపడలేదు. వారు
హానువారి అవస్థనుండి ఫలితమును తెలుసుకొనిగాని స్వేచ్ఛ
సోములకు నడుమ నట్టి అవస్థనుండి జరుపరని తోచుచు
న్నది. కత్తులమీదను వీలై నంతవరకు వారు మా ఏర్పాటు
లు చూచుచున్నారు.

అవస్థనుండి

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:—ఈ కత్తులమున కత్తువుల కొత్త
సేనలంతటను తలపడెను. మా రికరడిజనుల స్థానములు మరల
వశపరచు కొనెను. ఎస్టేనుల ప్రేమ రేఖలను నడుమ పోరు
జరిగినది. కత్తువులు వారి కత్తులముగ మమ్ములను వెనుకకు తరి
మిరి. ఆర్మీంటులకు కత్తులమున కత్తువులు సేనుదయమున తల
పడి పోగట్టి ఆడవిలో ముందుకు వెళ్లిరి. మా 9వ డివిజనులు
టుచేటిపొరబాటులయొద్ద కత్తువులనుతరిమెను. లాదెస్సీ కాలవ
మొదలు ఈ ప్రేమ కామిన్స్ కాలవవరకు పోరుజరుగుచున్నది.

సైనిక బల శాసనము

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:—మంగళవారమునాడు, ప్రజల
సభవారు దీనిని అంగీకరించెదరు. గురువారమునాడు ప్రజల
సభవారి పనిగూడ పూర్తియగును.

విమానదళము.

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:—నిన్న కాలస్థితి బాగులేకుండు
నను మానె మానికుల కత్తువులను కలగటంబువరచి మందుల
న వారు 200 అడుగుల ఎత్తున సంచరించిరి. కత్తులవైమానికులు
గూడ బాగుగాపోరిరి. 8 కత్తులవిమానములయొద్దను మైవీ.మావి
7కనబడుటలేదు. నేడు సుభాష్ చంద్రబోసు లక్ష్మణులవద్దను మైవీ
చాడినలిపి 1 టన్ను బొంబులను కదలితిమి. చాల ప్రేమలంబు
లగు పడినది. అన్ని విమానములను మరలివచ్చినవి.

హానువారి ప్రకటనము.

అందఱు, ఏప్రిల్ 12:—మాంటిడింగు కత్తులమున లా
నిగ్ని వద్దను ఫిరంగులధికముగా కాల్చబడెను. సోయోవద్ద నిన్న
సాయంకాలమున సేనుదయమునకు మేము కత్తువులను దరిమి
తిమి. మమ్ముకి లిరుప్కలను ఫిరంగులధికముగా కాల్చబడెను.
మార్చి నెలలో 28 కత్తులవిమానములు నేలగూల్చితిమిని బ్రిటిషు
వారు తెలిపిరి.

సికింగు, ఏప్రిల్ 6:—నిజేరుకు స్థితిగతులను చీనాపైని
కాధికారులతో తిర్గించు నిమిత్తము జపాను సైనిక ప్రతిని
ధులు విచ్చేసిరి.

ఇంగ్లండు

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము.

అందఱు, ఏప్రిల్ 9:—ప్రధాన మంత్రి ప్రసంగ సు
దర్శమున సభ్యుల త్యధికమగు నుత్సాహమును గనుపరచిరి.
సభాభవనము క్రిక్కిరిసి యుండెను గాని యాండ్లొన
మెచ్చటనుగ్గినరాదయ్యెను. ఉపన్యసింతులకు లాయరుబాడ్డి
గారు ప్రకటించు తటి సభ్యులు కరతాళ భ్యులు సెనర్పిరి.
ప్రధానమున వారు మెల్లగ నుపన్యసించి, రాసు రాసు వారి
కంతస్వర ముత్సాహ పూరితమై స్వచ్ఛమైయుండెను.

“యన్యమున నిపుడు తీవ్రమగు సంధిగావస్థ ప్రాప్తిం
చినది. వర్తమానమున సురర దేశక శాంతింబి యున్నది గాని
రౌడ మింకను చల్లారలేదు. ఈ విరామమున లనబలుమునెల్ల
కూడగొట్టుకొని, సుమరదేశక మరల విచ్చలవిడిగా, భీకరము
గ సంచరించగలదు. ఈ సుమరమును ప్రతిఘటించి విజయము
నొందుటకై సామాజ్యముయొక్కయు, యూరపుదేశముయొ
క్కయు, లోకస్వాతంత్ర్యముయొక్కయు భావ్యాన్నత్యము
లాధారపడియున్నది. సుమరదేశకాకాద్రమును ప్రతిఘటించు
నిమిత్తము కొన్ని సూచనములను దొరత న ము వారు
పార్లమెంటు సభకు నివేదించ నున్నారు. వై సూచనముల
బట్టి దేశీయులు మహత్తమగు త్యాగముల సెనర్పవలసి
యందునని తేటపడగలదని విన్నవించుటకు చింతించుచున్నా
డను. అత్యాకర్షకమైన గాని యిట్టి త్యాగముల నపేక్షించుట
న్యాయసమ్మతము గానేరదు. పవిత్రమగు జాతీయజీవనమునకు
ప్రధాన్యమైనట్టి విషయముల నన్నిటి ననుసరించి మనము
పోరాడుచుంటిమి గాన వై త్యాగములు ధర్మ సమ్మతములు.

పిదప, యిదివరలోననే పార్లమెంటు సభ కీనూచన
ముల విన్నవించనందులకు కారణముల వివరించు సందర్భమున
ప్రధానమంత్రియట్లనియెను:—“సుమరదేశక మైవీ మొదలు,
సేనలకు సప్లయల చేయుటయందె పరిపాలక వర్తమువారి
కాల మాక్రమింపబడి యుండెను. ఇదియును గాక వై సూచ
నములను పాలకు లతిశ్రద్ధతో పరిశీలింపవలసి యుండెను.
ఏబదిమైళ్ల రంగమున సుమరము జరుగుచుండుటచే, సుమర
వివరముల గూర్చి నికరమగు సమాచారమును సంపాదించుట
కష్టతరము. కత్తువుల సుమరపాటులను గమనించుటతోడ
వైన్యాధికారులకు తెలిపి లేకయుండెను. ఈ కార్యభారము
వారిభుజముల నుండి తొలగి, వారికి విశ్రాంతి యలవడినగాని
సుమర సమాచారమును కనుగొనుట దుర్లభము గాని యొకటి
రెం డంకములు మాత్రము స్పష్ట ముగ దెలియ వచ్చి
నవి. ఈ యంశములను వెల్లడించుట యందు మనము
కత్తువు లకు సమాచారము సెనగిన వారము
కాకుండుటయు, వారలను ప్రోత్సహించిన వారముగాకుండు
టయు కర్తవ్యము. ఇంతియగాక మనవైన్యముల నధ్యయన్య
పరచిన వారము గాకుండుటయు గూడ కర్తవ్యమై యున్నది.

సాంక్రమిక రాష్ట్రముల బలబలములు.

1917 సంవత్సరమున మన వైన్యములు బలబలమున
ముల నొందియుండినను, యీ సంవత్సరారంభమున
గతవత్సర ప్రారంభమునందుకంటె ప్రాప్త్యరంగము నందలి సేన
లు బలవంతములై యుండెను. 1917 సం॥ అక్టోబరు నవంబరు
మాసములవరకు ఫ్రాన్సురంగమున మన సేనలలో జర్మనీయుల
సేన 2/3 వంతు అయియుండెను. అనంతరమున రష్యాదేశమున
విప్లవ మారంభమై, జర్మనీయుల సేనలు కొన్ని యటనుండి విడు
దలయైనవి. ఇంతియగాక అట్టేరియావారు జర్మనీయులకు సహాయ
మొనర్చియుండిరి. వైగా తూర్పుననుండి జర్మనీ వారికి
కొంత సేనచేకూరెను. పరిస్థితు లింతయునుకూలముగ నుండినను,
సుమరారంభమున పశ్చిమ రంగమున జర్మనీయుల కంటె
మిత్రముడలి వారె బలాధికులై యుండిరి. పదాలి దళముల
యందు స్వల్పమగును, ఫిరంగి దళము యందుంత కంటెను,
ఆర్మీక దళముల యందు చాలభాగము వరుసను, విమానదళ
ముల యందు పరిపూర్ణముగను, జర్మనీయులు బలహీనులై
యున్నారు. గాని జర్మనీయులు తమ సేనలయందు కొత్త
యేర్పాటుల నొనర్చి, డివిజనుల సంఖ్యను మాత్రము సెంచి
యున్నారు. ఈ యేర్పాటు లెంతవరకు ప్రయోజనకరములొ
మున్నుండినవివలసి యున్నది.

కత్తువుల యన్యముల నూహించు ప్రతిభా విశేషము.
ఒకటి రెం డంకములు జర్మనీయుల కనుకూలమై
యున్నవి. వారె అవస్థనుండి ప్రారంభించి యుండు
టకాటి. ఎవరు ముట్టండిప వలసినదియు, ముట్టడి వైకాల్య
మెంతయై, ఏ సమయమున ముట్టడింప వలయుమో వారె
నిర్ధారిత మొనర్చియుండు. ఎప్పుడు అవస్థనుండి ప్రారంభ

మగునో చెప్పట సాధ్యము గాదు. వార్షిక్య వైన్యాధికారి
వర్తము వారివిషయమును సాధారణమై పరిశీలించియున్నాడు.
అంగ్ల వైన్యముల భేదింప, అర్రాసుకు దక్షిణమున, విశాల
మగు రంగమున, సుమారు 95 డివిజనులతోడ నవస్థాపనము
ప్రారంభ మగు నని సర్ హెన్రీ విల్సను గారు
రెండు మాడు మాసములక్రిత మూహించియున్నారు. కత్తు
రాజుల యన్యముల నూహించుటకుం దట్టి ప్రజ్ఞ యిదివర
లో నెన్నడును గనియుండదు. ముట్టడి రంగమున సభాగము
వరుకు కత్తువులు చొచ్చుకొందునగుడ సర్ హెన్రీ విల్సను
గారు పలికియుండిరి.

సుమరమును గూర్చి

సుమర కార్యనిర్వహణమున జర్మనీదేశమున సెక్కునిమా
టు చెల్లుచుండుట జర్మనీయుల కనుకూలమగు వేగొకవిషయ
ము. వాతావరణస్థితిగూడ వారల కనుకూలముగ నుండెను. పా
గమంతు గ్రమ్ముకొనియుండుటచే అతిసామాన్యమునకు వచ్చి
నగాని జర్మనీ సేన యగోచరమగుచుండెడివి కావు. సుమరము
నుగూర్చి సంపూర్ణ మగు వివరములు తెలియరాకున్నవి గాని
యొక తరుణమున యన్య వ్యవస్థ సంధిగ్ధముగ
నుండెను. ఏమియున్నయొద్ద కత్తువులు 3/4 సేనలను భేదించి
తమ్ములమున వైన్యపంక్తియందు భాగిఫలమేర్పరచిరి. అట్టి
తరిని మన వైన్యముల ధ్యయన్యము నొందక, క్రమము దప్పక
వెనుకకుపోయి తమమిత్రులకేరు కొని, కత్తువుల యత్నముల
ను విఫలమొనర్చినవి. సయ్యముల కార్యమునకు తగినీతినిదేశి
యులు తమకృతజ్ఞతను తెలుపరీ ప న స మ ధ్య లు.
వైన్యములు వెనుకకు పోయేనేగాని, చెల్లాచెదరుగటలేదు.
అపజయమును తిరస్కరించు వాంగ్ల వైనికుని సాహసము
మరల యూరోపుదేశముకు సురక్షించెనని మంత్రియను సరికి
సేనానుల లొనుని సవరండ్ కెన్నిడిగారు ప్రశ్నించిరి.

తామందర గూర్చి ముచ్చటించుచుంటి మనియు వైని
కులు, వైనికోవ్యోగులని విభాగము లొనర్చుచుండుట లేద
నియు మంత్రిగారు చెప్పెను నిట్లుపన్యసింపసాగిరి. బ్రిగేడి
యరు జనరలు కేరీగారు లభ్యమైన వారల నందరను, పంక్తి
భేదింపబడిన చోట చేర్చి తమ సాహసమును జూపిరి. సుమర
పరిస్థితుల సమగ్రముగ దెలియువరకు, కార్యమును జూపిన
వైనికుల నందర చేర్చుటకు కవకాశము లేదు. స్థితిగతుల
నన్నిటిని పూర్తిగ దెలిసికొనినగాని జనరలు గాప్ గారిని
నిందించుట అన్యాయము. వ్యవస్థను స్పష్టపరచునంత దనుక
వారిని వైన్యాధిపత్యమున నుండుట గూడ నభ్యర్థమై గమక
వారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించుట సమంజసమని యన్య
మంత్రివర్గము వారభిప్రాయపడి వారిని రణరంగమునుండి
రావించిరి.

కత్తువులయన్యమును వెరవేరకుండుట.

పరాసుదేశపు రిజర్వుసేన లలి కిఫుగితి నేతెంచుట
క్లాఫూప్రాతము. సాభ్యాత్మ్య భావభరితమగు పరాసుసేన
ల సహాయమునకు, మనవైన్యముల పరాక్రమమువలనను, స్థాన
ము మరల తాత్కాలికముగ నేర్పాటుయ్యెనుగాని జర్మనీయు
లు మరల యన్నిముల కొనర్చుచుండిరి. ఈ కత్తులమున జనరలు
లింగుగారు కత్తులవైన్యములను మాణుగజములకంటె ముందునకు
రానిచ్చిరికారు. తూర్పుభాగపు వైన్యములతో సమానముగ నుం
డదలచి వారు వెనుకకు పరులిరి. ప్రధానమున కత్తువులు విజ
యము మొదలగుట విస్మంకయము. గాని అంగ్ల పరాసు సేనలకు
సహకారము లేనండ జేయుటయునను తమ యన్యములను
కత్తువులు సాధించుకొన లేకపోయిరి. అయినను వ్యవస్థాప్రా
ముఖ్యతను గమనించుటకు ప్రమాదకరము. ఏమియున్నన కతి
సామాన్యమున వైన్యములన్నియు ప్రదేశమును చాలభాగము
పట్టి యుండుటయేగాక, వెద్దనేన నొక దానిని వెనుకకు గొట్టి
యున్నారు.

మూలబలముల సంపుటలో మంత్రివర్గము వార్షివిధ
ములగు ప్రయత్నిములను చేసిరి. ఇంతికోలదికాలములో నింత
మంది సైనికు లిదివరకెన్నడును ఇంగ్లీషుభాషలను వాటి యుం
డలేదు. కత్తువులు తాము పట్టుకొనిన సైనిక సామగ్రిగదుల
విశేషముగ హెచ్చించి చెప్పెనున్నారు. ఆయుధ మంత్రి
వర్గము వారు లోపముల నన్నిటిని బూర్తిచేయుటయే కాక
మూలవైన్యములకు వస్తుసామగ్రిని విశేషముగ గూడ తేసిరి.
ఇచ్చటను ప్రాప్త్య దేశమునను మందుగుండుసామగ్రి విశేష
ముగ నున్నది. కత్తువుల పురోగమమును నిరోధించుటలో
వైమానికు లెంతవరకు సహాయ మొనరించినదియు వివరములు
తెలియ మన వైన్యములను, వైనికాధిపతులను, వైనికులను
రాబోవు అవస్థనుండి సునిధిముగ నున్నారని తాను
విశ్వసించుచున్నాడు.

వైనికాగ్రామము.

అమెరికా దేశమునందున్న సహాయమును లభించు బాధి గారు ప్రకటించిరి. వసంతకాలమునకు ముందుగానే యనేక అమెరికా దేశములు ప్రాప్తమగు విశేషము నని మిత్రము దలిచి రాజురత్నము జూచుచుండిరి. కాని వైనికాగ్రామము కొనినదానికంటె నెక్కువకాలము పట్టినది. అమెరికాదేశము న్నిదళములను శుశ్రీక్షించుట తేనెనెనుకనే యుద్ధమునకు తలపడ నెంచుచుండిననుగ్రామమునందలిలో నతిప్రాముఖ్యముగ ఈ యుద్ధమునందున వారు సహాయమునొనరింపకయే ఏమియో నిర్భయము యుండెడిది. అందువలన అమెరికా యుద్ధకార్యదర్శి బేకరుగారికిని, విల్సన్ గారికిని కొన్ని యుద్ధపాదములను పంపి నవి. ఆ యుద్ధపాదములను పొందుకొని యుద్ధమునకు దళములు వెంటనే యుద్ధమున సహాయము చేయవలసివచ్చెను. (ఉత్సాహము) వెన్నెలను సభి యంశముల తిర్చించుట మంచిది కాదు. కాని దాని విధానమును మాత్రమి యుద్ధము లాగుగ సమర్థించినది. అనన్యులైన మారంభింపబడిన వెంటనే వివిధ దొరతనములకు ముందుగా వివిధవైకాధిపతులు మిత్రమునందలి వారి వైద్యముల నన్నిటిని జనరలు ఘాత గారి యాజమాన్యమున సమీకరించిన బాగుగనుండవలసి చెప్పిరి. ఘాత గారు యూరపునందు ప్రసిద్ధి కెక్కిన వైనికలలో నొకరు. మొదటి యీ ప్రభుత్వమున మనస్థితి ఇట్లు నేయుండినపుడు ఘాత గారు కొంతమారుగ పరామర్శలతో కేత్రపులమీద బడి మనకు విజయమును తేకూర్చిరి. వారి రాజధాని అకళం కము. క్రొత్తయేర్పాటువిధాన సాంకేతిక ముగ గాక యుత్సాహముతో నిర్వహింపబడునని తాను తలంచున్నాడు. వైనికాగ్రామ దొరతనమువారును వైనికాధిపతులును పంపూరైకమత్తమున మెలగుచు వెనక ప్రజలు బాసటగ నిలిచిన గాని లభింపనేరదు. యుద్ధరంగమునందలి వైనికపుష్పిర్పాటుల నన్నిటి నేకముఖములతోయుటకు బాటియంతయు వైకమత్త మొందు టావశ్యకముగా నట్లు చేయవలసినదని ప్రధాని గారు కోరిరి.

బ్రిటిషు వైద్యముల పంపుట.

ప్రస్తుతపు పూసల వలన మన వైకసాహధ్య మంతయు చెడినదను నూతనము ప్రధానిగారు గర్హించిరి. ప్రాప్త రంగమునుండి ఒక్కటొకటి పునరుత్తర తూర్పున కంపడ లేదు. ఇంక ఇటలీని గూర్చియో? బ్రిటిషు పరామర్శలకు లభ్యమైనట్టికి బోకరును ఆస్ట్రేలియాదేశములను పశ్చిమ రంగమునందలి పశ్చిమదేశమునను. సహాయకా వైద్యమునుండి రెండుపటాలములు తీసివేయబడినవి. మెసపటాలములలో తెల్లపటాల మొక్కటి మాత్రమే యున్నది. ఈజిప్టు పేలస్తే నులు రెండింటిలో రెండుపటాలములు మాత్రమే యున్నవి. తక్కిన వాటిలో కొన్ని భారతీయపటాలములు; తక్కినవి మిత్రములు. ఈ యుద్ధమున హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున కసహాయము మొనర్చినందులకు వారు తమ మహా కృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి. ఈజిప్టు పేలస్తేలలో మూడును, మెసపటాలములలో నొకటియు మన పటాలము లున్న మాత్రముననే మన మచట నిట్టి స్థితి నుండలేదు. అచట మన మిస్థితి నొందుట కంతకు ప్రధానకారణము దివ్యము లగు భారతీయదళము లచట కేతించుటయే. అందులో కొందఱు యుద్ధారంభము నుండి మాత్రమే వచ్చిన స్వచ్ఛంద వైనికులు. వీరు తురుష్కలకంటె నెక్కువ పరాక్రమవంతు లని చాల పోరాటములందు నిర్ధారిత మయ్యెను.

ఇంక నెక్కువ నష్టముల భరింపవలెను.

వైనికు లెంతమంది మరణించినదియు స్పష్టముగ జెప్పటకు కష్టముగాని జర్మనులు చెప్పవంతటికష్టములు కలుగుట మాత్రమే సాధ్యమని హేతుగారు నచ్చజెప్పిరి. నష్టములచాల అధికముగనుండుట వాస్తవము. చివరకేది యెట్లయ్యు నీసంకల్పరమేదో వైనికపుష్పియము తేయుటకు కేత్రపు తీర్మానించెను. ఇందువలన చాలకాలమువరకును పోరాటములు జరుగుచుండునని విశదమగుచున్నది. ఇంక ఏదేనివిధి మానముల వరకును యుద్ధము జరుగవచ్చును. చివరవరకు మనవైనికుల సంఖ్యతగ్గుతుండమనము చూచుకొనుటలో సంశయ నిమిది యున్నది. అమెరికా వారు, సహాయ మొనరించిన మన మట్లు చేయగలము. కాని అమెరికా వారు సహాయ మొనరించినను ఇది వరలో భరించిన నష్టములకంటె నెక్కువ నష్టముల భరించుటకు మనము సంసిద్ధులము కావలెను. దొరతనమువారు కోరినప్రకారము జరుగుచున్న నేమి జరుగునో తానెఱుగును. మనమిట్టికి వైనిక వానికాధిపతుల నరుదని లక్షల మందిని సిద్ధముచేసితిమి.

ఇంక యుద్ధమునందు తక్కిన దేశములను మన మింతకంటె నెక్కువ బలము నిష్పాదు సమకూర్చు బాధము. నాకానిర్మాణమునకును, రాక్షసిబాగును గూడబెట్టుటకును, ఉక్కును తయారు చేయుటకును మనకు చాలమంది మనస్సులు కావలసియున్నాడు. మిత్రమునందలి విజయమునకు మూలాధారముగ నాకానిర్మాణమునకును నావికాదళమునకును మన మెట్టి యాచారములను గలిగింపగూడదు. అట్లు చేయుటకంటెను అవివేక మింకొకటియుండవలదు. (ఉత్సాహము) అయిన నింకను వైనికములను పదగలదు. దాని నింక విశేషముగ నీయాపత్యమున నుపయోగింపవలెను. కాని పరిశ్రమలకును మన ఆర్థికస్థితికి నింకయు లోపము గానియుగూడదు. ఇంకను యుద్ధమున మన మద్దనాసామగ్ధ్యమునకుగూడ లోపము రావలం ద జూడవలయును.

మన మింకనుండు రానున్న సంగతులను కొంచెము చూడవలయును. జర్మనులు 1920 వ సంవత్సరపు బలములను యుద్ధమున కంపుచున్నారు. ఈ బాలలలో 550 వేలమంది ప్రస్తుతావస్థనుండి మనముగింప బడుచున్నారు. 1918 వ సంవత్సరమునందు తయారుచేయవలసిన వైనికసంఖ్యలో మొదటి మూడుమూడులందొకటిని వైద్యమున తేర్చవలయునో నందటి కంటె నెక్కువ మందినే మనము వైద్యమున తేర్చగలిగి యుంటిమి. ముఖ్యములగు పరిశ్రమ లభింపబడినందున. మందుగలదు కర్మాలుయులందు వస్తువుల విశేషముగ తేసియుంచుతిమి. సహాయకావైనికగూడ విశేషము తేర్చి పెట్టితిమి. విలువరెక్కువారి నింకసహాయము చేయగోరదము. ముఖ్య లిప్సా దావశ్యకముగ నుండుటయేగాక త్వరలో వారు వచ్చు టావశ్యకముగ నున్నది. పిమ్మట ప్రధాని గారు నిర్బంధవైనిక సేనాశాసనములను తిర్చించిరి. ఎక్కువ ముఖ్యము ఏబదివందలవరకును కొన్నియంశములలో 50 వరకును హెచ్చింపవలసినవియు విషయకరము. రెండవతరగతివా రెక్కువ అనుభవమును, గుణమును, క్షేమమునొంది యున్నారు. ఎక్కువల తొలగించుచు దొరతనమువారి కీయబడిన అధికారములను మరొకరియకు వుద్దేశించబడినది. బాటియ విషయస్థితి సంభవించెను గావున వైనికశాసనమునుండి యెట్టి వారిని ఎక్కువను తీయబడవలె చక్రవర్తిగా రొక ప్రకటనము నంపుదురు.

విద్యంబు నిర్బంధవైనిక సేన

విద్యంబును గూర్చి లాయడు బాధిగా రిట్లు చెప్పిరి. 50 ఏండ్ల పురుషులను 18 ఏండ్ల బాలురును అవశ్యకముగ వైద్యమున తేర్చవలయు స్థితి సంభవించెను. ఇంకమీద వైద్యంబును విడవరచి యుంచుటవ్యాధ్యము కాదని తనకు స్పష్టముగ బోలెను. (ఉత్సాహము) విద్యంబు వైనిక వానిక విషయములందు సామ్రాజ్యపు దొరతనము వారి కధికారము లేకుండ తేయుట కిదివర కే హోమూలు ఉద్దేశములందును తెలుపబడియుండలేదు. అందుచే నిది బాటియస్వత్వము నింకొకరి వశ్యము చేయుట కానేరదు. ఇప్పటి యుద్ధ మింగ్లీషు వారి కెంతముఖ్యమో విరిషువారికి నంతయే ముఖ్యము. ఇది అంగులకంటె వైనిక స్కూటిషు, జేబ్బుప్రజలకే అధికముగ సంబంధించియున్నది. యుద్ధారంభమున నెల్లండు తన ప్రతినిధులవ్యాధి యుద్ధమునకు తనసమ్మతిని గనబరచినదామని యని యడిగిన నా ప్రతినిధులలో నొక్కరును భేదాభిప్రాయమిచ్చి యుండలేదు. అమెరికా యుద్ధమున ప్రవేశించిరి. విద్యంబులో కంటె అమెరికాలో వైనికప్రజల అధికముగనున్నారు. వారందఱు నిర్బంధ వైనిక సేన కంగీకరించిరి. గ్రేటుబ్రిటన్ లోనున్న విరిషుప్రజ యంతయు నిర్బంధ సేన నంగీకరించెను. కెనడా యందలి విరిషుప్రజ యంతయు నంగీకరించెను. యూరపునందలి చిన్న కేథలిక్ బాటిస్మాతోత్సాహము ఇంగ్లాండు, జేబ్బు, స్కాట్లాండులలో అవివాహితులను, వివాహితులను, 18½ ఏండ్లయన్న మొదలు 50 లోపువరకును వైద్యమున తేర్చవలసినదని నిర్బంధింపగా, అంగ్లేయుల కెంతముఖ్యమో విరిషుప్రజలకు నంతయే ముఖ్యమగు ఈ యుద్ధమునందు 20 ఏండ్ల వయస్సు మొదలు 25 ఏండ్లవయస్సుగలవారే అయ్యుండుట చాలాకూడదో తెలియచున్నది. అది కేవల మన్యాయము. యుక్తికిదూరము. విరిషుపటాలములు క్రమక్రమమున తగ్గిపోవుచున్నవి. ఇప్పుడయిరిషు పటాలములందును నుమారు సగముమంది అంగ్లేయులుగనున్నారు. కావున వైనిక సేనాశాసనమును విద్యంబునకు కూడ వర్తింపజేయవలయును. ఇంగ్లాండు వరకులే దానికి నన్య యింగలపు. విద్యంబులో రిజిస్టరు లేదు. తయారు చేయుట కింక కొన్ని వారములు పట్టును. (అత్యపరిమితోత్సాహము). ఆలస్యమేమియు

నుండవలదు. విద్యంబునకు స్వపరిపాలన నొసగుచు వెంటనే కానింపవలసినదని దొరతనము వారు ద్వేషించు చున్నారు. (మరింత ఉత్సాహము. "అవును" అని కేకలు) ఇందు అనుమానించుటకేమియు కారణములేను. హోమూలు, నిర్బంధవైనిక సేన లొకదానివై నొకటి ఆధారపడి యుండలేదు. ఒక్కొక్కటిదాని ప్రాశస్త్యమునుబట్టి చర్చింపబడును. "రెండును ఉండుడు" అను విరిషు కేకలు. ఇది హోమూలునకు క్రొత్త ఆదర్శము. ఈ సమస్యను కొంత విజయ కంఠముగ తిర్చించుటకు విరిషు కన్వెన్షను వారుకొంత అవకాశము నుకల్పించిరి. ఆ సమయమున కన్వెన్షనువారి తీర్మానములను ప్రకటించుచు కీచర్లను నిజపగోరవచ్చునామని జెల్వెయగారు చెప్పిరి. ఆయంపరాధనమును ప్రధానిగారి యుద్ధసాంకేతముపరాధింపవచ్చునని స్వీకరించినది. లాయడు బాధి గారు మరల నుపన్యసింపసాగిరి. కన్వెన్షను నివేదనము ననేకమంది యంగీకరించినది తనకు తెలియవచ్చెను. కాని ప్రజలలో ననేకు లియొందబడిక కొప్పుకొందురని తెలియబరచుట కిది చాలానని దొరతనమువారు రంగీకరింప జాలరని తాను సంశయించుచున్నాడు.

వైనిక బలశాసనము.

లండను, ఏప్రిలు 10:— నేడు ఈశాసనము పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మొదటిసారి చదువబడినది. 299 గురు అంగీకరించిరి. 80 మంది ప్రతిపూరు. 11 వ తేదీని రెండవ సారి చదువబడినది. 328 గురు అంగీకరించిరి. 100 మంది ప్రతిపూరు.

పార్లమెంటు సభ్యులు వైనిక సేన

లండను, ఏప్రిలు 11:— పార్లమెంటు సభ్యులలో నర్దులగువారిని రణరంగమునకు పంపవలెనని వెల్లూహనోపుగా రనిరి. బాటియవశ్యక కార్యనిర్వహణమునకు పార్లమెంటు సభ్యులు నియోజింపబడిరి గాన నేనలాచేరుట వారి స్వేచ్ఛాధీనమని యుద్ధసంఘమువారు పరిష్కరించి రని బేకు గారనిరి.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్స్ డిప్లో.
మోంట్ గోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమున
కలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-అడ్మినిస్ట్రేటర్, బి. ఏ. ఎం. బి. ఎం.
(946-887) మే 1 జరు.
946-887

ఓరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము హెడ్ క్వార్టర్సు, బొంబాయి.

నిలువసొమ్ము 5 కోట్ల రూపాయలు

ఇంతవర కిచ్చి వేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెడు, ఎండోవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితమగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసిదారునికి అకాలమరణ మగునేని ఆతనికుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యమగు మార్గము. (672)

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts
APPLY TO:-
W. St. John Church,
Branch Secretary.
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

The Flanders Offensive.

British vacuate Armentieres.

Battle Steadily Extending.

Western Front

Successful British Counter-Attacks.

LONDON, April 12.

(11-45 P. M.)—A British Communique says:—Following the bombardment already reported, the enemy this morning attacked in strength between Armentieres and the Ypres-Comines Canal. There was heavy fighting all day in this sector and also on the whole front. In yesterday's attack northward of the La Bassée Canal, the enemy northward of Armentieres pressed us back to the line of the Wyttschaete-Messines ridge, Ploegsteert. The enemy who forced his way into Messines, was driven out by a counter-attack after prolonged struggle. Southward of Armentieres, the enemy established himself on the left bank of the Lys at certain points eastward of Estaire, and in the neighbourhood of Barc St. Maur. The enemy, this morning, crossed the Lys at Lestrem but was driven out of the village and across the river by a counter-attack. We maintained our position between Estaire and Givenchy. The mist yesterday morning hindered flying. When the weather improved our airmen bombed and machine-gunned the enemy on the new battle front between La Bassée and Armentieres. We brought down five. Two of ours are missing.

Casualty Clearing Station Losses.

The War Office announces that during the recent retirement some casualty clearing stations fell into the enemy's hands. All doctors, nurses and patients were safely evacuated, and the deficiencies have since been made good. Australian and Canadian medical authorities had generously helped by lending doctors and nurses. During the evacuation under heavy fire a number of casualties occurred among the medical and nursing personnel.

A Violent Artillery Duel.

(1-45 A. M.)—A French Communique says:—North of Montdidier, and in the region of the Oise canal, the artillery duel was violent. We took thirty prisoners in last evening's fighting.

Enemy Trying to Break Through.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—The battle, which began at eight yesterday morning between La Bassée and Fleurbaix, continues with unabated violence. The artillery duel extended southward to Arras and the Germans are also attacking between Armentieres and Messines. The gunning is so terrific that the earth trembles as though in an interminable volcanic spasm. The enemy brought up a tremendous concentration of artillery and is throwing in his infantry in dense masses. The Germans are plainly making another desperate bid for a clean break through. Although they bent our line back to some extent between Armentieres and Bethune, our men put up and are putting up a superb fight, every foot of the retirement being made in an orderly manner and at heavy cost to enemy.

British Retake Valuable Ground.

One of the finest features of yesterday's fighting was the retaking of valuable ground at Givenchy. Our counter-attack was irresistible and besides recapturing the village, we took eight hundred prisoners. The Portuguese suffered severely in the early fighting, but steadily resisted and were only pressed back by sheer weight. I am permitted to say that American reinforcements have appeared in the British zone, where their presence should soon be felt in the fighting line. The enemy's northern flank is apparently trying to work along the Lys, but the direction and extent of the southern advance is rather obscure. Conditions are difficult for the attackers owing to the ground being porous in many places. Hence it is impossible to dig in. They must substitute breastworks. The enemy is not astride any important communication.

The Situation Reviewed.

Attempt to Exhaust British Army.

LONDON, April 12.

A high British military authority reviewing the situation said:—We have improved our positions locally north and south of the Somme. The Australians in the latter area recovered Bouzencourt. There was heavy fighting last night at Hangard north of the Luce, which the Germans took and the French re-captured. The French east of the old battlefield have withdrawn to a strong line and much better general alignment at Ailette. The general situation on the old front is that the enemy north of the Somme is faced by the stonewall of the third army, which had been repeatedly battered without material result. South of the Somme French reinforcements stopped enemy progress. The enemy therefore changed the scene of yesterday's operations to Armentieres and Bethune. The main blow fell on the Portuguese. The area the enemy gained is not tactically advantageous, but he has made an awkward salient from which he may develop an attack on Bethune and Armentieres. The great importance of the fighting round Givenchy is due to the fact that it is one of the few rises in an absolutely level country, and an important gateway to Bethune. Its recovery would be very valuable. We certainly lost guns as the enemy advanced to the centre to 5,500 yards on a front of sixteen thousand. It is quite certain that some Portuguese artillery was lost and presumably a considerable number taken

prisoners. The British also must have lost some. The Germans attacked in considerable force. Five divisions were identified and probably eight attacked. The enemy attack was renewed this morning north of Armentieres to Messines. We knew until midday that he had entered the front line between the rivers Lys and Lave and captured part of Ploegsteert Wood. The attack on the Messines front was repulsed. The enemy has no footing on the high ground but has turned Armentieres, where he is north and south, into an awkward salient. Armentieres is practically a heap of ruins. Its communications lead nowhere and its possible loss is not a vital matter. The enemy is merely carrying out another version of the original programme of exhausting the British army. Having failed to separate the British and French armies, he is now hammering it wherever he gets a chance, evidently trying to bleed us white.

British Evacuate Armentieres.

LONDON, April 11.

(2-10 P. M.)—A British communique says:—The battle is continuing on the whole front from La Bassée Canal to the Ypres-Comines canal. Severe fighting occurred in the neighbourhood of the Lave and Lys canal, from about Lestrem to Armentieres. We have withdrawn from Armentieres which is full of gas. The situation is little changed northward of Armentieres. There was heavy fighting continuing to a late hour last night in the neighbourhood of Ploegsteert, Messines and Wyttschaete.

Counter-Attacks Recapture Positions.

LONDON, April 11.

(11-10 P. M.)—A British communique says:—The enemy pressed attacks all day on the whole of the northern battlefield and fresh divisions continually and heavily assaulted our lines in the region of the Lave river, between Lestrem and Lestrem. Our 51st division beat off incessant attacks, inflicting great losses and recaptured positions by vigorous counter-attacks.

There was heavy fighting at Estaire, and between Estaire, and Steenwerck. In this sector, the enemy attacked in strength and pushed back our line to just north of these places.

The enemy made a determined attack this morning, northward of Armentieres and made some progress in the neighbourhood of Ploegsteert Wood. Our 9th division completely repulsed with great loss another heavy attack in the neighbourhood of Wyttschaete and Holbeke. Fighting continues on the whole front between the La Bassée Canal and the Ypres-Comines Canal.

55th. Division Congratulated.

LONDON, April 11.—(2-10 P. M.)

The Press Bureau states that F. M. Sir Douglas Haig has congratulated the Commander and all officers and men of the Fifty-Fifth Division for their splendid fighting on Tuesday, especially at Festubert and Givenchy.

British Aerial Activity.

(11-45 A. M.)—A British communique regarding aviation says:—In spite of unfavourable weather, yesterday, our airmen bombed and machine-gunned enemy troops. The mist compelled pilots to fly at an average height of two hundred feet and they experienced very heavy gunfire. Enemy airmen were also active. We brought down seven enemy machines and drove down one. Seven of ours are missing. We raided Luxembourg station at midday to-day and dropped over a ton of bombs. Several bursts were observed. All machines returned in spite of considerable gunfire.

Enemy Attacks Dispersed.

(3-55 P. M.)—A French communique says:—Our artillery was active during the night between Montdidier and Noyon. Our fire dispersed an enemy detachment in the region of Grivillers and Sirel before it reached our lines. An enemy attack on our advanced posts, east of Souain in Champagne, was repulsed after a lively engagement. An enemy attempt in the Forest of Apremont failed under our fire. Two enemy aeroplanes were brought down yesterday by machine gun fire.

French Defeat Attacks.

Violent Artillery Duel.

LONDON, April 12.

(11-55 A. M.)—Last night's French communique says:—There was a violent artillery duel at certain points, north of Montdidier and in the region of Lassigny. We repulsed last evening and this morning two somewhat heavy attacks in the sector on Noyon. There was an intermittent cannonade on both banks of the Meuse. During March, twenty-eight enemy aeroplanes were brought down by anti-aircraft defences.

A Desperate Struggle.

British Lose and Regain Villages.

LONDON, April 11.

(10-30 P. M.)—Reuter's correspondent at headquarters, telegraphing on the evening of the 10th, says:—Throughout the day the struggle north of Bethune waxed and waned. The artillery duel developed southwards and the infantry battle extended to the vicinity of Wyttschaete. It is clear that the Germans are all out and are making a desperate effort to break through anywhere. Shock-tactics perchance disclose weakness. During two days' fighting, the enemy has pressed us back in certain places, necessitating readjustments of the line elsewhere. The enemy is flinging the main weight into an endeavour to destroy the fighting powers of the British. This morning, the Germans were reported to be in the village of Messines and Ploegsteert Wood, although probably in only small numbers. The enemy obtained a footing in Estaire in the morning, but are reported to have been driven out later. Our troops are fighting magnificently and are well supported by artillery. The enemy has employed at least eight divisions. The spearhead of the enemy assault was the centre of the Portuguese front. Owing to the thickness of the weather a considerable number of Germans trickled through whilst the alarm was being given. Consequently they attacked in the rear as well as in dense waves frontally, and the Portuguese were forced to retire. They brilliantly fought a rearguard action and averted a serious menace at this point, but a retiring movement became inevitable. Givenchy, which is valuable tactically, was captured by the enemy. A counter-attack drove him out, but this was not in sufficient numbers to withstand the oncoming waves, and early in the afternoon, the Germans recaptured Givenchy. It was just before dark that the Fifty-fifth Division, consisting mainly of Lancashire territorials,

made a fine charge again restoring Givenchy. To-day there has been little disposition to further attack along the southern flank of yesterday's thrust and the battle is setting northwards.

British Fighting Against Great Odds.

The Germans are shelling all towns and villages a long way back, and also roads with steady insistence, and are employing to the utmost their great hauls of artillery from other fronts. Low visibility is still handicapping our airmen. We are fighting against great odds. We know that the enemy declared this to be the decisive offensive and must be prepared for a continuance of heavy blows so long as he is able. The enemy has certainly gained tactical success, but strategically he has accomplished nothing. We are very slowly giving ground here and there under pressure of dense masses. I am glad to be able to conclude with the news that our indomitable troops have driven out the enemy from Messines.

Battle Steadily Extending.

Present British Front Described.

LONDON, April 11.

(4-5 P. M.)—Reuter's correspondent with British Headquarters, wiring to-day, says:—The great Flanders battle is steadily extending upline. German aircraft in considerable numbers is supporting the attacks. The enemy yesterday was reported in the neighbourhood of Steenwerck. Yesterday afternoon, artillery and trench mortar activity heavily increased around Ypres as far as Passchendaele. We appear to be holding our counter-gains about Messines. It is believed that, at two o'clock this morning, our line ran eastward of Ploegsteert village, through Ploegsteert Wood, thence past St. Yves almost due north, past Oost Taverne, joining our old line near Houthulst. The enemy last evening was attacking south of Holbeke and made a small gain of ground. Thus, it will be seen that our front had assumed a very zig-zag line. But nowhere had the Germans pushed beyond our battle-zone, notwithstanding his great weight. Northward of Hill 60, the situation is reported unchanged. Just before dawn we opened a heavy protective barrage upon sectors in which the enemy might be expected to advance. Continued German inactivity, south of Arras, looks as if they are awaiting the result of the Flanders-offensive before developing further plans between the Scarpe and the Somme. Enemy aircraft is watching our movements as far as our airmen allow them.

Situation Fairly well in Hand.

Formidable Enemy Attack Repulsed.

Reuter's correspondent with Headquarters wiring this evening says:—The situation in Flanders is generally regarded to-day as fairly well in hand but fighting continues on a heavy scale and is likely to continue. What success the Germans have achieved, has developed out of the advance in the centre of the original front. The attack was helped by misty weather. The territory which the enemy has overrun was very sparsely populated by civilians, and as regards the character of the country is barren of gain, moreover enemy communications are lengthened across long tracts of clay. The weather improved this morning, and airmen effectively co-operated in large numbers. At ten o'clock this morning, the enemy made a formidable attack against Holbeke, a fighting of great intensity followed, massed waves of enemy advanced over heavy ground flanking Kluzebeek, making a great target for riflemen and machine-guns, and the execution is described as terrible. Comparatively few enemy got to grips with the defenders and eventually the attack was completely repulsed, the straggling retreat being followed by field guns, until the enemy disappeared in the mist. Around Ploegsteert Wood and Estaire, there has been continuous fighting, but the results are at present unknown. The enemy brought up more reserves, and we have thrown in reinforcements, northwest of Armentieres in the direction of Ploegsteert. Large bodies of German infantry were reported, to be mowing, by airmen, so artillery concentrated upon them. The evacuation of Armentieres was carried out very successfully, the enemy not attempting to press our retirement. The whole place is a vast cesspit of mustard gas, and soldiers we come the released from it.

Portuguese's Splendid Defence.

Lancashires Hold Givenchy.

LONDON, April 12.

(5-15 A. M.) Correspondents at the front, emphasise the magnificent British defence in ceaseless fighting, for thirty hours, against heavy odds. They give details of the resistance of the Portuguese, whose front the Germans endeavoured to break. British officers, attached to the Portuguese opine that that German bombardment of the Portuguese exceeded anything seen on the Somme, extending far behind the second lines. The Portuguese held on to the smashed front line, some outposts fighting to the last man. The main body of the Portuguese fought stubbornly in the second line till the enemy shock troops forced their way to Laventie, where it was difficult to make a stand, as the Portuguese had suffered terribly. Their guns were well served, and though some had to be abandoned as teams could not be taken through the barrage and some battery crews were wiped out, the survivors destroyed the breach-blocks, leaving scarcely any serviceable parts. Portuguese gunners attached to British heavy batteries stuck to it most gallantly according to British gunners, while a body of Portuguese infantry held out at La Courne till two in the afternoon, their commander refusing to retire. Then the Germans charged them with the bayonet and the few survivors came back. When the Portuguese were forced back in the centre, the weight of the German attack fell on the Fifty-fifth British division on their right, where the high ground of Givenchy was coveted by the enemy. Lancashire territorials who had been pushed in the battle from billets refused to give up the hillock and withstood every shock with machine-guns and grenades. Ding-dong fighting against ceaseless German waves continued throughout the day and night with Givenchy taken and retaken and found the Lancashires in the morning undaunted and agile and still barring the way.

French Front Relatively Quiet.

Reuter's correspondent at the French Headquarters, in a wire dated 10th, says:—Relative quiet prevails from Hangard to Noyon. The French carried out a small infantry attack at Griveaux Chateau, locally improving the position in the park. Guns were active on both sides all along the front. The Germans, along the whole front

have done little trench digging. Enemy airmen were more active, but are showing little inclination to take the offensive, chiefly patrolling on their own side of the front, in powerful groups of a dozen or more machines, with the object of preventing our flights.

The Fifth Army's Task.

Action in Offensive Deferred.

LONDON, April 11. Colonel Repington, in the "Morning Post," defends the Fifth Army during the German offensive. He says that our line was extended south of the Oise on the urgent solicitation of the French and contrary to the reiterated representations of our own command in France, which considered the line to be too thin. The Fifth Army on the 20th. January occupied a line forty miles long, and the troops thereafter were busy with wiring and digging, that few had more than seven days' training in the next two months. They were outnumbered by four to one in infantry and two to one in guns by the Germans, who broke through in four places, necessitating the decision to fight back rather than break the army to pieces, standing to the last against a surfer enemy. It was inevitable that some units gave way, but the army as a whole was never broken and it maintained the battle-line for eight days and saved two-thirds of its guns, giving time for the French to come up.

Great Britain

The Premier's Speech.

Extreme National Sacrifice Foretold.

LONDON, April 12. Intense interest was shown in the Premier's speech to-day. The house was crowded but there was an entire absence of excitement and there were no demonstrations when political leaders entered. The Premier, who was cheered on rising, began his speech in low tones but his voice rang out as he developed his theme. "We had now," he said, "entered upon the most critical stage of this terrible war. There was still at present but the hurricane was not yet over. It was gathering strength for a fiercer outbreak, and ere it was finally exhausted, there would be many more. The fate of the Empire, the fate of Europe, the fate of Liberty throughout the world might depend upon the success with which even the last of these attacks was resisted and countered. The Govt. therefore proposed to submit to Parliament, to-day, certain recommendations in order to assist the country and the Allies to weather the storm. The recommendations would involve, he regretted to say, extreme sacrifices by large classes of the population, and nothing would justify them but the extreme necessity and the fact that we were fighting for all that was essential and most sacred in national life."

Explaining why Parliament had not been summoned earlier, the Premier said, since the battle began Govt. had been engaged almost hourly, in concert with their Allies, in providing necessary measures to assist the armies to deal with the emergency. The proposals they intended to submit required very close and careful examination. Dealing with the military position he pointed out that it was difficult to get a clear reliable narrative of a battle extending over fifty miles. The Staff in general were naturally engaged in concentrating their attention on the operations of the enemy and until that strain was relaxed it would be difficult to ascertain exactly what had happened, but one or two facts stood out, though in stating them he must avoid giving information or encouragement to the enemy. Also nothing must be said to discourage our forces, who were fighting so gallantly at this very hour, and recrimination must be stopped.

Strength of Belligerents.

Referring to the position at the beginning of the battle, the Premier said, in spite of heavy casualties in 1917, the British army in France was considerably stronger on January 1st, than on January 1st last year. Up to October or November 1917, the German combatant strength in France was as two to the Allied three. Then came the collapse of Russia, and the Germans hurried up raised divisions from the East to the West. They had also a certain measure of Austrian support, but notwithstanding this also notwithstanding a considerable number of German divisions from the East, when the battle began the combatant strength of the German army in the West was not quite equal to the total strength of the Allies. The Germans were slightly inferior in Infantry, inferior in Artillery, considerably inferior in Cavalry and undoubtedly inferior in Aircraft. The Germans, however, organised their troops as to produce a large number of divisions from the slightly smaller number of infantry and the smaller number of guns, and it remained to be seen whether their organisation was better than ours.

Remarkable Forecast of the Attack.

The German, however, had one or two great advantages. They had the initial advantage always commanded by the side taking the offensive. They knew where they meant to attack, the dimensions of the attack and the time of attack. It was always difficult to tell when an attack was coming. The problem was closely considered by the Military Staff, at Versailles, and Sir Henry Wilson concluded that the attack was coming south of Arras on a very wide front, approximately by ninety-five divisions with the object of breaking through the British lines. These conclusions were reached two or three months ago and it was one of the most remarkable forecasts of enemy intentions ever made. Sir Henry Wilson, also remarked that the attack would probably succeed to the extent of penetrating the British line to half the distance of the front attacked. [The remainder of the Premier's speech will be published later.]

Lord Curzon's Statement.

Gratifying Response to Premier's Appeal.

LONDON, April 12. In the House of Lords, Lord Curzon in the course of a statement similar to that of Mr. Lloyd George said:—Directly the emergency arose, reinforcements were despatched from Britain to France at the maximum rate of over thirty thousand daily, without loss of a single life. As regards the appeal of the Prime Minister to the dominions and India, and glowing and encouraging replies from them, Lord Curzon said:—It always seemed to be one of the most glorious experiences of this war, that in the distant parts of the Empire, remote from the scene of the conflict, and exposed to no visible or imminent peril, the

youth of the Anglo-Saxon race, had rushed to arms and the sedentary population had been willing to accept sacrifice with ardour, not inferior to that of the people, who were almost within sound of the guns and whose homes and subsistence were directly threatened. This feeling had been confirmed and consecrated by the blood which had been shed on the battlefield. The response that had come from every quarter of the Empire, testified a new, that the true nature of the Amiens menace was realised as fully by them as by ourselves, and that no effort would be spared to land additional succour to the common cause. As regards the appeal to America, Lord Curzon stated, that the response was immediate and generous, and as regards numbers, exceeded the most sanguine expectations, the monthly supply of American infantry, machine-guns, and reinforcements on which we could reckon during the ensuing months, would alone constitute an army of formidable strength. As regards the prolongation of the struggle, Lord Curzon said: Our forecasts all along had been made for a war embracing at least the year 1919. It was unnecessary to look further at present.

Remarks on the Battle.

Another advantage the Germans possessed was unity of command. Dry misty weather also helped them, they were actually within a few yards of our front line in some parts, before they were observed. It was quite impossible to observe them. This was a distinct disadvantage, because the defence organisation in that particular part, depended largely upon the cross fire of machine-guns and artillery, and the enemy made the fullest use of the advantage. As regards the battle itself, it would take some time to ascertain all facts, but at one time it was undoubtedly very critical. The enemy broke through between the Third and Fifth Armies and there was a serious gap. The situation was only retrieved by the magnificent conduct of our troops (cheers), who retired in perfect order and re-established a junction, frustrating the enemy's purpose. The country could not sufficiently thank the troops for their superb valour, and the grim tenacity with which they faced overwhelming hordes and clung to positions (Cheers). They retired but were never routed, and once more the cool pluck of the British soldier who refuses to acknowledge defeat saved Europe. (cheers).

Mr. Kennedy Jones interrupting said, "What about the Generals?"

General Gough Recalled.

The Premier, continuing said, he was referring to General, Officers and Soldiers; he drew no distinction. For instance, Brigadier General Carey collected at a serious gap single men, engineers, labourers, and odds and ends of machine-gunners, who held the Germans up and closed the road to Amiens (Cheers). It would take a very long time, to name all the generals who had distinguished themselves in this battle, until all the circumstances which led to the retirement of the Fifth Army were known, until its failure to hold the line of the Somme at least until the Germans had brought up their guns, and perhaps its failure adequately to destroy bridges were explained. It would be unfair to censure General Gough, but until circumstances were cleared up it would be equally unfair to the British Army to retain his services in the field. The War Cabinet therefore thought it necessary to recall him, until the facts were examined and laid before the Government by its military advisers.

Enemy's Main Object Unattained.

Mr. Lloyd George paid a warm tribute to the speed with which the French reserves came up. It was one of the most remarkable feats of organisation in the war. Between the efforts of our men, and the loyal assistance given in a true spirit of comradeship by the French Army, the position was momentarily established, but it was clear that the Germans were preparing another and perhaps greater attack. The Premier recalled that General Byng's army in the north never gave way a hundred yards to the enemy, and only retired to conform to the situation on the right flank. The enemy had undoubtedly gained great initial success, it was no good, not accepting facts. The enemy had failed as far as the main object was concerned, namely, to separate the British and French Armies, but we should be guilty of a great and fatal error, if we under-estimated the gravity of the prospect. The enemy had captured valuable ground much too near Amiens for comfort and security, and had succeeded for the time being in compelling one of our great armies to retire. The Cabinet took every step to hurry up reinforcements and no such large number of men had crossed the Channel in so short a time. Enemy claims capture of guns, machine-guns, and prisoners, were greatly exaggerated. The Ministry of Munitions was not only able to replace the guns and machine-guns, but had a very substantial reserve. There was also a great reserve of ammunition here and in France, and the same applied to aircraft. It was impossible at present, to tell of the airman's part in checking the advance and making difficult the bringing up of guns and ammunition. He was confident that our Armies, Generals and Soldiers were quite ready for the next encounter.

Importance of Strategical Unity.

Mr. Lloyd George referred to the material and dramatic assistance of the Americans. The Allies had looked forward to a large American Army in France in spring, but it had taken longer than was anticipated to train these soldiers, and if America wanted to complete the divisions it would be impossible for her fine troops in large numbers to participate in this battle or campaign although it might be the decisive battle of the war. Certain proposals had therefore been submitted, first to Mr. Baker, American War Secretary, then to President Wilson. The result was that the American troops, who were available, would be brigaded with the Allied troops and their fighting strength be immediately brought to bear in the struggle. (Cheers). He deprecated discussion of the question of the Versailles Council, but declared that the battle justified the wisdom of that policy. After the battle commenced, not merely Government but Commanders in the field were so convinced of the importance of a more complete strategical unity that they agreed to the appointment of General Foch to the supreme direction of the strategy of all the Allied armies on the West front. General Foch was one of the most brilliant soldiers in Europe. When we were in a similar plight during the first battle of the Ypres, General Foch rushed the French army there by every conceivable expedient and undoubtedly helped to win that battle. The loyalty and comradeship of General Foch were undoubted. The Premier did not doubt that the new arrangement would be carried out, not merely in the letter, but in the spirit. Strategical unity was a

fundamental condition of unity and could only be maintained by complete co-operation between the Government and Generals and with public opinion, unmistakably behind it. The Premier urged the nation at home to stand united for the united control of the strategical operations of our armies at the front. We were fighting a very powerful foe, whose successes were mainly due to the superior unity of his strategic plans.

Distribution of British Troops.

The Premier ridiculed the suggestion that our forces had been dissipated by subsidiary enterprises. Not a single division had been sent from France to the East. As regards Italy, but for the presence of the French and British divisions there, the Austrians would at present be free to throw the whole of their strength on the Western front. The Salonika forces had been reduced by two divisions. There was only one white division in Mesopotamia. In Egypt and Palestine together, there were only three white divisions. The remainder were either Indian or mixed. The Premier expressed great gratitude to India for the magnificent way in which she had come to the help of the Empire in this emergency. It was not a fact that we had three divisions in Egypt and Palestine and one in Mesopotamia, that enabled us to hold our own. We owed it to the splendid troops from India, many of whom were volunteers since the war and who had been more than a match for the Turks on many a stricken field.

Great Sacrifices Needed.

The casualties could not yet be accurately stated but F. M. Sir Douglas Haig assured him, that the German claims were quite impossible. The losses, of course, had been considerable. The enemy had definitely decided to seek a military decision this year, whatever the consequence to himself and this meant prolonged battles. There were still seven or eight months, in which the fight could continue and everything depended on keeping our strength right to the end. We could do it with American aid, but even then, we could not feel secure unless we prepared ourselves to make even greater sacrifices than hitherto. He knew what would happen, if the Government demands were not acceded to. It was true that we had already raised nearly six million men for the army and navy and we could not raise the same proportion of men for the battle as the other belligerents, owing to naval demands, shipping, coal and steel which we must supply. It would be folly in any way to interfere with the navy and shipping, which were the fundamental condition of the Allied success. [Cheers] But there was still a reserve of men, which consistently with these obligations, might be withdrawn in great emergency for the battle-line, not without damage to industry and certain weakening of our economic strength and restriction and perhaps privation but without impairment of the striking power of the country in war.

Man Power Quickly Required.

We must look ahead. The Germans were calling up 1920 class, which would provide for this campaign 5,50,000 young men for the battle line. We had already raised for the army during the first quarter of 1918, more than a quarter's proportion of the original estimated minimum, required for the present year. Essential industries were being combed out, large levies had been made from munition works, (one hundred thousand from grade one already), fifty thousand had been taken from coal mines and another fifty thousand would be required from that source. The Transport services had also been dealt with and further calls would be made on the Civil Service. It was not merely necessary to have men but to have them quickly. The Premier proceeded to discuss the proposals of the bill. He regretted that the first was to raise the military age to fifty and in some specified cases to fifty-five. The latter age referred to men of special qualifications, training and experience. It was proposed further to use the Government's powers to cancel exemptions. It was also proposed that His Majesty might by proclamation declare that a national emergency had arisen, direct that any exemptions from military service cease to have effect.

Conscription for Ireland.

Referring to Ireland Mr. Lloyd George said emergency had arisen necessitating men of fifty and boys of sixteen joining the army and he was perfectly certain that it was impossible to justify any longer the exclusion of Ireland. (Cheers and Irish dissent). No Home Rule proposal which had ever been submitted to the House of Commons had ever proposed to deprive the Imperial Parliament of full power on all questions relating to the army and navy. So it was no derogation of any national rights. The struggle in which we were engaged was just as much Irish and English even more so it was more Irish, Scottish and Welsh than English. If Ireland through her representatives at the beginning of the war had voted for the war and supported the war, there was no dissenting voice among the representatives. America was in the war. There were more Irishmen in the United States than in Ireland and they were subject to conscription. Irishmen in Great Britain were subject to conscription also, the Irishmen in Canada. It was indispensable that we should acknowledge youths of 18 and married men up to fifty, with wives and families in England, Wales and Scotland to fight for freedom and independence of a small catholic nationality in Europe, while Irishmen aged from 20 to 25 should not be obliged to take up arms for a cause which was as much theirs as ours. It was illogical and unjust. (From then on the Premier was subjected to a running hostile commentary from Irish benches.) The Premier proceeded to say that the Irish battalions were becoming steadily depleted and were now half filled with Englishmen. It was, therefore, proposed to extend the Military Service Act to Ireland under the same conditions as Britain. There was no register in Ireland hence it would take some weeks before enrolment began there. (Further considerable uproar). The Premier, continuing said, there must be no delay. Government without delay intended to ask Parliament to pass the measure for Self-Government of Ireland. [Renewed Irish uproar and cries of keep it. But there must be no further apprehension. Questions of Home Rule and Irish conscription did not hang together. Each must be taken on its merits. (Irish cries of "you can keep both"). The Premier reported that there is a new view as regards Home Rule Mr. Lloyd George continued that the report of the Irish Convention afforded another opportunity of approaching this next question with some hope of success. (Irish uproar.) Mr. Devlin, interrupting, asked whether he could move adjournment of the debate until the Convention's proposals were before the House. The Speaker said the motion could be put after the Premier's speech. Mr. Lloyd George, continuing said, he understood that

the Convention's report was reached by a majority but he was afraid the majority was insufficient to enable Government to say it represented a substantial agreement.

Self-Government in Ireland.

That meant the Govt. must accept the responsibility of submitting to the Parliament with the guidance of conventions report such proposals for the establishment of a Self-Government in Ireland as were just and could be carried without violent controversy. The Govt. proposed to introduce such a measure at an early date and would advise the House to pass it without delay. When large numbers of Irish youths were brought into the fighting line, it was right that they should feel that they were not fighting to establish principle abroad which had not been applied to them (Irish uproar.) Premier proceeded, 'Appeals we addressed to the Dominions produced a fine response. (cheers) They have already furnished about a million magnificent fighting men and all are taking necessary steps to send more. The Premier hoped it would be possible to pass proposals this week (Irish cries of "never" and cheers from other parts of the House) The Premier said time pressed every day was important. Gims regretted such extremely drastic measures, which would injure many trades but considering emergency no Government would accept responsibility of proposing less. (cheers). He would not say if this battle went against us, war would be over because as long as we had a ship afloat, we should not accept a German Peace (Loud Cheers) But if battle were won as he believed it would be, then the doom of the Prussianism was sealed. (more Irish uproar). The enemy had attacked at the height of his strength. We had been deserted by a powerful Ally and another 2 more powerful Ally was not yet ready to exert one tenth of its might. On the other hand this battle must exhaust the German reserves while America was only now bringing in the first instalment of her first corps. If we wished to avoid war lasting years, the battle must be won now, and to win it we must be ready to throw in all our resources. Men, we were now taking, might well be means of winning the decisive victory and with these measures and promise of America aid we need not fear the ultimate issue (cheers). We might pass through many fluctuations of hope and disappointment in this battle but let us come through vicissitudes of this tremendous struggle with a stout, steady heart. There was no cause yet for exultation except in valour of our troops and there would be cause for deep anxiety. There would always to end be cause for exertion and sacrifice but if these were given with unstinted devotion there might well be cause for confidence in this country (cheers).

Mr. Asquith.

Mr. Asquith following the Premier said if as he believed they were confronted by the gravest peril which had ever menaced the Empire, there was no sacrifice which the House was not prepared to make. He appealed to the Premier to give a little more time for consideration of the Bill. Only test applicable to the Bill was whether the military result could be secured by it. This would outweigh all other considerations. The Allied cause had never been so seriously imperilled by supreme and sustained effort we could save it. Mr. Asquith paid a glowing tribute to the manner in which the men fought and mentioned that one of his sons who was an artillery officer at St. Quentin wrote that for twelve successive days from March 21st, his battery in covering the retirement took part in twenty-nine engagements. This was a sample of the work, the artillery was doing all along the line and he doubted whether there had ever been a more splendid thing in the glorious history of the artillery. They exposed themselves to destruction and capture throughout the whole retirement in order to save the infantry (loud cheers.) So long as this spirit animated the army he did not despair of the prospect of victory. If however we were confronted with the gravest peril which ever menaced not only the Empire but also the Allies something greater than any material fabric man had ever built up namely the fortunes of liberty and humanity. There was no sacrifice which the house representing the people was not prepared to make to preserve the world from the worst catastrophe which had ever befallen it.

Dr. Dillon.

Mr. Dillon followed Mr. Asquith and moved adjournment of debate. He warned the Govt that they were entering upon a mad course in endeavouring to force conscription on Ireland. Mr. Dillon asked whom the Premier had consulted as regards the conscription in Ireland. He hoped for the sake of winning War that the war Cabinet's methods of dealing with war were different methods from those in dealing with Ireland. After discussing Mr. Dillon's motion for an hour Govt moved closure which was carried by 310 votes to 85 Mr. Dillon's motion was defeated by 323 votes to 80 after which discussion was resumed.

Lord Curzon

In the House of Lords Lord Curzon in d the course of a statement similar to that of Lloyd George in Commons said we had been drawn into the Mesopotamia campaign by the necessities of Imperial defence. The East had been kept quiet much more by events on Tigris than by fighting on the Somme. The British advance in Palestine was a very preferable alternative to passive resistance in Egypt. The result of these two campaigns had been capture of two capital cities of the Turkish Empire and the practical destruction of an entire Turkish army. The Turk had been forced to withdraw the whole of his fighting forces from the Europe and Germans had been compelled to spare not only a German Field Marshal and German units to assuage the Turkish discomfiture but even German regiments. An entire German battalion had been discovered recently occupying an important position east of Jordan. No British troops had been taken from France for any eastern theatre of war. The full value of the British secondary campaigns would be perhaps more visible at the Peace Conference than at present.

The Position of General Foch.

Explained by Foreign Secretary.

In the House of Commons Mr. Bonar Law replying to a question regarding the position of General Foch said that Versailles Council had so far been working out plans and details and it was still going on. General Foch who was the chairman of the Council had necessarily been taken for other work. He was appointed with full approval not merely of Governments but of Generals concerned. He would direct strategy of both the armies

exercising powers of generalisation and was directing strategy in the present battle. Mr. Bonar Law said he did not think there was a man inside or outside the House who was not thankful for this.

THE MAN POWER BILL.

Second Reading Passed.

LONDON, April 12.

In the House of Commons, the second reading of the Man-Power Bill was passed by 323 votes to 100.

Guillotine Resolution Adopted.

LONDON, April 11.

In the House of Commons, the guillotine resolution regarding the Man Power Bill was adopted. The Bill will leave the Commons on Tuesday and pass all the stages in the Lords by Thursday.

Press Comments.

LONDON, April 11.

The comments of the papers on the Man-Power Bill debate generally confirm the feeling evident in the Commons, that on the main proposition the Government has the support of country. Although some express concern, lest injury should be done to the Nation's economic life, yet confidence is expressed that middle-aged men will respond to the call with the same fortitude as those who have gone before. It is on the question of Ireland, however, that differences of opinion are most pronounced.

The "Times" and the "Daily Mail" warn Nationalists that they will only damage themselves and inflict an irreparable blow on Home Rule, if they oppose measures vital to the existence of the nation.

The "Daily News" says that Mr. Lloyd George seems to throw a calculated challenge to Ireland. The Government's proposal is like a midsummer madness.

The "Daily Chronicle," regards the attempt to enact the Irish conscription at this juncture as a blunder and earnestly hopes that, even now, the Government will open its ears to saner counsels.

The "Daily Telegraph" says that the Nationalist members of Parliament avow an intention of returning to Ireland this week end.

Some opine that there will be an alliance between the Nationalists and the Sinn Feiners.

Irish press comment on the proposal to extend conscription to Ireland follows party lines.

The "Irish Times" says that only one thing could be more unfortunate than the total exemption of Ireland from compulsory service namely the enactment of compulsion and subsequent hesitation to enforce it in the face of lawless threats.

The Nationalist "Freemans Journal" declares that the Government is mad.

Irish Catholics' Resolution.

The Irish Catholics, Standing Committee, consisting of Cardinal Logue and the Bishops of Cloyne and Kildare at a meeting at Dublin yesterday, passed a resolution declaring that the attempt to enforce conscription was a fatal mistake.

Commons Adopt Bill.

LONDON, April 12.

The House of Commons have adopted the first reading of the man-power bill by 299 votes to 80.

Amendment Rejected.

LONDON, April 12.

(1-30 A. M.) In the House of Commons, an Amendment to the second reading of the Man Power Bill, declaring that the Bill diminished the naval and economic power of the nation without adding commensurate military strength, was rejected by 321 votes to 106.

Raising of Age Limit.

7 per cent Required this Year.

LONDON, April 12.

In the House of Commons Mr. Auckland Geddes intimated that only seven per cent of men affected by raising of age limit, would be required this year, the remaining ninety-three per cent would remain in civil life. If three or four years were cut off, same number of men would be taken from smaller block and would be less fit physically on average. Mr. Geddes mentioned that engineers were streaming to colours. Sir Charles Seeley stated that young miners in the Nottingham area not selected for service by ballot were recruiting voluntarily.

Will Pass next Week.

London, April 12.

Reuter's Lobby correspondents say:—It is generally assumed that the man power bill will pass with certain modifications easily next week and the committee stage will be guillotined by motion of Thursday. It is expected that Mr. Asquith will smooth the path of the bill and any suggestions he may make will be substantially accepted. The Government wish that any difficulty should not be regarded as insuperable. The nationalist protests last evening are not considered as a bar to amicable arrangement. Some quarters opine that agreement may be reached on the basis of quota contribution from Ireland.

Operations in Palestine.

British Advance on 5 Mile Front

LONDON, April 9.

Palestine—An official Communique says:—Our troops westward of the Turkeran Ramleh railway advanced the line on a mile front to a depth of one and half miles capturing villages of Elkefr and Rafat. The prisoners included few Germans.

Amendment Defeated.

LONDON, April 12.

In the House of Commons in the committee on man power bill an amendment substituting the age limit of fortyeight for fortyone was defeated by 262 votes to 152.

London, April 11.

In the House of Commons moving the second reading of the Military Service Bill Mr. Cave said:—It was believed that the Irish clause would produce very substantial number of men and if it yielded ten divisions or only five it would be worth while to enact it. Mr. Cave emphasised that as soon as arrangements for registration and tribunals were complete, the act would be put into operation in Ireland. Ireland could do more and was bound in honour to do her share towards the defence of the country and the Government only proposed to put her on the same footing as the rest of the Empire.

Mr. Asquith said the proposal for conscription in Ireland had already been twice considered and twice deliberately rejected by the late Government, because they were convinced that disadvantages outweighed purely military advantages. He regretted that Ireland refused to accept conscription. The Irish now was perhaps difficult to appreciate but in a free Empire we must take peoples as they are. Proceeding he instanced Australia whose devotion to the cause of the Empire was undisputed. Australia had given her children and resources in every theatre of war unstintedly and with free heart, yet she would not have conscription although it was urged by an energetic and a robust politician. Twice she was consulted and twice refused. Even had they power, none would dream of asking the Imperial Government to impose compulsion on Australia. He urged that the Government would be guilty of terrible shortsightedness when convention had completed its labours to impose compulsion on Ireland.

Mr. Bonar Law said that evidence showed that Germans were going to throw everything into this attack. If unsuccessful to-day they would try again to-morrow if they failed to-morrow they would try again month after month. He opined that unless the casualties were much heavier than expected most critical time would be the end of May or June. We had already been compelled to put the battle line men of less than four months training and what we were doing now might make difference between victory and defeat. The Government intended to carry out conscription in Ireland. If when the life of the Empire was at stake, the Government said we could not ask Ireland to help us that would have been the end of Home Rule. (Cheers). Irish Conscription would make a difference to military strength which compelled the Government to face the consequences. There would be a much larger number of men than the ten divisions mentioned by Mr. Cave. We were not asking Ireland to do anything which had not been asked of citizens of every belligerent country. The delay was proof that Government had been anxious to deal honourably and fairly with Ireland. We are not going to alter the decision (Nationalist interrupted neither are we). If people and country think we are making a mistake we will do utmost to give loyal support to any other Government carrying on war. Mr. Bonar Law concluded that the Government were prepared to consider the criticism of the bill such as making the age limit fortyeight but they refused to alter anything which they considered necessary (Cheers).

Nurses-Commemoration Service.

LONDON, April 12.

An impressive service was held in St. Pauls to-day in memory of the nurses, who have died from various causes during the war. Queen Alexandra and several Princesses attended. The Roll of Honour included names of members of the Australian, the New Zealand, South African, Canadian and Indian Army Nursing Services.

Allied Shipping.

French Traffic and Losses.

LONDON, April 11.

The French arrivals during the week numbered 1045 and the sailings 1045. Two steamers above sixteen-hundred tons were sunk. One was unsuccessfully attacked.

The Versailles War Council.

Britain's Representation.

In the House of Commons, Mr. Bonar Law stated that Major-General Sackville-West had been appointed acting British Military Representative of the Supreme War Council at Versailles, in place of General Sir W. Rawlinson.

M. P.s and War Service.

War Cabinet's Decision.

Mr. John Hops urged that all Members of the House of Commons, who were militarily eligible, should be called up.

Mr. Bock replied that the War Cabinet had decided that the Members of the House of Commons had a choice of serving in the forces or remaining in the Commons, in view of fact that the Tribunal had said that a Member of the House of Commons was elected to do work of national importance. This option would be continued.

Engineers and "Comb-out."

LONDON, April 11.

On a new ballot, the Amalgamated Society of Engineers have voted in favour of the Govt.'s "Comb-out" proposals by 58650 to 46332.

Russia

Russo-Ukrainian Peace.

LONDON, April 12.

MOSCOW:—Replying to Germany's demand for the conclusion of a Russo-Ukrainian peace, the Govt. has informed Germany that it sent a wireless message to Kiev on the 4th inst., proposing that peace negotiations begin on the 6th.

Russian Fleet Disarmed.

PETROGRAD:—Thirty destroyers, forty submarines, fifty transports remaining at Helsinki have been disarmed, as it was impossible to evacuate them. Three battleships from Helsinki are expected at Kronstadt this evening. Former Russian ice-breaker "Volynetz" and Finnish ice-breaker "Farmo" have landed small German force at Lovia between Helsinki and Viborg. It is reported that a German squadron with several transports is nearing Lovian from Reval. The Germans will doubtless advance northwards and cut railway between Helsinki and Viborg.

German Capture Confirmed.

PETROGRAD:—The German capture of Kharkoff is officially confirmed.

The Brestlitovsk Treaty.

Enormous Russian Losses.

LONDON, April 12.

PETROGRAD:—The report of the commissary of the House of Commons summarises the Russian losses as a result of the Brestlitovsk treaty as follows:—780,000 square kilometres of territory, 56 million inhabitants or thirtytwo per cent of the total population, 21,000 kilometres of railway or one third of the total seventy three per cent of the total production of iron, and eighty nine per

cent of coal, 268 sugar refineries, 918 cloth factories, 374 breweries, 133 tobacco factories, 1685 distilleries, 244 chemical factories, 615 paper factories, and one thousand machine factories, territories henceforth Germany produced a revenue of 845 milliards of roubles and boasted 1,300 savings banks.

France

Bolo's Disclosures.

LONDON, April 12. The postponement of Bolo's execution has caused a sensation in Paris, and it is believed that he has made startling disclosures. Bolo whose health has deteriorated, was judicially interrogated in his cell yesterday, and confronted with the witnesses of the other trials.

Holland

Dutch Ships Taken Over.

Disposal of the Cargoes.

LONDON, April 12. The Hague British Legation has notified the Netherlands Overseas Trust, that coal and pitch cargoes on Dutch ships taken over in British ports, have been requisitioned owing to the impracticability of unloading and storing them but the owners will receive equal quantities of new cargoes when they are able to take delivery. Arrangements have been made to unload and store other cargoes until owners are able to receive them.

Central Powers

The Submarine Campaign.

Hindenburg's Contradictions.

Fewer in Sinkings due to W. Offensive.

LONDON, April 12. The reduction of sinkings is associated with the German offensive. It is recalled that F. M. Von Hindenburg tacitly admitted the failure of submarinism when he assured the Socialist Delegation in Berlin a few weeks ago that the offensive in the West was certain of success. It would cost four hundred thousand German lives but peace would come in August. This is in striking contrast to Von Hindenburg's army order of February 1917, when he said the submarine offered the best means of speedily ending the war. It is pointed out in London that two hundred thousand British troops crossed the Channel in ten days from the resumption of the offensive. It is believed that Germany's submarine efforts are decreasing owing to the concentration of labour and material on the land offensive, while the work of the British Navy is having the effect of destroying submarines at twice the rate of a year ago.

War Indemnities.

German Demand Revived

ZURICH:—The German demand for indemnities has been revived: Minister Saydewitz speaking at Dresden said the war could not end in a friendly agreement, but must be fought to finish bringing Germany the fruits of victory here. Enemies must pay indemnities otherwise Peace-brakers would begin again.

The Eastern Campaign.

German General's Views

LONDON, April 12. AMSTERDAM:—General Ardenne writing in a Dusseldorf newspaper says:—The tide is about to turn in Syria and Palestine. The recapture of Jerusalem is a practical possibility.

Canada

Canada's War Expenditure.

LONDON, April 11. OTTAWA:—In the Dominion House of Commons, Sir Robert Borden stated that the war expenditure of Canada hitherto was 836 million dollars. The expenditure for the current year was estimated at 516 millions, including 443 millions for military expenditure, of which 225 millions would be extended abroad, while 34 millions would be spent on the construction of Transatlantic merchantmen.

Turkey

Hedjaz Arabs Achievements.

LAHORE, April 11. In the House of Commons, Lord Robert Cecil stated, that since the declaration of independence by the King of Hedjaz, the Arabs had cleared the Red Sea coast of the enemy for a distance of eight hundred miles, and accounted for forty thousand Turkish troops and over a hundred guns. The Government of Hedjaz had inaugurated a new era of order and justice, unknown under Turkish rule.

Siberia

Allies at Vladivostok.

LONDON, April 11. In the House of Commons Lord Robert Cecil stated, that, owing to murders of Japanese at Vladivostok by bands of robbers, British and Japanese warships at Vladivostok had landed parties to protect the British Consulate and Japanese subjects. Government had no reason to think that the American Government disapproved of their action, which was purely of local significance.

LONDON, April 11. PEKING:—The Japanese Military Delegation has arrived to discuss the Siberian Situation with the Chinese Military Authorities.

Japanese Landing at Vladivostok.

Soviet Municipality's Protest.

LONDON, April 12. A telegram from Tokio dated 8th inst. says:—The Soviet municipality of Vladivostok in a courteous

protest against the landing of the Japanese, promises to do utmost to arrest the offenders who are Burglars and assures Japan that Maximalists are not hostile to Japanese.

Town Quiet

A telegram from Vladivostok dated 8th says:—The town is quiet and trouble is not anticipated. The landing of British marines on 5th was watched by crowds in silence.

N America

The Newfoundland Regiment.

Legislative Measure to Strengthen it.

LONDON, April 12. St. Johns (Newfoundland):—The Legislature meets on 23rd April to consider measures to maintain and strengthen of the Newfoundland regiment. An order-in-Council has been issued forbidding departure from the Colony of all eligible unmarried men.

Palestine Front

The British in Palestine.

A Changed Atmosphere.

LONDON, April 12. JERUSALEM, April 11.—Although our occupation dates only four months back, the very atmosphere seems changed. Misery, sickness, and fear have vanished, and towns and villages everywhere show evidence of reviving industry and prosperity. What has contributed more than anything else to the immediate relief has been the employment of thousands of natives to repair roads. These are lined for miles with busy labourers, Christian, Moslem and Jews, men, women, and children building piles of tiles. Everybody realises that a new era has dawned. The Bedouins can graze their flocks and husbandmen till their soil in peace and security. Roads are being built in every direction, and a railway to Egypt will ensure easy disposal of surplus yield and secure imports from abroad.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Burma

Burma and India.

The Argument for Separation.

RANGOON, April 12. Speaking at the General Council of the All-Burma Young Men's Buddhist Association, the Hon'ble Mrs. U. Hpay dealt at length with the Burmese plea of separation from India and the Lieutenant-Governor's recent criticism of Y. M. B. A. attitude. He stated that he was afraid that many otherwise intelligent and reasonable persons had failed to understand the true position. He was not dealing with the interested opinions of those whose sole aim in life was to make enough in this country and then fly home to Britain or Bangalore. The well-known universal demand of Burmans for separation from India was not a new topic, for in 1885, fearing the annexation of Upper Burma which would be a burden to India, finances, the Indian National Congress voted for separation of the whole of Burma from India. The Home Rule League agitation had faced the Burmese nation with a grave danger and it was felt that, if India obtained anything like Home Rule, Burma would be out of the frying pan into the fire, and thousands of thinking Burmese were of opinion that India, ruled by a majority of Indians would mean little short of a disaster to the Burmese interests. This forced the Y. M. B. A. to ask, for separation. Burmans were proud of belonging to the glorious institution known for want of a better description, as the Indian Empire and so long as that was British in reality, they counted it an esteemed privilege to belong to it. The Y. M. B. A. had never asked for a crown colony. They said, if the control of the central Government is to pass into the hands of a majority of Indians, (as distinct from Burmans, then, for mercy's sake give us "Downing Street in the place of Delhi." We are contented to remain under India Office provided the Secretary of State is appointed for India and Burma and Burma questions are decided with the assistance of a Council of Burma distinct from a Council of India. There is nothing revolutionary in this and I am confident that the reasonableness of our request will commend itself to the Parliament.

Burma Legislative Council.

Budget Presented and Bills Discussed.

RANGOON, April 12. The Hon'ble Mr. J. W. Keith to-day presented the budget for 1918-19 at the meeting of the Legislative Council at Maymyo. The new year was entered with a balance of 92 lakhs, nearly 28 lakhs less than last year. They expected to realise 645 lakhs to find themselves at the close with a balance in hand of nearly 122½ lakhs. The difference of 30½ lakhs between the revenue and expenditure was the result of not pressing the collection or revenue demand, owing to the paddy situation. The action taken by the Government had prevented collapse of the paddy market, which might have taken place if the demand for land revenue had been so pressed, as to cause greater quantity of grain being thrown on the market.

Mr. Morgan Webb, in reply to a question, said that the new Rangoon Municipal Bill to transform the Municipal system of Rangoon to the Bombay model, after heavy work, would be ready to be forwarded to the Government of India shortly.

The Rangoon Development Trust Bill raised important issues of town planning and these were now being discussed.

Stop-Press Telegrams.

[REUTER.]

The Contest to be Abandoned.

LONDON, April 12. Mr. Dillon has wired advising the abandonment of the contest.

Long Range Bombardment.

LONDON, April 12. PARIS:—The Longrange bombardment yesterday hit Greche, killing 4 and wounding 21.

Czernin's Hurried Return.

LONDON, April 12. AMSTERDAM:—Mr. Czernin has hurriedly returned to Vienna from Bukharest.

The Closing Stage.

LONDON, April 12. The closing stage of the debate on Man Power Bill, was marked by lively scenes when Auckland Geddes rose, the Nationalists clamoured for Mr. Duke, and after some minutes turmoil, Mr. Geddes was allowed to speak. He emphasised the necessity for the Bill, incidentally paying tribute to the French and Italians in our midst, who were volunteering, many sacrificing their businesses. Mr. Geddes appealed to discharged soldiers to volunteer again. Only alternative to the Bill was to let Armenians down which the country would never do.

LONDON, April 12. NEW YORK:—Press, take Lloyd Georges speech, as appeal to Americans to speed up war work, especially the provision of troops. They advise Irishmen to support the peaceful acceptance of conscription.

LONDON, April 12th.—[12.10 P.M.] British communique says:—There was severe continuous fighting last night in neighbourhood of Neuveville and Neuiberquin. Enemy continuing his pressure, progressed in both localities and captured Merville during night. He succeeded after heavy fighting in neighbourhood of Ploegsteert, in pressing us back to new position in neighbourhood of Neuve Eglise. Situation on remainder of northern battlefront is substantially unchanged. Counter-attack regained portion of our positions into which enemy had penetrated northward of Festubert. Enemy's attacks on Loiane-Lavefont and northwards, were repulsed. Fighting continues on whole front northward of La Bassée Canal as far as Holmesbeke. Strong local attacks on our positions in neighbourhood of Neuville-Vitasse were repulsed. Enemy after prolonged fighting further north entered post near Filloy-les-Mofflaines, but was immediately driven out and post re-established. There was increased hostile cannonading aside Somme.

French Communique says:—Artillery struggle was somewhat violent during night in region of Hangard-En-Santerre. Our reconnaissances were active in sector of Noyon-Connysurmatz taking prisoners. There were fairly lively bombardments in region of Oise canal and forest of Parroy.

Paris. Semi-official statement says:—German attack on British in Flanders, was originally intended as a diversion, but owing to initial success it has been changed into an attack, and pushed through to full with fresh divisions. Threatened objective is specially mining district of Bethune, for it would be very rash for enemy to aim at reaching Dunkirk. It is impossible to foresee issue, but it should be contemplated confidently, for British possess second very powerful position which they have not yet reached, and on which their resistance would be considerably facilitated. Moreover arrival of reinforcements cannot fail to re-establish situation.

Italian arrivals during week, numbered 344, and sailing 319. One steamer over fifteen hundred tons was sunk, and three sailing ships of which one was over one hundred tons.

P and O Co. announce interim dividend of twelve per cent per annum, free of income-tax on deferred stock for six months ended March 31st.

Washington. Wilson has issued a proclamation, directing taking over of all coastwise shipping lines at noon on April 13th by railroad administrations for operation during period of war. Proclamation says:—Ships will be devoted mainly to transportation of troops and war material.

Mr. Dillon said the military results hoped from the bill could not in any way redress the recent military misfortunes. He opposed the raising of the military age. The Premier said that at the recent battle the German infantry were barely equal to ours and Germans were inferior to us aerially. Therefore the explanation was not want of men. Explanation was the system of promoting Officers. An attempt to impose conscription on Ireland would destroy the hopes of Irish settlement during war. Irishmen no longer trusted Government pledges. He challenged the Government to take Irish Plebiscite contending that down Antrim and Belfast vote was as heavily against it as Mayo and Roscommon. He would propose in committee that the Government should concede Country option of expressing opinion and in the event of concession he would not oppose the Bill further.

Sir E. Carson.

LONDON, April 12. Sir E. Carson warmly supported conscription in Ireland he was glad and proud to think that his country would at length take its proper place in battle for freedom, but he regretted that question had been mixed up with Home Rule, this might raise two agitations one against conscription and another regarding Home Rule, both prejudicial to the operation of the act.

Dooley's Protest.

LONDON, April 12. The Nationalist Dooley at the request of his supporters has decided as a protest against conscription not to contest north King's County against Sinnfeiner the polling has been fixed for 25th April.

A wireless German official message says:—Our troops who landed at Hangoe in Finland have occupied the railway station.

LONDON April 12. DUBLIN:—The Unionist "Irish Times" invites Mr. Dillon to make bargain with the Government. It suggests that in six weeks before conscription is in working order of the nationalists should undertake to raise seven divisions voluntarily.

మదరాసు కార్పొరేషను

—0—

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ కార్పొరేషను సభా మండలిమునందు 11 వ తేదీ సాయంత్రము కార్పొరేషను అధ్యక్షులగు మొలనీగారి ఆధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను. కార్పొరేషను సభ్యులందఱును సభనలంకరించిరి.

సైమలు వర్క్సు కోటకు ఇనుపగొట్టములను సరఫరా చేయుటకు గాను ఈయబడిన 21 ఏ కంట్రిక్టును గూర్చి ఘోషణ చేయించిరి.

దీనిని గూర్చి రాజగోపాలాచారి గారు మాట్లాడుచు 564000 రూ॥ కు ఇనుపగొట్టములను సరఫరా చేయుటకు బొంబాయిలో సొక కంపెనీకి కంట్రిక్టు ఈయబడినదియు ఈ కంట్రిక్టునందు గొట్టముల విలువలో లైసెన్సుయ్యెను, ఇతర సుంకములును చేర్చబడియున్న వనియు జెప్పిరి.

అధ్యక్షులు కంట్రిక్టుపై ఆక్షేపణలను సమాధానము చెప్పచు, ఆడిటరులు మొదట అధ్యంతరము చెప్పిరియు, దీని పైని కార్పొరేషనువారు వ్యాయపాదులతో ఆలోచించివె నకు సైమలువర్క్సు సంఘమువారు ఆమొత్తమున కంగీకార మునిచ్చిరియు సాముకు కంట్రిక్టుదాతుల కిచ్చివేయబడిన నియు చెప్పిరి. దీనిపై దొరప్పామి మొదలియారుగారు “ఈ మొత్తమునకు సభవారి యనుమతిని బొందితిరా” అని ప్రశ్నించిరి. సైమలువర్క్సు సంఘమువారి తీర్మానము తలపై నను సరియైనను ఆసంఘమువారిచే ఈయబడిన ఆయతి ఇప్పుడు సునరింపబడ వలదని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

రంగాచారిగారు- అధికముగా ఈయబడిన సామును మఱు రాబట్టుడు.

అధ్యక్షులు- మన మట్లుచేయలేము. సంఘమువారి కధికారమున్నచో, వారొసగి సమ్యక్త మార్పుకొనబడదు.

రంగాచారిగారు- కంట్రిక్టు లింకను కార్పొరేషను వారికి పనిచేయుచున్నారా ఎక్కువగా దీనికొనినసామును వాపసుచేయుచు కంట్రిక్టులను కొరడు.

రాజగోపాలాచారిగారు కంట్రిక్టు సందర్భములను గూర్చి చెప్పచు, అధ్యక్షులు తమతోచినట్లు కంట్రిక్టుపత్రమున మొత్తము వేసిరియు, ఆడిటరు లెక్కలు తనికీచేయునప్పుడు ఈదోషమును కనిపెట్టి కార్పొరేషనువారికి తెలిపిరియు, 4604 రంబలకు తగాదా కలిగెననియు, అకౌంటెంటు జనరలు గారు ఈ మొత్తమును ఈయక నిలిపి యుంచి, ఎక్కువ మొత్తము వేయబడినది ఆక్షేపణచేసినియు, బక్సిటుగారు అధ్యక్షులుగా నిన్ను కాలమున వారు ఈ విషయమునందు సైమలు ఇంజనీరుకే అధికారములేయు గలదు గాన ఆడిటరుల ఆక్షేపణ ఉపసంహరించుకొనవలసినది నని రనియు, అకౌంటెంటుజనరలుగారు స్వయముగా ఆడిటరుగానండి ఎక్కువ మొత్తము అడుగబడినట్లు అభిప్రాయమునొంది సైమలు ఇంజనీరు అధికారము ననుమానించినదియు చెప్పిరి. సైమలు వర్క్సుసంఘమువారు ఈ మొత్తమును శాంక్షను చేసి రని అధ్యక్షులు అకౌంటెంటుజనరలుకు వ్రాయగా, అకౌంటెంటు జనరలుగారు పూచీనంతయు సైమలువర్క్సు సంఘమువారి పై నుంచి, సాము చల్లించిరి. ఈ సామ్యంతయు చెన్నపురి పౌరులసామ్యుని ఆసంఘమువారు మోచించి లేదు.

ఈ విషయమును విచారించుటకు నేటికేసంఘమును నియమింపవలె నని రంగాచారిగారు రినిరి. ఈ విషయమై తీవ్ర మగు చర్చ జరిగిన వెనుక యావత్ హుస్సేను సేటుగారు మాట్లాడుచు ఇప్పటికిని కార్పొరేషనువారు నష్టపడలేదనియు, ఇప్పుడు ఇచ్చినసాము మఱు రాబట్టుకొనటకు వీలులేదనిగా భావించి ఇకముందెన్నడును అట్లు ఈ సకుండ ఉండున ఘోషణపవలె ననియు జెప్పిరి.

ఈ సవరణను తీచిగా రివవదించిరి. రాజగోపాలాచారి గారు రంగాచారి గారి ఉపసాదన ననువదించిరి.

యావత్ మా సన్ సేటు గారి సవరణపై సభ్యుల సమ్యక్తులు తీసికొనబడి త్రోసివేయబడెను. ఈవిషయమును విచారించుట కొకసంఘమును నియమింపవలెనని రంగాచారి గారు చేసిన యుపసాదన నంగీకరింపబడెను.

సోవాపేట గ్రామమునకు నీటిని సుసఫదా చేయుగొట్టములను పెట్టుటకును వీని వ్యయములను భరించుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకును తీర్మానింపబడెను.

చెన్నపురియందు ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికోటకు నియమింపబడిన సంఘమువారు తమ రిపోర్టును ప్రకటించిరి:-

(1) చెన్నపురియందు కార్పొరేషను పాఠశాలలందు బాలరచితములను తీసివేయవలయు ననియు (2) కార్పొరేషను పాఠ

శాలపాఠశాలల జీతములను సవరింపవలె ననియు, ఇప్పుడున్న జీతములతో గౌరవముగా ఉపాధ్యాయులు జీవించువలెననియు, (3) ఇందుకొరకు అధిక వ్యయమున కేర్పాట్లుచేయవలెననియు, (4) చుట్టికొంత సామును నిర్ణయించి 1, 8, 10, 19 డివిజనులలో ఆర్డెయిండ్లలో పాఠశాలలను పెట్టవలెననియు, మాలవారుకు చోట నొక పాఠశాల నుంచవలెననియు, (5) కార్పొరేషను వారి యనుమతిపై చెన్నపురియందు విద్యా విషయ నూపరింపెండెంటును తక్షణము నియమింపవలెననియు, (6) చెన్నపురి కార్పొరేషను ప్రదేశమునందుగల వీధి బడు లెన్నియో ముక్తాబు లెన్నియో విచారించవలెననియు ఆ సంఘమువారు తీర్మానించెరి.

ఉచితప్రాథమిక విద్యసందర్భమున కగు సాలకు 6వేల రూ॥ అధిక వ్యయమును కార్పొరేషను పన్నులనుండి తీసికొనెదమని అధ్యక్షులు చెప్పగా రాజగోపాలాచారి గారును రామస్వామి అయ్యగారును, నటేశుగారును ఆక్షేపించిరి. కట్టకడపట ఆక్షేపణ ఉపసంహరించుకొనడెను. సంఘము వారి తీర్మానింపబడెను.

వృత్తాంతములు

ఉద్యోగములలో మాన్యులు:- కృష్ణ జిల్లాలో జనరలు డ్యూటీని చూచుచున్న ఇ. డబ్లియ. క్లార్కుగారు జనరలు డ్యూటీపైని గుంటూరునకు పంపబడిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా నాగావళీ నది పారంభోటల విషయమై పరిష్కరించుటకు జి. శివారామయ్య గారు తమ కలెవానంతరము సైమలు డ్యూటీపైని వెళ్లుదురు.

పోకలు:- ప్రయివేలు! సెక్రటరీ జి. ఎన్. యర్, ఎ. సి. ఎస్; సి. ఐ. ఇ. కేవలెజ్ ఆల్. జి. ఎస్. హేలు, ఏ. డి. సి. గార్లతోగూడ ఈనెల 11వ తేదీ గురువారమురాత్రి 7 గంటలకు సైమలు ప్రెయిసులో చెన్నపురి గవర్నరుగారు ఉదకమండలమున కేగిరి.

బందిపోటు:- కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో సొక గ్రామపు దూడిన రైతులు కొందఱు పై గ్రామమునజరుగు వివాచామహో త్వమును చూచుటకు మూడు జట్కూబండ్లలో బోవుచుండిరి. దారిలో 20, 30 మంది బందిపోటు దొంగలు వారిని యడ్డగించి వర్తకులను భయపెట్టుట దుపాటులను (వేల్చిరి. 5, 6 వేల రూ॥ ల నగదు దోచుకొనబడినది.

పోకలు:- గౌ. దివాన్ బహుదూరు పి. రాజగోపాలాచారి, సి. ఐ. ఇ. గారు నిన్నటి సాయంకాలము (12-4-18) విశాఖపట్టణముకు వెళ్లిరి. విశాఖపట్టణము మ్యూనిసి పాలిటి గూర్చియు, విశాఖపట్టణపు రేవును పెద్దది గావించుట గూర్చియు దివాన్ బహుదూర్ గారు అచ్చటివారితో జర్న జరిగింతురు. తిరిగి 19వ తేదీని చెన్నపురికి వచ్చి 21 వ తేదీని బయలుదేరి ఉదకమండల మునకు బోయెదరు.

రైలుపై సీసపుపనివాని మరణము:- బొంబాయిలో గోవింద నారాయణ అను సొక సీసపుపనివాడు గత శనివారము నాడు పేరల్ స్టేషనుకు కొంతదూరములో పనివాండ్ర చేతి పని చేయుచును గట్టుననే గూర్చుండెను. కొంతసేపటి కొక రైలువచ్చుట వాడు చూచి తన కేమియు ప్రమాద ముండదని వాడచటనే గూర్చుండి యుండెను. రైలుబండి కాలు బల్ల వారి ఎడమ కణతకు తగిలుట వలన అతడు పట్టుమీద నుండి కిందకు దొరెను. పనివాండ్రు వానిని తక్షణమే వైద్యశాలకు తీసుకు బోయిరి కాని అతడు మరుసటి దినమున వైద్యశాలలో మరణించెను.

సంయుక్త రాష్ట్రముల రైల్వే నెంట్లు గవర్నరు గారి సత్కారము:- 10 వ తేదీని అమెరికాద్యౌతాల్లా కాదారు లందఱును కెయిజరు బాగునద్ద సర్ హౌకోర్టు బట్టరుగారి కాతి ధ్యమొసగిరి. నేయుమంది అధికు లాహృ నింపబడిరి. బ్రిటిషు ఇండియను అస్సాసియేషను అధ్యక్షుడు మహ్మదాబాదు రాజుగారు స్వాగ తోపవాసము మొసగిరి, తాలూకాదారుల కుమారుల విద్యాభివృద్ధికి తగినంత సహాయము చేసెదనని వాదాము మొసగుచు గవర్నరు గారు వారియెడ తమ సానుభూతిని తెలిపిరి. యధృ రుణపు చందాల వలనను వైసికుల సమ కూరుట వలనను వారు విశేషముల చక్రవర్తివానికి సహాయ మొనరింపగలరని వారు తెలిపిరి.

బాలికలను విక్రయించుట:- కొలంబులో జేజ్ అను నొకకైన్ద్రవ శ్రీబంగారు మురుగులు, క్రొత్తదుస్తులు మున్నగునవి ఇచ్చెదననిచెప్పి ల్యూసిఅను బాలికను తనతో దోడ్కొని పోయి, ఆబాలిక నొక మహమ్మదీయునికి విక్రయించు చుండగ పోలీసువారు ఆమెనుపట్టుకొనిరి. తప్పిపోయిన బాలికగూర్చి వారు రిపోర్టులు విని తలదండ్రులను ఆబాలికను ఒప్పగించి జేజ్ వైదికేసుచేసిరి. జేజ్ తన ఆపరాధమును ఎకరలుపడెను. ఆమెచేడు నడతగలదనియు, తరుగు బాలికలను మంచి మాటలతో తన వెతుకను త్రిప్పకొని వారిని ఒక మహమ్మదీయునికి విక్రయించు చుండెననియు కేసువిచారణలో స్పష్టమగుట వలన మేజిస్ట్రేటుగా రామెకు మూడుమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

హంతకుడు విడుదల కావకుట:- గత సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 27 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు మునుసామి కల్యాణము అనువారలిద్దరికి కలిగిన జగడములో కల్యాణము కత్తితో మునుసామి ప్రక్కలో బొడిచిగాయపరచెను. పిమ్మట మరొక వారమునకు మునుసామి వైద్యశాలలో మరణించెను. పోలీసువారు కల్యాణమును పట్టుకొని కేసు చేసిరి. కేసువిచారణ మొన్నటి గురువారమునాడు మోక్షాల్వ వారిచే ముగింపబడెను. జ్యూరులలో నేడుగురు హంతకుని యందు దోషములేదనిరి, ఇరువురు మాత్రము వానియందుదోష మునకొనిరి. జ్యూరులతో న్యాయమాత్రము ఏకీభవించి హంతకుని విడుదలచేసిరి.

సోల్టరు నెంట్ల దరువుపడుట:- హంటుగోడ్డు సాపులలో ఖాదరుసన్న సాపునకు నిన్నటి దినము సాయంకాలము 7-గంటలకు (12-4-18) ముగ్గురు సోల్టరులు పోయి కొన్ని పట్టుదుస్తులను కనబరువమని సాపువారిని కొరికి. వారు వాటిని చూచి ఇది మాకు సరిపడవు. పరుపు దుప్పటులను చూపుడు అని చెప్పిరి. సాపువారు పరుపు దుప్పటులను చూపిరి. ఇరువురు సోల్టరులు దుప్పటులను చూచుచుండిరి. మూడవ వాడు రెండు జతల మేజోళ్లను చుట్టుచుట్టి కొటుకేయిలో నిడుకొనెను. వానిపని పూర్తియైపిమ్మట కడమ ఇరువురును దుప్పటులు బాగులేదనిచెప్పి సాపును విడిచిరి. మేజోళ్లు అపహరించుచుండగ చూచి సాపుయజమాని సోల్టరును పట్టుకొనెను. వారిరువురకును సాపు నపుకరులకును నెద్ద కయ్యము జరిగెను తుదకు మేజోళ్ల జతలు వాని కొటు కేయినుండి తీయబడినది. విముగ్ధునిని పోలీసువారికి ఒప్పగించెదనని సాపు యజమాని వారితో జేడ్చటవలన వారు మువ్వరును పరునెత్తనారంభించిరి. కొందరు పోలీసువారు వారిని వెంటదరిలు కాని సార్థకము లేకపోయెను.

FOR NATIONAL EDUCATION

AT THE

VICTORIA PUBLIC HALL,

On April 15th and 16th at 8-45 P. M.

ABU HASSAN !

OR

ABU HASSAN !

THE SLEEPER AWAKENED

(Adapted from the Arabian Nights.)

A MUSICAL DRAMA

BY HARINDRANATH CHATTOPADHYAY.

A NEW NOTE

Songs in English Set to Indian Airs.

Reserved Seats Rs. 4, 3, 2, Gallery Re. 1.

TICKETS MAY BE HAD FROM:-

Manager, "New India," Messrs. Norton & Co., Chemists, Mylapore and the Home Rule Office, Esplanade Beach Road, San Thome, and No. 9, Broadway.

Tickets available from Friday, 29th March, 1918.

జీవితములు, నవలలు			
1 గోపాలకృష్ణగోఖలే	0-8-0	మంజుశర్మ	12-0
2 మహాదేవగోవిందరాణదేవి	2	జుగన్మోహిని	0-10-0
3 రామకృష్ణస్వామిఎం.ఎం.	0-8-0	3 ఇంగిరావముంధరము	0-10-0
4 నివేదితాసోదరి	0-8-0	4 గంగరాజు	0-14-0
5 విదవబార్హిచక్రవర్తి	0-8-0	5 అమృతకల్పి	1-4-0
6 హర్షింజ్ ప్రభువు	0-8-0	6 కళావతి	0-12-0
పై 3 గ్రంథముల నొకపర్యామము కొనువారికి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించెము.			
(982-409)			
ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అందుకో, నల్లూరు.			

టెలిఫోన్

చేలవీరు; బ్రిటిషు సైనికులు.

తెలంగాణ ప్రజలు 1:— మేము నాలుగుమాసముల క్రిందటనే ఈ ప్రదేశము నాక్రమించుకొనినను వాతావరణము విశేషముగ మారిపోవడమున్నది. కష్టమును, రోగమును, భయమును అంతరించినవి. అన్ని బోట్లయందును గ్రామములును, నగరములును పూర్వపు పరిశ్రమల నారంభించుచున్నాడు. అన్నిటికంటెను వృద్ధి కరమగు అంశ మొకటిగలదు. రోడ్డులవారిన ప్రయాణముల కొరత తగ్గినది. అంతటాను బడులు చేరబడినవి. ప్రజలకష్టములు చాల తగ్గినవి. వారి తిండి ముల యొక్క. ఈ రోడ్డులలో ననేక మైళ్లవరకును వెలకొలది కూలీలు క్రైస్తవులు, మహ్మదీయులు, జూన్లు అందఱును నిలబడియుండిరి. క్రొత్తకము ప్రారంభమైనదని వారందఱును దెలిసికొనిరి. బెనోయియును తిరు మండల మేపుకొనగలిగిరి. నేడ్యగార్లు తమ పొలములను హాయిగ దున్నుకొనగలిగిరి. అన్నప్రకృతుల రోడ్డులు నేయబడుచున్నవి. ఈ జిప్సమ్ రైలు మార్గ మేర్పడెను. అందువలననే దేశమునందధికముగ మిగులువస్తువుల విచేతముల కంపుటకును అనటిసిండి తేనెవస్తువుల దెచ్చుకొనుటకు చాల సులభకరముగ నుండగలదు.

హైదరాబాద్ అరబ్బులు

అందఱు, ఏప్రిల్ 10:— ప్రజల మందిరమున రాబట్టిన సెలవి ప్రభుత్వ గాజెట్టు చెప్పింది:— హైదరాబాద్ గారి స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినంతనే అరబ్బులు 800 మైళ్ల మేరను క్రమస్థలను తిరిమి నేసిరి. అట 40 వేల తురుష్క దళములును నూరుకుమారులు నుండెను. తురుష్క పరిపాలనమున నెన్నడు కని విని యెఱుంగని మందిరపాలనమున హైదరాబాద్ రక్షణము వారందరించిన.

ఆమెరీకా

జపాను బ్రిటిషు సేనలు

అందఱు, ఏప్రిల్ 11:— హైదరాబాద్ లో కొంగల గుంపులు జపాను దేశీయులను హత్యగాచించుచుండుటచే అంగ్ల జపాను సేన లచటించెను. ఆమెరీకావారి కిది అంగీకారము గాదని తెలిపి విమర్శించెను. ఇది కేవలము స్థానికమని సెలవి గాదు హైదరాబాద్ నగరలో నుడిచి.

కేసదా

కేసదా యుద్ధ వ్యయము.

24 వా, ఏప్రిల్ 11:— ఇంతవరకును 836 మిలియను డాలరుల వ్యయము. ఈ కేంద్రమున 516 మిలియనుల వ్యయ మైనది. దానిలో 443 మిలియనులు ప్రైవేట్ వ్యయము. అందులో 228 మిలియనులు విదేశీ వ్యయము. వాణిజ్యకావని ర్యాణము నకు 24 మిలియనులు వ్యయపరచబడునని బోర్డును కేసదా పార్లమెంటు సభలో నుడిచి.

హాలండు

దచ్చియోడల కష్టములు

అందఱు, ఏప్రిల్ 10:— హాలం బ్రిటిషులతో మన వాతావరణ విదేశీ వ్యాపార సంఘము వారి కిట్లు తెలిపింది:— బ్రిటిషు కేంద్రములకు దచ్చియోడలవారి గాక్షిసిబ్బాదై కొనబడినది. ఇప్పుడా బాగ్స్ సురక్షితముగా మోలెంకను తేరబాలగు వావున నట్లు చేయబడెను. రాధాకృష్ణము సురక్షితముగ నుండుపట్టుట నిశ్చయించి గాక్షిసిబ్బాదై గ్రహించబడినదో అంత గాక్షిసి బ్బాదై మరల నెవరిని వారి కిచ్చివేయుదుట కేర్పాటులు జరుగును.

పరానువారి ప్రకటనము

అందఱు, ఏప్రిల్ 12:— హంగర్లును సాంటరియోద్ధ క్షిరంబు లభితుగా కాలబడును. నోయిను కానీసర్వట్టు యొద్ద మేము కొందరిని పట్టుకొంటిమి. ఓయిడికాటువ పా గోయి అడవులయొద్ద క్షిరంబులు కాలబడును. ప్లాండర్లులో మొదట మాన్యుకొరక జగ్గులు బ్రిటిషువారిని తలపడిరి గాని ప్రారంభమున విజయము కలుగుటచే దానిని సాగించి ముందు నడవచ్చిరి. వారు డంకెట్టుకొరకు ప్రయత్నించుట అతిసా హసముగను గాన వారు దేశమువారికే ప్రయత్నించుచుం దురు. జరుగవచ్చునది తెలియదు గాని బ్రిటిషువారి రెండవస్థా నము చాలబలమైనది. వారిచటికింకను రాతేరు గాని వచ్చిన వారి నిరోధము ప్రబలమగును. సహాయ సేవల రాక వృధాపా ది పరానువారు ప్రకటించిరి.

ప్రథమ ద్రవిడాయుధ్వేద సమ్మేళనము.

ప్రథమ ద్రవిడాయుధ్వేద సమ్మేళనము నిన్నటియధా మ్నము పచ్చయ్యప్ప కళాశాల మందిరమునందు జరిగెను. న్యా|| టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు గారు రాజాలనందున వారి స్థానమున మోక్షోద్ధరకీలు బాలమహర్షియ్యగారు రథ్య క్షితవహించిరి. అనేకులు ద్రవిడ ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

న్యా|| శేషగిరి అయ్యగారి ఉపన్యాసమును బాల సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు చదివిరి. ఆం దీక్రింది యంశములు ముఖ్యములు:—

ఆదివృత్తియ మేధానంసన్న లగు మనవూర్వులు కను గొని ఏర్పడిన కాస్త్రవిషయములను వారి సంకల్పి వారందు కొని వాని వృద్ధి చేయ యోచించుటకుండుట సంతాపకరము. మన ప్రాచీన మహాత్ముల యోగ్యతలను మేధాశక్తిని తలంచుకొని సంకల్పించు మగుచున్నామే కాని వారు మన కిచ్చిపోయిన కాస్త్ర విషయములను వృద్ధి చేయ వలెనను యోచన మన కెన్నటికిని కలుగలేదు. ఇతర దేశముల వారి తమను బరికించినవో ప్రాచీనులు కాస్త్ర విషయములను ఏర్పడిన వ్రాయ గా, వారి సంతతివారు వారి నందుకొని వృద్ధిపఱచు చుండి నట్లు తెలియగలదు. అసలు మూల విషయములనే త్రోసివేయ బడి నూతనసిద్ధాంతముల ననుసరించి కాస్త్రమునకు క్రొత్త పు నాదు తేర్చుటపడినది. ఇట్లు ప్రాచీన కాస్త్రములను వృద్ధి పఱచుట ప్రాచీనులయెడ అగౌరవము చూపుట కాజాలదు. ఋషులు వ్రాసిన కాస్త్ర విషయములు సంస్కరించుట య నగా వారిని గౌరవపఱచుట యగు భావము హిందూ దేశమునం దుగాక ఇంకెచ్చటను లేదు. ఇదియే భరతి వగ్గాభివృద్ధిక భ్యంతర ము గలిగించినది. అనేక కాస్త్రముల గతియిట్లేయెనది. ఉద్దేశ పూర్వకముగనో, ఆకస్మికముగనో ఆరోగ్యకాస్త్ర విషయ ములు మరలిషయములతో సమ్మేళనము గానింపబడి మరలిషయములుగ పరిగణింపబడినవి. ఇట్లేర్పడుట మనచుందికే. మన వూర్వులు తమ సంకల్పి వారు కాలక్రమమున వినితలై చెడి పోయిన ముందుగనే యోచించి ఇట్లేర్పడి యందురని భా వింప వలసియున్నది. మరలిషయమునకు మాత్రము మనవారు మహాస్పృహ కి నొసగిరి. లి క్కి న వి ష య ము ల లం దు మనవారేర్పచినపు నాదు ల తి ప వి త్రమలనియు, వానిని మనము స్పృశించిననే మహాపాతకము గలుగుననియు మన వారు తలంతురు. మన ఆయుధ్యేదవైద్యశాస్త్రము నిట్లేయెనది. దానినివృద్ధిపఱచవలయుననిన యువానితయుధ్వేద వైద్యము లను మేళపింపజేయుటయనవలయు. రెండువైద్యములకును పర స్పరసంబంధముగలవు. వీరికిరెంటికిని సంయోగము గలిగింప వలెగాని వైద్యమునెన్నటికిని భూంబునాడదు.

అనంతరము శేషగిరిఅయ్యగారు దుష్టవైద్యులనుగూర్చి నుడిచి నాగరికముతోపాటు ఇట్టి లక్షణములును పెంపొందు చున్నవనియు, ఆ గుర్యేద మనవారివైద్యములయందు అనుభవ జ్ఞానముగలవారి కియోగ్యతాపత్రములిచ్చి ప్రతిగ్రామమునందు ను, పురమునందును నియమించి వానిచేతనే వైద్యమునభ్యసించ జేయవలెననియు, ఇతరులచే ఆభ్యసించ నీ నుగూడదనియు చెప్పిరి.

ఇదిగాక ప్రస్తుత ఆయుధ్వేద వైద్యము వృద్ధిబొందించి అందలి లోపాలములను గనిపెట్టి సంస్కరింపవలెను. అనంతరము విషయవిగ్ధయ సంఘమేర్పాటుపబడి తీర్మానములు యోచింపబడెను.

విశ్వాస మునసరము.

ఇదివరకు భారతదేశీయుల సాహాయ్యము నపేక్షించు విధ మనేకవిషయములలో నగంత్వ ప్రికరముగ నున్నదని అంగీకరింపక తప్పదు. ఇండియా రక్షక సైనిక శాసనమును, గూర్చియు భారతీయుల కున్న లెనికోర్కోగముల నొసంగు టయందు గానింపబడిన ఆలస్యమును గూర్చియు, వైద్యమున జేరుటకు ప్రోత్సాహ మొసంగుట కేర్పరపబడినవారు. అధికార వ్యవహారములను గూర్చియు మరల నిచ్చుట చర్చింప వలసరగు లేదు. ఈవిషయము లన్నియు, నాలుగు వత్సరములకు బూర్వము సంప్రాప్తప్రారంభమున సామ్రాజ్యపరిక్షణకారము పోరాడవలె ననిన దేశీయుల యుత్సాహము నిష్ఫలమ నశింప జేసినవి. కావున నిట్టి అధికారవిధానము నగనీయ మని ప్రభుత్వము వారిని హెచ్చరించుచున్నాము.

బ్రిటిషువారు స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థము పోరాడు చున్నారనియు, అట్టి స్వాతంత్ర్యమే ప్రాకృతికముఖండ ముల యందున్న చిన్న జాతుల కొసంగబడుననియు అభిప్రాయ ముతో భారతదేశము లీ సంగ్రామమున సహాయము చేయుటకు మనఃపూర్వకముగ నంగీకరించిరి. వీరికి గల విశ్వాసమును గ్రహించి, వారల ఆత్మగౌరవానుగుణముగ సహాయము గావించుటకుని కోరినయెడల, ప్రధాన మంత్రిగారి కోరిక సఫలీకృత మగుటయు, రాజప్రతినిధికి ప్రజలయందు రాజభక్తి, జేశ భక్తియు దృఢముగనున్న వను నమృతము స్థిరపడుటయు తటస్థింపగలవు. కాని తూర్పు ఖండమునకు రావన్న ఆసాయ మును గూర్చి ప్రజానాయకుల కెరుకపగుప నక్కరలేదు. ప్రభుత్వము వారే యీ ఆసాయమును గ్రహించి, జాతి వైషమ్య ములను యాపుమాపి, అధికార నిరంకుశమును తగ్గించి, ప్రజల యందు సంపూర్ణ విశ్వాస ముంచిన నే యీ ఆసాయము తొలంగు నని గుర్తించు టత్యవసరము. ఈ సందర్భమున అధికార సమును బోధోలి, భారతీయులు భక్తివిశ్వాసములతో కృషి సలుపు టవలసర ననియు, వారియెడల నన్యకమే సామ్రా జ్యమును విషబాధకనండి దాటించుననియు లాయకు జార్జి గారి యొక్కయు మేల్ముసఫర్త ప్రభువుగారి యొక్కయు ప్రభుత్వములను హెచ్చరించుచున్నాను. “బొంబాయి క్రాని కలు”పత్రిక.

(o)

దేశీయవిద్య.

ఆశ్వినీమూలంబు గారు.

ప్రస్తుత మున్న విశ్వవిద్యాలయవిద్యవలన భారతీయ యువకులు ఆశ్వినీవృద్ధి కర మగు శిక్షణమును బడయ గలు గుదుగాయననదియే కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ కమిటీవారు వేసిన మొదటిప్రశ్న. నేను నాముప్పజేడ్ల విద్యాలయియా భవముతో “కలుగుదు” రని యెన్నటికినిచెప్పను. జాతీయ సిద్ధాంతముల ననుసరించి విద్యావిధాన మేర్పాటుపబడిన నే తప్ప సక్రమమున, అభివృద్ధికరమునగు శిక్షణము గలుగజాలదు.

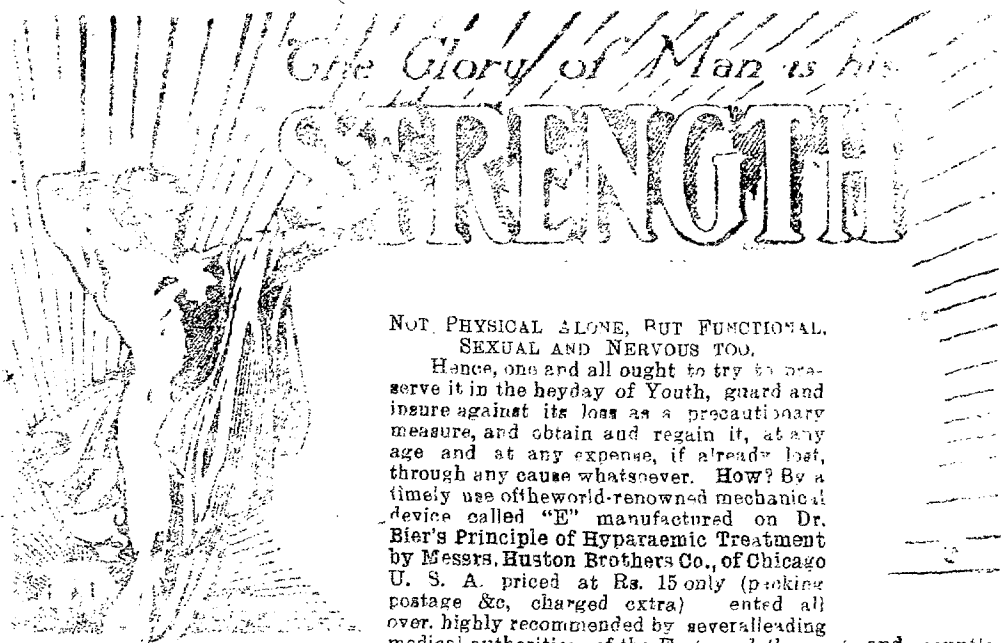
యువకులకత్యధికశిక్షణ మగు శిక్షణ మొనగుట యన గా, సాధ్యమైనంతవరకు, సర్వో, పేరీ, పరిత్యేమార్గములను చరింప బోధించుటయే వారిని మహాబుద్ధిశాలులుగను, పేరీమా మతులుగను, పరిత్యేమార్గములను చేయునదియే విద్య.

జాతులన్నియు నొక్క టేయెననే దైవము తనయఖండ మానులతో వివిధము లగు పరిసరస్థితులును, వివిధములగు శితోష్ణస్థితులును గలిగిన దేశములందు వివిధ జాతులను నిచ్చి సాంఘిక బంధముల యభివృద్ధికి వివిధములగు మార్గముల నేర్పఱచి, అత్యుచ్చమగు లోక సామ్రాజ్యత్వ నిర్మాణమునకు ప్రత్యేక జాతులు వేర్వేరుగా తోడ్పడునట్లున కాశములను నిర్ణయించి యున్నది. ప్రకృతి సశక్తియు లోకమునం దంత టను ఏకమే యైనను, అది అన్ని జాతులకును ఒకే సమయమున ఒకే విధముగా బోధపడునట్లు దైవ మొనర్చి యుండలేదు. మనభగవద్గ్రంథము, ఇతరదేశము లింకను మేల్కొనక ముందే లోకము నెరుట కొన్ని ప్రకృతినశక్తియులను తేల్చుకలుగు భా గ్యము గలిగెను. ఇంగ్లండును, ఇతర పాశ్చాత్య దేశములును కొన్ని ప్రకృతినశక్తియులను లోకమునకు ప్రకటించగలిగెను. వీని వలన లోకమునకు మహా ప్రయోజనము గలిగినది. వివిధజాతుల తత్త్వముల ననుసరించుచును, ఒకేగుణములు ఆజాతీయతత్త్వి నిరంతరము వంశపారంపర్యముగా వచ్చునందర్భము ననుసరించుచును, ప్రాచీనసంప్రదాయములు జాతీయతత్త్వి కంతటికిని సుబోధ్యములైయుండు సందర్భము ననుసరించుచును, దేశలక్షణములును వైదికరాజకీయాది ఇతరలక్షణముల బలము ననుసరించుచును ఈ మహా సత్త్వములు మనకు లభ్యపడినవి.

ఒకదేశ ప్రజల జాతీయత్వమును నాశనము చేయుట అక్రమము. జాతీయతావి నాశనము చేయుట యనగా పౌరు లకుగతాను గతికముగా లభించుదు, వచ్చిన ఈ సత్త్వములను అలవరచుకొనకుండ జేయుటయగును. అనగా పేరులవి నాశన మునకు ప్రయత్నించుటయే. ఒకభూమికి పనికిరాని మొక్కల నాభూమియందు పాతినవో, అది అచిగ కాలములోనే నశించును. ఒకవేళ జీవింపగలిగినవో విశేష దైవవృద్ధి సొందజాలక సగమెదిగి యూరకుగును. అందులకే భారతీయ విశ్వవిద్యా లయమునందు భారతీయ యువకులకు భారతీయ మతసిద్ధాంత ములు బోధింపకుండ చేయుట కోరవలెను. గ్రానాట్టు హె ప్రభువు గా రిటిఫల న్యాయము పట్కియించిరి.

ఇట్టి నొకలు

అందఱు, ఏప్రిల్ 12:— ఈ వారమున 344 వాకలు వచ్చి నవి 319 వెల్లినవి. ఒకప్పీచురును మూడుపిడుగున మునిగినవి.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL. SEXUAL AND NERVOUS TOO. Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients. Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man. Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the Directress (A. P. DEPT.) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు.

దీనియందు సంజీవి తుల్యములగు వస్తువులను చేరియున్నది. చెల్లింపు, బంధువులకు పుండ్లు, గురదగజ్జ, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులను ఆస్వాద్యముగా బాగుగును. చర్మమునకు వ్యుదత్తమును, నునుపును, నాజెమును ఇచ్చును. అన్ని బోట్లను క్రమమునకు వోరకును. ప్రతిబిల్లవై నూ హనుమాన్ బోర్క్కు బాగ్గత్తగా గురింపును. (151) రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రహ్మ, మదరాసు.

ఇనాము ! ఇనాము !!

అంద మైన మధుర బుట్టాలచీరలు చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 నూరలు నిడివి. 2 1/2 యావ వెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాసము. అందులో ఆ నేకవిధరంగులు గల బుట్టాలు వేయింపుబడినవి పలురకములు కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు నట్టి మేలుము చీర. ఈ చీర 1-కి కొనువారలకు ఎలక్ ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇరాళుగా గుర్తుండును. వస్త్రపురం 45 నాచీర 1-కి 16 x 2 1/2 రు 4-8-0 బందర దవనకొడిచీర 1-కి రు 5-0-0 కొలాచుడి మామిడిచీర 1-కి రు 2-8-0 కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0 శవంతిచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అండు కో, 2, రామానుజ ఆశ్రమ్ వీధి, సాకానపేట కోట్టు, మద్రాసు.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOWNED OTTO PARASTAN (REGD.) Therefore, please just try and enjoy. Prices: 1/2 oz 1 dram 1/2 dram 1 oz 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0 Sample Free on sending 3 annas postage Stamps. ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD.) Free from mineral oils. Best for the Hair. Price Rs. 1, and Postage Extra. Sample Free on sending 1 anna postage Stamp. The Parastan Perfumery Co. No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

చారదాంబా - ఇది శ్రీచర్యబోధిని శాస్త్ర వాటకము. సంఖ్యయొక్కాచర్యసంస్కారమునకు మార్గ నిందు శాస్త్రబడినది. అంతకు జనివితీనవలయును. ఈ 0-1-0-0 పోస్టేజీ కేటం. ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాంబులును, 7 సంఖ్యకెట్టి వీర, మదరాసు.

చక్రవర్తి మాత్రలు ఆజీవము, చలనబద్ధము. భావవస్తువు, స్వప్నము, వ్యూహ కలుగు బలహీనము, తెలుపు, మరపు, సకలవిధమైన మూర్ఖత్వానుభవము ఎల్లప్పుటికిని నాకుడ గణము చేయు ఒక వ్యవహారమును బట్టి వ్యవహారసంజీవి మాత్రలు. వీటికి సమానమైనది వేరేలేదు. వీటికి ఆ నేకవిధముల మోగతాపత్రములు చెందినవి. కొట్టికొలిది జనులు గుణము చెందియున్నాడు. ఉపయోగించినచోడనే గుణము తెలుపును. గుణములేరపక్షమున దెబ్బ వాపసు చేయుటకును. రెండేబుడు చాలాను. 30 మాత్రల బుట్టి 1-కి రు. 1-0-0. ఉత్తరదేశములకు విజయము కావలయును. 443 నావెరన్ అండు కోరవేరి, కచ్చాశ్రేయ అగ్రహారము, మద్రాస్.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురీతియే జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిది. మలేయా (విష వాయు) జ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తిపడి. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు జ్వరము జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరమును సమశామమున యీ బోషధము పుచ్చుకొనినచో యేలాటి చెప్పుర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును. ఈ బోషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆ నేపథ్యము సుకరి యొక్క ఉత్తరము:- వకీలు (అటార్నీ-అట్-లా) మారాష్ పొందు రంగ గారు వ్రాసిరి:- మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములకు తుదుర్బలమును అమోఘమైన బోషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వముగా తెలిపించెను. కష్టాల మాత్రంబునందు సాల్ నెట్టిగో నుండు నా గ్రామములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, మోస వారియొక్క 'జ్వరహరి'ని కొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థులకు చెందిరి. ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుచు. ప్రతి బోషధవాపులలోను వర్తకుల వద్దను వోరకును. సీసా ఒకటికి వెల ఆ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11. మీకు ఈ బోషధం వోరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హంతి బ్రాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను బోషధము ఆలింగితనము, కనుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన బోషధము. ఒక సీసా ఎనమండుగురిని బ్రతికించినది. వెస్టింగ్ మిషన్ సామెటి రెవరెండు టి ఎఫ్. ఎల్. కె. గారు వ్రాసిరి:- హంతిబేది కలిగినవారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందున నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యము చెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణభారతీయలోనుండు మన్నారగుడి అనే నా పూర్వీకునియొక్క చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న హంతిబేది విశేషముగా వ్యాపించి జీవితేందుమండెను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబట్టోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వందుతు గాను వచ్చిరి వారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ సుమారు, అంగ నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుక చేసే విధము చెప్పితిని. ఇతము, అకగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు కందనములు చెప్పిరి. ఏమగుచు బిడ్డలును, మగ్గుడు స్త్రీలును ఓమం-కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రెని నాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వమైన కారణము లుండెను. దీనిని యింటిగో నుంచుకొనుము. ప్రతి బోషధవాపులలోను వర్తకులయొద్దను వోరకును. సీసా ఒకటికి వెల ఆ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0 మీకు ఈ బోషధం వోరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెక్టర్స్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ అంపెని, ఓక్లీ, బౌడెన్ & కంపెని, ఏజెంట్స్, 15, ఆర్మెనియన్ స్ట్రీట్, మద్రాసు. Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

దేవి మదనపాణి లేహ్యము.

(8 జులై) 48 పూటలమును వెల రు. 2. ఈ శ్రేష్ఠమైన లేహ్యము ప్రాణాధారపత్తును వృద్ధి చేయు వోక సంజీవి యని చెప్పువచ్చును. దీనిని శ్రీపురుషుని ఏకాలమందును పథ్యము లేకయే పుచ్చుకొనవచ్చును. ఈ మందును పుచ్చుకొనుచున్నయెడల కృపించి శరీరని బలాభ్యునిగా తేసి ఆశీర్వాదము, జ్ఞానభక్తి క్రితపండుట, మొదలగు మర్మగుణములను పొందొట్టి రక్షమును సుక్షమును పృథ్విపటచి మనో వృధమును గలుగ జేయును. (1116) దేవివండిత, పి. క. కల్లుప్ప మొదలియారు దేవిసిద్ధవైద్యశాల, ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ బిల్డింగు మద్రాస్.

దేవి సర్వమేధు సంజీవినునె

ఒక బుడ్డి మూసురోజుల నూనె వెల రు. 2. ఈ ముఖ్యతమైన నూనె యొక సిద్ధపూర్వమిట్ల నను గ్రహింపబడినది. ఈనూనె రంగుంధపామకాదులులేక అన్నపు మూలికల రసములతో చేసబడినది. ఇందొక్కొక్క మూలికయు చెయిబడిబిట్టి రోగములను ఖండించునని సిద్ధశాస్త్రములందు చెప్పుబడియున్నది. యీ సంజీవిని పుచ్చుకొనిన యెడల మేపువ్యర్థము, నల్లమేపుము, పవిత్రము, కొలుకు, నూనక వాయువు, తొడ్రణము, ఏనుగు కాళ్ల జ్వరము, అండనాకము మొదలగు రోగములు ఖండింపబడి దేహకాంతి నిచ్చును.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.
క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, దవకదార్థము, పులితేపురాదు, భేదము గావు, దినము కాతనిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జ ర గా రి
లీవరు టానిక్.

వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మునలన గలుగు బాధలకును, అలవలికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తలతిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమిలలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సౌల్యాషక్తై పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. స్కిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునవ్వుడు యీపత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము
368

1090
దాహయలు
లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

మీకు బహిషకముగా నన్నారా? అయితే ది. మన్నాలలోగాకే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను నేనించండి. నేనించిన యెడల ధాతువుష్టి, రక్తపుష్టి, నిశేవబలము, ఆకలి ఎక్కువ మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానను. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆశేటలు రంగోన్, పివాంగ్, సిలోన్, అఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, ఆదరాస్, ఈస్టాండియన్లుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యన్నారు. కావలసినవారు ఆర్డరాప్రాంతును పంపినచో బహుమాన పత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది ఆర్డర్ పది రుజువుపరచువారికి వై కనుబదియందు బహుమానము యియ్యబడును. ఆట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందకచ్చును. పార్సులును కొను నవ్వడు "ది. మన్నాలలో" అని యిండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పత్రిక పార్సులతో పంపబడును ఏజెంటులు కావలసియున్నది.
15 కులాలు తేప్పీ కల రూ. 2-0-0. కపాలభర్త 1-2 దబ్బాలకు 6 అణాలు
ది. మన్నాలలో, ఢిల్లీవైద్యులు,
సాలామిసిరి మురబ్బడిపో, బెంగళూరు సిటి

(619)

మీ కవసరమయినచో

హృదయసంబంధమైనట్లగు 1090 పోతపోతమునట్టి గాఢ మనుషులకు గురించినను, ఉత్పత్తి, ఇనుబాదములను మిథులు మధురముగ వంచబడిన కేతులు కోరినవారిగా నవ్వట్టి. ఇదిగోకట్టులు ఇంకెంతో చెడతైన అనుకు సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింద కిందపెరివారితోనే పంపిణీపండ్లముల ఫలకా వారో చుంకలపెరివారు. దీని సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలలు కిచ్చుచున్నాము కోరి పంపిన మూలది నికలమున మరెవరైనా బహుమానమును నొప్పు మీకు మోసివచ్చును.

కలవది:- ది రిలయన్సు ఫౌండ్రి
1 సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, రివాలపెట్టె నెం 50కి రూ,
389
మదరాసు

(వై కామోజిష్ గోరునవ్వుడు ఈ పత్రిక వేరు కూడ నుదాహరించ గోరుచున్నారు.)

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు
బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1 పాను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రపభగుటి
మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

వానవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పాను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్
వర్క్స్
అయిర్వేద యావధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం. 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists,
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవతేర్యము.
ఈతేహ్యము రక్తమునకుబిడ్డిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్ణశీమము చేసి నేతి కాలి చుట్టల సోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు లేజన్నును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగునానిని తప్పక నివారించును.
219 అర్ధపాను డబ్బి 1-కి రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆలంకన్యగ్రహ షావధాయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు
201 పాళ్ళపు వేంకటాచల
పండితులవారి సిద్ధావధములు.
లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే 3 క; బర్మా, సిలోన్, మలయ్, గోవా, ఫీజి, విలిండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధావధమును, ఈ పయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్న మెదల్ల, మూటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, ముర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును. శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటిసంక్లి గలుగు వికారము, విన్నదిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు వనేక రోగములును, ఈ సిద్ధావధక సేవనచే వాక్యర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో 3 వేకవిధము అనునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్పాటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయబడుచును.

విజ్ఞప్తైన యావ్యాపార కురుకు, ప్రతి సీసాయందును ఉండవును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రిక, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 250 మాత్రమున సీసా 4 అణాలు, మూత్రము.
6 సీసాలు బొకపాని తప్పించుకొని బహుళ భర్త్యుకోలేదు రూ. 1-2-0
12 సీసాలొకపాని కొనిన 2-12-0
25 సీసాలొకపాని కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మావద్ద అయిర్వేదము సిద్ధావధములు కలవును.
వినియోగము:- శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, గుంటూరు

